

אור תורה

והוא האנכע הראשון חסד
אשר עבר הרב כוהר"ר
לונזאנו ובו תמצא בשלימות תיקון
כנהת התורה חסי סופרים ומפי
ספרים פתומות וכתומות
מסרים ויתרים כאשר
שייך תמונה
משרים :

נדפס

באמשטרדם

בשנת זס"ה ז' איד תיש לפ"ק :

בבית אורי בן חרה
אחרון חלוי וציל :

מאתמלך אורי

אור תורה

א בראשית

הבית רבתי ודנויה וטעם המלה ערמא * ומכה השופרים
לעשות האות הרבתי שזה מלמלה לשאר אותיות התיבה וברש
העודף באות הרבתי יהיה כרום על פני אורך השיטה וימלטה לשאר אותיות התיבה : אבל
במחברות הוזהר דף ק"ט ב' אמרו איתון רבנן דלקון על כל שאר איתון וכו' משמע שדיך לעשות
להכך ר"ל בולטין למעלה : יהי בשופר ישר ולא בחקף וזהו היא הפלגותא הראשונה שבין בן אשר
ובן כפתי שכן אשר קורא יהי באוכר וכן כפתי קורא יהי אור בחקף ונהנו כל ישראל בגלילות
האולם מיד על קריאת בן אשר באילוניא בתי קול ואורה בן אשר וכן כפתי הלכה כבן אשר * ואע"פ
שבמחברות הדפוס אין שם פלוגתא זו אינו מראיה בשינוי מחברות כתיבת ידונם בששה כפרים כפרדיס
כתוב יהי בשפיר ולא כמנא בחקף רק בכפרים אשכנזים ואין להמוך עליהם : דשא הראשון בכפר א'
אשכנזי הוא בחקף קטן וכן כראה כי בן דרך לבא זקף קטן אשר הפשט אך בכפרי ספרד הוא כרביע
וכן העיד רד"ק בכפר עט סופר : ורעבו שניהם בחקף וכלא מאריך : לכאורח מלא וא' קדמאה :
יולחבדיל הוא בנשיא והלמד בשוא ופתח וכן העיד הרב המאירי ו' טעם היולה זקף קטן : ויאמר
אלהים ישרנו המים פתוחה : הגדלים בנימל דנושה : עוף מלא : ירק נאז בקדויות : ב ועץ
השני בחקף גדול : השתם זני ההיין בפתח : ושם בחקף לא בקדמא וכן הפני כל חית בחקף :
הגלע הנד' דנושה והליוד בקמץ ברובם ס' המדויקים גבהליו והמדשים כתב עניו דכריתהו אל תשת
לכלהם כיתהו הס' ככל גלע מלרע דברי וקמץ וכל גלע מלעיל בגמול ושתם וגם זה כסבריו מולא
מסיד עליה לוד פתח ס' בחקף הו' : לקסה ואת הקוף רפה והוץ דנושה : ג מלחם דלא תאכלו ממנו
ברביע : שתי מותוך פיו ראשונה דנושה : ירע עבר ווא : אבלם כף ראשונה בקמץ לבד בכל ספרי
ספרד וכן כבון כי לא ינאו שני שולין בראש תיבה אף כי שלשה : ירעי עבר ווא : איבה היו' דנושה :
אכל הכף בקמץ לבד : עשית הפיו בלא שוא : ויאמר בריש לבד תלשא : אלהים שופר ישר כהא :
כי נשם הוא בשופר ישר לא בחקף : ואת הוץ דנושה : שנכון הנד' דנושה : שמשית בתי' ולבד ורקא :
הרדה בקתם כפרים דלת שניה בקמץ : בעת השופר הכון בשין והוא מלרע : איהו חקף באלף
הוא מלעיל * ועש כבין לבד תלשא : ד מחברות מלא ווא תניא * ומלכתון הבית רפה * עמוקת

ת"י ראונו בנחמה * ספה מלפנים מעמס פיסק' בן אסיו לויכי צהתי' כי בכל הספרי' ובהללי אץ
 כאן פיסק' תם דרמ'ס ו'ל וגם הרב המאירי ו'ל לא מנה זה ראש פרשה * משוא' בכל ס'ס ובהללי
 הוא מלא ומאד עלת' ל' ומלא וכן כתב הרמ"ה ו'ל בספר מסורת סית' לתורה שסידר ופן עקר * אע"פ
 שנקרית ספר לנאון ובספכ שפן שפון כתוב שהוא ספר וגם איני מנאתיו ספר בשלשה ספרים
 ישנים גם מ"כ כי בספר עזרא נמצא ספר : כל מלאי הכף רפה : כל מלאו הכף דנושה : גם היא הנמל
 רפה וולת היא כתוב הוא נואו : גם הוא הנמל דנושה : ה כללמו נכף : ויהיו השני ברוב הספרים
 בשני גרסין : אשר במקף ובלא מולר : וימי שת שמש בתומה : הולידו השופר בולת : וימי אנוש תשעו'
 בתומה : וימי מהללאל שמש בתומה * וימי ירד שתיס בתומה : שתיס דרגא בתיו : וימי ספוך שמש
 בתומה : כי במקף : ויסי מתושלם שבע בתומה * ושמינים הראשון ספר ואו * אשר בשפט : ויסי למך
 שתיס בתומה * ומעבדון הנדי דנושה : ושבע מאות מלא : ויהי כם בתומה : ו ההס הא שביה נגדי *
 מנאס קנתי בפי' מפני רוב הגעיות היתרות ככסולות דמו ששמו האשכנזים בספרים
 וקדאוש מתג ואני קודא אותם מתג * למאור היו עלי לסורק בלאתי כשוא עול הנהתי' כי
 רבו מארבה ואין להם מספר ואני אמרתי אלה אוזך עליהם למען תוכל לתקן ספריך כס'ס המדויקים
 וכן עשיתי בספרי אבל עתה שכתתי להדפיכו קדלפי מלהדפיס הבהת הגעיות לפי שידעתי שזוס אדם
 לא ימוש להסרטיס עגמו להניחם בכפרו ואס כן למה זה הכל אינע להדפיס :

ספר

פירשת נח

דמנה הריס נקמץ לבד * תכלה הכון דנושה והרי זה טעות גדול וכראה קסן
 כי תכלה הכון רפה פירושו כיוו מכלות כי או הכון סימן הנקבות כמו ותמיון
 את הילדים ונפשות לככה תתייבה אץ כשהכון דנושה פירושו תכלה אותה וזהו המכוון * והקמתי
 בהללי מלא יו'ד ושכוש הוא * והמאירי ו'ל כתב והקמתי ספר יו'ד וישמע שר'ל שהוא מלא ואו מולל
 כתב ספר מיו'ד ומולו כע"ש לקמן גבי והקמתי השני שכפרשה וגם זה שנוש כי בכל ס'ס הוא ספר דמס'
 וכן בירושלמיים וכן כתב הרמ"ה ו'ל וכן עיקר * לאכלה האלף נקמץ לבד : ז שש מאות בלא מקף *
 ויבא כם השופר ביו'ד והוא מלפיל * השני וקף קסן ככון * מעינות היו'ד בשוא והוא מלא ברוב ס'ס
 וכמלאו בו מברות סלוקות אסת אומרת שהראשון מלא והשני ספר ואסת אומרת ששניה' ספרים והרמ"ה
 ו'ל כתב שהראשון מלא וכן עיקר אף על פי שספרי ירושלם ויזרם הוא ספר ובספר עזרא נמאס הואו
 ובספר שפן שפון ובקריית ספר לרב המאירי כתוב שהוא ספר וכן וישמע גם * בסדר הגס להר"ר יהודה
 פירקן ו'ל בסיון ק"ד מ"מ כהר"ה ו'ל בקייטין שנתן בהס סימן מלא דמלא וספר דספר פירוש הראשון
 שהיו האשכות עלאץ הוא מלא זהשני שכבר ספרו המעינות בזה שהורק ממימיהן הוא ספר : על
 הארץ במקף * וימח הטוס רפה וזה טעות גדול ונריך להזהר בו מאד כי הקורא ויבא במס דנושה
 במלא אומר ששכאז של'כ"ה נמאס עם כל היקוס כי וימח דנגש הוא מהנפעל כמו ימח שמש אץ כשהסס
 רפה הוא מהקל והוא פועל יוצא * ומלאתי בנשיאי ובתיורי רפה על המס כזה ריב"ה * וימחו הסרמא
 בדית והוא מלרע יוישאר הדרגא בשין והוא מלפיל * ה' הגס הנמל דנושה * יבשת הבית במולס *
 הקלו השופר בקוף והוא מלפיל * ויבר כס אין ככון פשט כי לא יבאו שני פשטין כס'ס לשולס אס לא
 יהיה כין זה לוב אות אסת או יותר * בשר הבית דנושה * יוצא כם במקף * וירח בהללי כולו כתב *
 מ כלחית היו'ד דנושה * היס היו'ד דנושה * דמו הראשון הדלת רפה * הנני במאריך לא בדרגא *
 בנהנה הביתין דנושות * אשר איני במקף ובלא שופר בשין ובלא פסק * בעכני כס'ס * ובהללי הכין בשוא
 לבד ובכונקוי בשוא פתח * אלמים הראשון בוקף קסן * הקמתי ספר גם היו'ד והמדפיס עגמו
 שג כן בפרשת במקפי * רפת הראשון גם הוא'ו נקמץ * וינד הנ"ל דנושה ובמאריך * אשרכתי

אמר מנכס בכל ס' ונהללי כעוב ויהי כל ימי נח ומבור עלינו ג' דמייב
 סנוך למך נח סל'ן סימן * ונספריאשכנו וערכיא ויהיו כל ימי נח וכתוב בג'ליון אחד מהס נכאך
 מטעין הכקדנין ומוסרין סל'ן סימן וטעות בדיהס כי טס: מראות עיניהס ע"כ * ואני אומר
 קטטורים קא סידא טענות ודאיות לא סויבא: * והרמ"ה ז"ל כתב שזה מתלווקת בספרים וכמסרות ולא
 שכרעי: * ותמתי על המאירי ז"ל שלא הזכיר מזה כלום: * וכל להכריע דהכא ויהי גרסינן קדא דכיון
 דהכי אשכנא בכל ס'ס' ונכלהו מקראתא דזדוהו בלא פלונטא כלל אשתכס דס'כ וכל סכימא וספריא
 דליהו אכרעו הכי והשתא אית לן לאיגרווי אנתריהו דמתברא דקו ואשכמו כיון דליבא דס'ס' לה לאידך
 נוסכא: * ותו דאכא אשכנא בספרא דוקא עתיקא מסרה אמריבא בר מההוא דכתב הרמ"ה דאמר
 סכי ויהיו כל ימי פלוני טענה בעגיבא וס'י אדס שת חנוט קינן מהללאל ירד מתושלת עד כאן וכדסס
 בפרשת בראשית * והאי עברה מסייעא לנכרה דאמרה ויהי כל ימי ג' סל'ן סימן דאס איתא דהאי
 דכח ויהיו איהו לימא דתמייב אינון וליטשנ כמי נח: * ואשתכס השתא דנכרה דאמרה ויהי כל ימי
 ג' ס'ל סימן הויא לה קדא לגבי תרתי ואין דכריו של אשד במקוס שניס * וליבא לוימיר דלעולם
 האי מסרה דאמרה ויהיו כל ימי טענה וכו' ככרא דהאי דכח נמי ויהי איהו והאי דלא קשיב ליה ולהט
 תמייב ממוס דויהיו דנפרשת בראשית קא קשיב דלאו בפרשת בראשית לא קשיב קדא דהא סויבא
 להאי מסרה דמייב נמי אינון דנפרשת נח דאיתא התם נסיוון ויסי פלוני ג' בטעס מאריך וסרפא אנוס
 קינן שרוג * ויסי פלוני ה' בטעס שופר ווקף קטן מהללאל סנוך מתושלת רעו כחור ע"כ * הא
 הכא דשרונ רעו כחור בפרשת נח ניכנה ומייב להו * ולא תפעי בלישא דמכרה דא דאמרה
 טענה בעגיבא דלאו בעגיבא דפרשתא קאמר אלא בעגינ ימי קאמר וכגוונא דכתב הרמ"ה ז"ל וז"ל *
 כל ויהיו ויהי בעגינ ימי פלוני כהו נכוכי וכו': * ותו דאי הכי אוק אנא איניבא דמכרה דאמרה
 ויהי כל ימי ג' ס'ל סימן ויהי כל ימי דנפרשת בראשית קאשיב דלאו בפרשת בראשית לא קשיב ולעולם
 דאיהי נמי סכרא דהאי דכח ויהי איהו: * ועד אסרין עאל קדמי סכרא חוקא ס'י למדא דאיכתיב
 בקטלויבא: ביומין קדמאין וכדן כתיב בג'ויה בנכרה בפרשת בראשית פכוק ויהי כל ימי סנוך תרין
 בעגיבא וכד מלא לפרשת נח כתב ויהי כל ימי נח ועבר עליה ג' סל'ן סימן סנוך למך נח ע"כ * אלמא
 אינא יולתא דנכרה דאמרה ויהי כל ימי ג' ס'ל סימן אינון דנפרשת בראשית קאשיב בלאודיה ומכרא
 אשתנוס ספרי דאיכתיב דלא ידעו האי טענו דכל ויהי דכתיב בעגינ ימי קאשיב ואמרה דתרין ניכנה סנוך
 למך ולהכי דקו מייב דהאי דכח ויהיו איהו ולא היא אלא דהאי מכרה ויהי כל ימי דנפרשת בראשית
 קאשיב דלאו בפרשת בראשית לא קשיב מיהו איהי נמי סכרא דהאי דכח ויהי איהו וכדכתיבנא ועו לא
 מירי: * וכן נמלא בספר עזרא וכן כתב הרמ"ה ז"ל בס'ת שלו כפי מה שהעידו סכמי ברגוס: * יוד
 ויון אין בו דגש * ובני חס כוס טעה המדפיס טעמה פה סיכא אף על פ'י טעס בכללי יש כאן פרשה
 עתמה כי בכל ס'ס' וירושל'י ואשכנו אין זה ראש פרשה כלל ולא בהרמ"ס ולא במאירי ז"ל * סג' נפסס
 לא נשופר * ורעיוה המס דפה בס'ס' וכן רעמה * גבור השלישי בלא ווקף: * וכלכה ברוב ס'ס' הנון
 בגרי * רכן וקף קטן בריש * הערקו נקת ספרים ההא בפתס ומבור עלינו ג' פתמך: * גרדה הנימל
 רפה * סנרנות מנאני כתוב שכנא בנכרה סנר מות ג' מלין ואני לא מנאני מכרה זו ואדרבה
 מנאני שכמסר על סנרנות דר'ה מלה קדא כתיב וכל טעס על זה כאמר ואך סיכיה בכל הספרים הוא
 מלה קדא והריש נכרא וכן בהללי ומבור עלינו ג' פ'י' בקר' דר'ה ודין * וכראה שלכן טעה מי שש'אשכ
 סא'ס במכרה ג' ר'ל ב'מלין ולא היא אלא כ' בקריאה קאמר סוף דכר מי שכתב ג' מלין טעמס הוא דכתיב
 פיקי פלוגי עליה והרמ"ה ז"ל לא הביא עלה זו בספרו גם המאירי ז"ל לא הזכירה אך מ"כ שכנא בספר

אור תורה

פירא כ' זלן ובספר הר"מ מלה מלא גס נירחלמיים הקדמונים כתובה מלה מלא ומסיר נהדיא כ'
 בתיב מלא וקריין מלא וכן עיקר * ספרה הפא נקמץ * הנוים הנמיל דנושה * יא בשמים
 הניתרפה * וכעשה הפין נלא מאריך : כנו הכית דנושה * וימי תרמ נמקף : זלנוט האלף
 נבול והוא נמקף ונלא קדמא * בן ננו בזקף קטן לא נרביע * שרי הריש נפתש : נמקף בתנו
 נמסרת הדפוס הבון הפוכה * וכ"כ רש"י * זכן כתוב נפידוש התורה המיוסס לרבינו שמוסן זאנכי
 לא דעתי מאי הפוכה כי נכלל הספרי' כתיבת יד היא יסרה בלי שום סנוי זאין גס זכר הפון בלל זנקדמין
 מנאטי שיש נראשה עג ומסיר עליון דאקיס ראסיהון י'ו באוריתא זאולי זכו הפוכה כי כשתהפכה
 יראה התב כרגל הבון :

לך לך

פתוסה י"ב מנכרין שפר ישר נכית * האדמה האלף בשוא וכתת : שכה זקף קטן
 נכין * ויזן השני נלא קדמא : מזכב נפטש האדמון לנד כי לעולם לא יבאו נס"ם שני
 נפטין דק כשיהיה בין זה לזה אות אסת או יותר * ליי' בזקף קטן : יג למסעיו אמרו בוורר למכשו
 כתיב ולבאורה נר' דלפי' אחאי דקאמר בפ' נראשית למוסעו מנעי ליה ולא היא אלא דהתם נמוי נבר
 למכשו כתיב ועין דנקידא נקמץ הוא דקזאל ליה דמוסם הכי אע"ג דספר יוד אכתי משמע לשון רכיס
 שילכך למכשו נמולס מנעי ליה מאי למכשו נקמץ ומשני אלא תרין מטלנין וכי' * מיהו בכלה ספרי
 מדתי ועתיקי ונכללי אשכחן למוסעיו מלא יוד נלא פלוגתא כלל זאוף הרמ"ה ז'ל והמאירי ז'ל כתבו
 דמלא יוד הוא והכי נקיסין * זאי בעית אימא דלעולם הוורה נמי ככר דמלא יוד כתיב כבוסה דין
 זיהיין דקאמר נפרשת נראשית למכשו מנעי ליה והאי דקאמר נפרשתא דא למכשו כתיב מסר
 ביינו כהיא דאמרו נרעיא מהיוכא כפ' נפחם נבי ויהי ביום כלות משה דאע"ג דמלא כתיב דרשיק ניה
 כלת משה באילו הוה כתיב מסר * היה הראשון הקדמא כהא והוא מלעיל : כתב הרב המאירי ז'ל באכה
 נער זין נהם זאז כי הם מלעיל זאי אומר נעמילה מנכדו זין באכה אלא מלרע כי השרתא כקף *
 גס נלא מקף : וינא נתיב לא נדרנא : יד כדר לעמר טעה היודפיסו ב' מלין אש"פ שחברם
 ניוקף כי נספרי כתיבת יד הוא מלה אסת ומסור עליו מלה מלא כתיב וכ"כ הר"מ ז'ל גס המאירי ז'ל
 כתב כן לכן הריש בשוא ונלא מקף ומזוכה ללמ"ד והדלת נקמץ לנד זכן כלס והתימה על הנודפים אס
 משב טהם ב' מלין למה נקד הריש זאס משב שהיא זילה אסת למה שס מקף כתובה ונכספר זין גס נספר
 קאעלני מאתים ב' מלין וטעות הוא :

אמר

מנכס כתב הר"מ ז'ל כדר לעמר מלא מלה כתיב וספר כתיב עליה דמלא מלה כתיב
 והכי משמע נמסכת מולין עכ"ל : ודבריו תמוהים מאלד כי לא מיבעיא דלא נושמה הכי
 נמסכת מולין אלא אדרבא איפכא אמרינן התם נהדיא והכי איתא התם נפרק אלו סרפוט ריש דף ס"ה
 אלא משנה בדר לעמוד דפסיק להו ספרא כתיב הכי נמי דתרי שמוח ניכחו ומשני התם נשתי תיבות
 פסיק להו נשתי פסיק לא פסיק להו ע"כ : הרי שאמרו פעמים כי כדר לעמר הם שתי תיבות וכן כתב
 סס דבינו אנרהס דמוסשגלר נמדושו וכ"כ גס ה"ן ז'ל נפירושו להלכות הר"ף ז'ל ע"ס וכדי לנד
 וללנן האיות אני אומר שיש להקשות נסוני או נ' קושיות נדולות * האי הכה מנאכנו ראינו כל הספרים
 סקדמונים נדרלעמר מלה אסת וכן מעדות המסרות כלן פה אחד זכן כתבו הרמ"ה והמאירי ז'ל זאס
 גאמר שהנמרא סובר להסך כיון שהנינו הר"א מההר והר"ן ז'ל יקשה מאלד * ב' זכי לא נוצא הנמרא
 להקשות על כת הישנה אלא זין כדר לעמר היה לו להקשות זין כת שועת שבע שהיא דומה לכת הישנה זא
 נאל שבע או נפל זין שסס ודאי שתי תיבות והס שס א' * נ' מהו זה שאמר נתיב תיבות פסיק להו
 נשתי פסיק לא פסיק להו והלא יקשה על זה אס הם שתי תיבות זאילו נשתי פסיק נמי שפיר דמי זאס
 נשני

בשני פסין לא אפילו בשתי תיבות בשיטה אחת כמי לא דומה לאותה ששניה בעירובין ר' יוסי אומר אם
 מופרין באותו שטח ונותרין לעמיד לנח ואם אכורין לעמיד לנח אכורין באותו שטח והנה מבכר
 סופרים פרק ה' ובידו שלמי דמגלה ריש דף ע"ב תמצא אלו שמות שחלקין ואלו שמות שאינן שחלקין אבל
 שחלקין בשיטה אחת ולא בשני שיטין זה לא כמנא * וכדי להמלט מכל הקושיות האלו וגם כדי להעמיד
 האמת ביוקמום כלע"ד לפרש כן אלא כתיב הישנה וכתביבת הישנה כלומר העוף היה לבעמים נקראים
 יענים ולבעמים נקראים בנות יענה וכן היא הנריהא נהדיא נמרא כתיבת יד אלא קרי לה הכי וקרי
 לה הכי עד כאן ושאינו הכא דפסק להו ספרא לבעמי תיבות פירוש וכי תימא כיון שהעוף הזה כן
 שמו בנות יענה אם כן מנין לו לחזקה לומר בת היענה זו ביצתה ומשני שאני הכא דפסק להו וכו'
 כלומר אילו היתה הכוונה בפאן על מין העוף עצמו היה לו לומר בת יענה בלא הא ומדכתב בת היענה
 בהא שמה מינה יענה זו יענה עצמה בת היענה זו ביצתה כי ההא השמושית שבכנסה באמצע השמיים
 לשני שמות * וכרץ אלא מעתה כדר לעמר שבכנסה למ"ד שמושית באמצע הכי כמי דתרי שמות כינה
 והלא אינו אלא שם אדם אחד * ויושני התם בשתי תיבות כפיין להו כלומר לענין המבטא והקריאה ודאי
 כדר לעמר נראה בשתי תיבות אבל לענין הכתיבה אינו ככתב אלא מלה קרא מה שאין כן בנת היענה
 שהוא ככתב תרין מלין ולכן ההא השמושית שבו מפסקת ולא כן למ"ד של כדר לעמר * הנה בכירוש היה
 תורנו כל הקושיות וגם הדקדוק את הרמ"ה ז"ל שאמר שבככתב חולין משמע שכדר לעמר הוא מלה קרא *
 וגם כתקיים האמת הנמצא בפרטים ואע"פ שגריאה קצת דוחק לומר שמה שאמרנו בגמרא בשני שיטין ר"ל
 בכתיבה ומה שאמרנו בשתי תיבות ר"ל הקריאה יותר טוב לכנסול מעט דוחק מליכול בקושיות שבחמות
 השלך אמת אדמה ס'ו * וא"ת ולמה שמתו בקיום דברי הרמ"ה והמאירי ז"ל והלא בזה כתבטלו דברי
 פד"א מההר והר"ן ז"ל * ומאי קוית דדמא דהכי בואם ספי דלנוא דמא דהכי שווק ספי * שתי
 פשוטות נדבר דמא כי דברי הרמ"ה והמאירי ז"ל היו מסכימין לאמת הנמצא בפרטים ולכן דאוי לשמוע
 בקתם דגריהם ולהשתדל על כך מש"כ בדברי הר"א מההר והר"ן ז"ל שהיו הפך האמת * ועוד כי
 הרמ"ה והמאירי ז"ל נקטו להכי ר"ל לכך באו וזהו אמונתם להנייה התורה ולדרוש ולחקור ולבדוק
 בפרטים הקדמונים לבד האמת ולכן הטעות בדגריהם היא עילתא דלא שכיחא דמתמא דקו ולאשכח
 וביותר הרמ"ה ז"ל שהוא רב מובהק מאד עד שהרשב"ן ז"ל היה שואל לו ספקותיו והיה קורא אותם נשיא
 כשאי הלוי אבל הר"א מההר והר"ן ז"ל לא לכך באו ולא זאת מלאכתם אלא שאנב אוריהו בהיתם מפרשין
 מסכת חולין שגם בלשון הזה ובתנו עליו מה שגריאה בתקלת העין ולכן אם לא יעמדו דגריהם אינו סך
 התימה * ולפי דרכנו למדנו כמה צריך אדם לעיין ולהתישב קודם שישלם ידו להנייה הספר שהיה שרי
 גאמי עולם הר"א מההר והר"ן ז"ל סקופליהו במלת כדר לעמר * גם נוכחין תבין סנת רוב ההתפללות
 שנמצא בזמננו במלות רבות מהתורה כי מי יראה שני גאמי עולם אומרים שכדר לעמר הוא כ' מלין שלא
 ילך מיד ויניה כן בש"ת שלו ובפרט בראיותו לשיטת דגמרא דלכאורה הכי נשמע לכן אדומי מתוך מיתון
 פמה וזווי שויה * גוים הנמשל דגושה * צדיים הוקף והקדק ביד השניה וכן סבא * ושלא הלמד
 עשולם * פוויים וין ראשונה דגושה * גשה הואו צגרי * את בוקף והאלף ככנול * ככו הכון
 דגושה * ולכו השני הווד דגושה * עליהם בכפסקי * שוה הואו צגרי * פלין בוקף קאן * הכי
 גרביין הם יקחו פלקס והמדפים הכך דברי אליהם פיים * טו הן צגרי * ארישנה נקדית פשר
 לרב המאירי כתוב שהוא מלא יד וכן בכל ס"פ וערבא וקס לנאיא הוא מלא יד וכן בהללי וכן ככב הרמ"ה
 וכן עקר אף מלאית כתוב בשם המאירי ז"ל שהוא מסר והאמת כמו שכתבתי * ה"שם העץ כתיב
 שגל מסר ולא * הפרוי חין דגושה * טו ותקם שרי ברוב הפרטים בלא פסק ואשת ביקף *
 אגב

ימור תורה

אנכי נרביש? נקיץ אין יוד אחר הקוף * תיניך נקוד על יד כתר: ותענה אין בו יוד * וימלא
 בשני נרשיין * ותאמר בוקף גדול כס"ם * עניך ניד אסת * כרא הפא דנושה * יו ככל הכית רפה *
 בן הכף דנושה * ואכרס האלף בלא קדמא והריש בוקף גדול * מאך מס סניה דנושה * ברית בוקף
 קטן * יהיו היוד רפה * וימקח הסית בקוף והיודים טעה כי לא נמנה סס ולין דפתסין באתנא *
 מלה הטעם באלף והוא וילרע ככל כס"ם * אסתך ככל הספרים הוא ברביע * והקמתי מסר יוד * לך
 בלא פסק * וימל הנריש ביוד והוא מלעיל * ומקנת במקף והמס בלא מואכין * כמלו הטעם דנושה *
וירא פתוסה * יח * ענות הנמיל ופה * רץ בקמף והמדכים הרבה דברים אל תשת לב
 אליהם כי תהו המה * והוא במקף ובלא קדמא * זה הוין דנושה אמנס האלף בקמף
 זכ"כ המאירי ז"ל * כי דיראה בפסק * ויקמו השופר בקוף * המכסה הטעם בשוא ופתח * גדול הנמיל
 דנושה וכן גויי * כי רנה הכף והבית דנושה * ארדה הריש בשוא ופתח * האף הוא בשניהם בפתח *
 כזה הוין דנושה * העיר באתנא * אולי בראש התיבה לנד תלשא וכן יואמר השלישי * כלה הלמד
 דנושה * יט

אמר

מנחם הנה נא כון נא דנושה ובהפר אשכנוי גם בספר קאטלני הנה במקף ובלא שופר
 ומלת נא בשופר ובלא מקף וכן כראה לכארה כי לס"ם קשה למה הכה בסגול כיון שהוא
 עלרע ולמה נא בדנש כיון שסמוך לאהוי יך לשאכנוי נישא כי הכה וילעיל והוא דמיק או אתי מרעיק לדע'
 קנת אלף שעב"ז איני רונה לקוץ על ס"ם כי גם בספרי ירושלם מואצי כמוהם גר"ק. כתב במכלול סוף
 דף ס"ז כי כון הנה בסגול מפני הדנש שמלת נא ולא הנכתי דכרוי כי אם היה בספרי הנה בשופר כיון
 אכלא מקף כיון שהוא כס"ם יהיה נא רפה ולא ינטרך הנה לסגול ואם היה בספרו שנה במקף כי גן
 נראה סס היל"ל כי נא בסגול להיותו מלעיל אף כי משפט הכתוב להתחייב למלה המאושרת מן הקודמת
 לא לקודמת מן המאושרת כי עני שעדין לא נא לעולם איך יחייב דבר * וכל"ל כבר ידעת אמנס במסרה כי
 זה הכה לבדו כשתיה וכל סכריו לבא בסגול ואין ספק כי לא לסנס רק להבה כעלמה עתה ממנו ומקאן
 שהוכרס זה נתחייב ממנו לבא נא בדנש כי אם נקרא נא ברפה יראה שקדס לו נחות בסוף מלת הנה והרי
 סגול כנרילכן בדנש נא להורות כי לא קדס לו נחות ואין הכון כנרי המורה על הכה * והכלל לא תעלם
 קדיות הנה בסגול אם לא נקרא נא בדנש והפד על דברי תמצא כל הכני סגול ראשונה כנרי כון סניה רפה
 אף הכני כני סגול ראשונה בסגול כון סניה דנושה וכן הבני מי אתה בני וכן הכנו עגדים לאדוני הכנו לך
 לעגדים הכנו ועלינו בכלם כון סניה דנושה לפי שהראשונה בסגול * ואע"פ שיש להקשות על דברי מכל
 מקום כראין דנרי מדברי יד"ק * ברמוב הריש בשוא לבד * טרס כוונ לבד ורקא * הוניהם שופר ושר
 באלף * אוניאה נא הכון דנושה * קרתי בקרית ספר למאירי ז"ל כתוב שהוא מסר ואו וכן ככל הספרים
 סנאיתי מסר וכן כתב הרמ"ה ז"ל וכן עקר וראיתי מי שכתב בשם המאירי שהוא יולא ושקרה עבה במאירי
 ז"ל * לשכר בלא מקף * עתה המה גם סניה בקוף וכ"כ רד"ק במכלול דף ע"ז והוא נפסק בכל
 ס"ם וערביא וכלל * ומסרה עלינו * בטעמא מרעמיין ובספין אף הנוגדים כתב שהפסק סעות כי לא
 נמנה שום פסק אחר השלשלת ואין זו טענה כי כיון שכתבו לו ס"ם לבדו למה יאמרו וענהו ולמה לא פסק
 עיניו וראה שהוא בעצמו בפרשה שלטנו כסוף ויאמר יי' אלהי אדני אברהם הדסים ויאמר בפסק ושלשלת
 גם מסר עלינו * בטעם גרעיה ובסוף וספין מסר בסדר זו פסוק וישפט ויקם משה לא שהוא מנבב ומניא
 עלינו דברי רוח * וע"ש עוד ומפני שיש בתלים משלי איוב וכו' עד הס' עושים והו ויה שהיא מושב *
 בשלשלת הכית דנושה * אלוססה עלרע לכן היה ראוי להיות נא רפה וכן מנאיתו בספר אשכנזי אך בכל
 ס' סגול ובידועים הוא דנוש ולא ידעתי למה * אליו בוקף קטן כס"ם * הפטי ההא בקמף לבד *
 למשנת

לעשות העין בשוא ופתח * מוקדת חס שניה בלא שופר * הוא הראשון בעארריך לא נתניר * כ
 גר הנימול דנושה * נקלום הראשון מלא * גם בדגש * הלא בלא מקף * גם בדגש וכלא יקף *
 אורך מלא * עשית בלא פשט * היה הוין דנושה בשניהם * אל בשופר הפוך * בא הגר כהא לנד
 תלשא * נמות מלא * אלהים השני בכפך * גדול הנימול דנושה * ויהי געת פתומה * ההיא ההא
 בפתח * אר נס"ם במקף ובלא קדמא * נרתה בלא מקף * אכימלך באתגם * שבדי הדלת רכה *
 אל עולם האלף נצרי * כב שבובלא קדמא * לכס כמארריך לא נתניר * הכני בלא יוקף והנכין
 דנושות * יהא לובל הספרים היוד בלא גשיא אך כתוב בליון שהוא פלונתא ובי כומורא רבא היא
 דגשיא וכתבתי וה להראותך כמה משקדקים ומקפידים בס"ם אפילו על גשיא אחת * פעש בסין שמאלי *
 נאמו המית כפתם * בסכך היתין כפתם והתה הוודפים שקר כי כמסרה מכו נאמו בסנך סד מין ה'
 ונרין מן ב' מלין סמיכין ופתמין * ולא בלא מקף * והתברכו הנית דנושה * זאת דכתבאל בלא מקף
 גהאלף נצרי ונשרא *

חיי שרה

כב ולבכתה הכף ועירא * אלהים בלא פכך * קנר מסר והמדפים
 מסר עליו ל' ונלא וסר הוא דובר בשני הענינים אם ניה שאמר דלית בותיה לולי
 פוכה בסמורים ראש כסיוך עוד שנים אחרים ואם נ"ש שהוא מלא גם זה שקר כי כלם ספרים בתורה
 נכ"כ הרמ"ה ז"ל * לי דויתן תרוב ס"ם כרביע * בכפך מלא באלא גריש לא בשופר ורביע * נתוכס
 מלא וזאוקף ראשונה בשוא לכד * ויען כנון לנד תלשא * ארץ כנדי לנד תלשא * לאמות הוין דנושה *
 בר הנשל חס דנושה * הואת הוין דנושה * ויקס הרביע כיווד * מסר נס"ם בוקף גדול * סרם
 במס לנד וקא * משהאה האלף נצרי * לדעת נס"ם כרביע * לשתות ונלא * הכער הנערה קרי *
 דבר הדלת רפה והבית כסגול * ויוסע טעה המדפים יוד ראשונה בקנוף כי כיוון שהשניה היא במקום
 ואז שורק גם בתוכה שורק מה נורך לקנוף עיון וכל ס"ם אין בה קנוף גם בעל מהורת היוסורת כתב
 יש ספרים שיוד ראשונה בקנוף והוא טעית גמור כי לא נמא אית נקודה בקנוף לכפי כיווד כפה *
 ומגדנות הדלת דנושה * הכער הנערה קרי * לנער לנערה קרי * הלנה ההא בפתח לנד * ולאמיס
 סקר ואז ומלא יוד ככל ס"ם וכ"כ הרמ"ה ודברי הוודפים שנוס * בה אחר מנחס כקנת ספרים
 עלת הפילגשים הוא מסר יוד תנינא בדברי רז"ל ורש"י אך דבע הכפרים המוהים ותספרים הישיגים
 ובמכביים הוא בדרך יודין וכן מעידות המסרות גם בעל * וכלל יופי כתב אנכנו מלאנוהו מלא טווד ככל
 הספרים המדויקים * וכראה שדבריו אלה מפירוש רז"ל לכפר בראשית חס * גם הרמ"ה ז"ל כתב בכללו
 כוספי דיקי דאית לידן בדתין יודין כתיב ומכיר עליה ל' ומלא בתורה עכ"ל אלא שעב"ז נסה לכו לדברי
 הדרש שאומר שספר יוד תנינא ועל פיו עשה מעשה וכתבו בספרו ספר כפי מה שהעיר עליו ואזי אומר
 שכבר למדנו מספרא דרשיא מהימנא כפרשת פינחס על פסוק ויהי ביום כלות משה שאין לכויןך על
 המדרשים בענין מלא וסר כשימלקו על מציאות הספרים והמסרות כ"ש פה שדראה לומר שאותו דרש
 שכתב רש"י סדרת יסוד היא ולא קי"ל כותיה ואיתא בלמדנו מה טעם של רבי שאומר הגר היא קטורה
 שנאמר ויגסק בא עבא כאר למי ראי וכו' ע"ש ולא אמרו הפילגשים כתיב ובפירוש דרשבו בזהר לשון
 רביס שאמרו אברהם שמש בארבע נשים שרה והגר ותרי הפילגשים ואפילו מי שסובר שם דנכי הפילגשים
 הם כני קטורה מ"מ דורש הפילגשים לשון רבים פלגש השתא פלגש נקדמיתא רבי סייא אמר פילגשים
 עמש נקייסין הפילגשים בדרך יודין בתיב והנימול רפה ולזה הסכים המחזירי ז"ל וכן נמא כמסר עורא
 אכ"כ בעל ספר שמן שאון * הסתי נס"ם אין בהא שופר * לתולדתם עלא ואז קדמא
 גביות בוקף קטון וקדר במארריך * וזועה כהא ככל הכפרים והמדפים דובר שקרים * סדר בשני דלפין *
 ב א ז 2

מדר תהלים

תולדות פתחה * זה הוין דנושה * ויבא היד דנושה * הוה הוין דנושה וכן זה * כו
ואנרכך הריש בשוא ופתח וכן והתברכו * ויהי פי כי בשופר ישר לא במקף * אחתי היא *
הוא כתיב נואו * ימקח בוקף קטן * זאת הוין דנושה * נשפה הוא כוואו * רעי גרר בנימל רפה *
וישתק הוין בשוא לבד * אהלו נואו לא ביה * ראינו אין באלף ורקא * פשעה הוין נברי * ותיחין
הוא בשוא לבד * כו גידה ניד קרי * ואכלה השני מסר ואו * שער מסר חד והתימח על המדפיס
שמסר עליו ל' מסר והדפיסו מלא * בעיניו הכנית רפה * אך נפתח * ואכלה האלף בקוץ לבד בעבור
העין בשוא ופתח * האתה זה הוין רפה * הנשה מסר יוד והנימל דנושה * לי בדנש * ויבא לו בכל
הכפרים ובהללי הדרגא ניד והוא מלעיל * ושקה הוין רפה ובשוא לבד בכל ס'ס ויברושלמיים ובהללי
ולפי והקריאת הוין בשוא כס שהרי לין בואו געיא וכן עיקר וללא כמאירי ול' שכת' הוין בקריאת בתבועת
השוא * וישתמו וישתמו קרי * ומזכרין מלא חד * תברכני הכון דנושה * גדלה בנימל דנושה וכן
קנרו * לי רפה * גם אחי בנימל רפה * פעמים הפא רפה * גברי הנימל דנושה * כני הכנית
דנושה * הנרכה הכנית רפה * מושך בשין ימיני * קנתי הקוף ועירא * כמי הכנית רפה * כח
את יעקב הקוף בוקף קטן והכית בלא פשט * עשו בדניע * כרכו הריש בשוא ופתח * את במקף *
מחלת המס בקוץ והכית בשוא ופתח בכל הכפרים והמדפיס דובר שקרים כי גם מחלת דרמכנס הקית
בשוא ופתח ולא שייך פה בנימלת כתי הכלל שכתב אלא גבי מחלה ביה *
ויצא אכר מנחם מה שכתוב בכפרי הדוכס שו פרשה שתומה וכי גרין בראשה פיקחא ככל
הסתוומת אחת הוא וכ' כ' כל ס'ס ובמגריים ובהללי וכ'כ המדפיס ול' ושס כתוב
בהנהות מה שכותבין עוקלת נקדנים ב' פרשיות בתורה דלית פיקחא ברישיהו ויבא ויפי לא כיכוב כי בתמל'
ויבא יש פיקחא וכו' ע"ש * ואכי אמר לך עוף יבא זה השנוט אם אמר אדם ויבא אין זה פיקחא אחת
אמר אך גרין שיונן אין זה אין בתוכה ואם אמר אדם ויפי אין זה פיקחא אחת אמר אך גרין שיונן אין
זה אין בראשה והנה טעה מי שטעה ושכח שאין זה פיקחא האמור בוינא כלין זה פיקחא האמור בוסי
ומיהו בכפר הישן אין בו פיקחא אך אין למשו לו * טעה הוין בקוץ * השמימה בלא פשט *
הזאת דנש * ויקן * כתב מכלל יופי בא ביד' האיתן לבד * זה דרביע * וינך הנדי רפה * למס
בתנור לא במאריך * כח * והנה סס הכון דנושה * אשנדך אין בכנית פשט * הקטנה הכון
דנושה * זאת בדנש * גם דנש * אשר בשופר ישר לא במקף * וימלא הלמד נברי * לו לאשה לו רפה *
קרא הנעיא בקוף והוא מלעיל * ותעמד מסר ואו * ל כן שני הכנית נברי והוא בלא מקף והמדפיס
עמו ויבא משבר לך ד' כן דקמין בוקף ואין זה אחד מהן * אלהים בפסק * וילך ראובן אין בו פיקחא
כלל בכל הכפרים גם רמכ' לא מנהו * הפעם הפא דנושה * ויברכני הריש בשוא ופתח * גם רפה *
תתן לי רפה * העוים הוין דנושה * יעקב העין בשוא ופתח * לבנה הכון כגול * המקשרות המס
רפה * למחנה המס נברי * ונחשטין אין הק רבתי בשנים עשר כפרים כתיבת יד גם במסרה ריש
דברי הימים לא נמנה עם האותיות הנדולות * לא * וישמע רביע במס * את השלישי בלא מקף *
בתמול הראשון מלא והמסרה עליו * בקריאה ו' מלא ואמר מסר והמדפיס שקר ענה * כתמל השני מסר *
והמלך השית בשוא כגול * ואשא עיני הוין במאריך והכון בתנור לא בוקף קטן * הנמלים הנימל
דנושה * כתי מסר ואו * נכנת הנימל רפה * נכנתם הנימל דנושה והתי נפתח * הנמל הנימל
דנושה * נכתי הכנית בשוא לבד וכן נכנתי * כתי מסר ואו * ועתה דרביע לא בוקף גדול *
תענה הכון כגול ויבא עליו ב' א' כגול וא' גרי ולא מכייתי ומנו מוכרה אחריתי תסתים דין כגול
דאמריין במסרה כ' מלך מישודין קחן אם ענה תענה וכו' כדאיפא במסרה רבתיא בשך קחן ומדהוה
נברי

כנדי ש"מ דהאי כסנוול וכספרא דזקנא אשכנחא נתלת דוכתי דאמר ט"ו מלין מיידין קמץ וקדמא דכלנו
 כון של אים ענה ולא כון של תענה ונכאזרה מתתדא לארעוי הכי כון דכלכלו ספרי אשתכח כון דתענה
 כסנוול בין הכא בין תענה דמשפטיס אדאק מסרה דמפוכא בערך קמץ הכי משמע ויהו כי עשיית כה
 תשכח דשנושא הוא דארכא למידק דהאי תמרה היכי קחשיב ט"ו מלין מיידין קמץ ותו לא והא מלין מיידין
 קמץ כפישי טובא כגון ורפא דרפא לפלא כדר טסה ועלמי רדה בקרב חוינך עדה גא גאון וגומד
 ודכותהון כנאיין ואם כן תלי שפא הכי ט"ו דרשטיב מאדריני דלא חשיב אלא ודאי קוסטא דמולתא דלא חשיב
 במסרה אלא מלין דהוה סווי ליהיו כסנוול ואשתכו למהי כנדי ויהיו דלא חשיב להנכו מלין אדריני
 דמיידין כנדי משום דהנכו דיניהו הכי כנדי ולא אשתכו והשתא דאתית להכי ממילא שמעת מיינה דהאי
 מסרה דפשיב כנדי ט"ו מלין מיידין קמץ כון של ענה משכשתא היא דהא ענה דיכיה כנדי אלא ודאי כי
 אתמר כסמרה דקדמאה דכלכלו ט"ו מלין דמיידין כרי אים ענה תענה אנון של תענה אתמה כדאשכנחא
 בספרא אדריניא דוקנא כדרי דוכתי ואוק בארבע דוכתי אדריניא אשכנחא תענה ב' א' כסנוול ו' כרי ו' הכי
 תרתי ממוראתא מבייען אהדרי הילכך ההיא מסרה דחשיב כון של ענה הווי לה מדא לגבי תרתי ולא
 כלום היא אפי' לא הוה כה פירא וכ"ט דהא אשכנחא דמשכשתא היא ו' ואמר שבתתי כל זה מאלתי מסרה
 מדויקת שאומרת כך כהדיא תענה ב' א' כסנוול ו' כרי אים תענה את כנתי כסנוול אים ענה תענה כנדי
 עד כאן וכיונך כדי שלא תטעה מאז מין את מינו פירוש תענה דרנא דבניך ליה מלת את שהיא כסנוול
 גם הוא כסנוול תענה דמשפטיס דמייך לנות ענה שהיא כנדי גם הוא כנדי הזה כריבי • לב

מחנה בוואריך לא כתביר :

וישלח

פתוחה • יעקב דוירא כדנר לא כמאריך • ועירם העין בשוא לכד גם סוכ' רד"ק
 מכלול דף י"ג • זה כדגס • לב • והנה כשופר ישר לא במקף • גוארו כואריו קרי
 וישקוה עליו שש נקודות נקודה על כל אות • לך כדגס • כפשי הניגול במקץ • כי כשופר ישר לא במקף •
 לנגדך הניגול רפה • לר • הכער הכערה קרי וכן השני והשלישי • ויתעצבו הנדי דנושה • ככותיבס
 הכית דנושה • אשתכו אין כיוונו והתימה על המדשים שהוא עצמו מחר עליו ב' מסר דחבר ואיך כתבו
 כיווד • כואת כסמרא • וייטבו כדריבס הסית בשוא לכד והדלת רפה • כהיותם מה שנגלין כשנו •
 שני גם ס' במקף לא בשופר • הסללים שופר כהא • אשר השני במקף • וכפריז הוין דנושה • וכאפמו
 הסאר רפה • הכוכה כט' ספרים כתיבת יד נקת: ואין הוין רכתא גם כמכרה ריש כראשית וריס ד"ס לא
 במנה עם האותיות הגמלות • לח • ויתקבר כתביר לא כמאריך • יעקב כיה אים ישראל העין בשוא
 פתח וכלמד פשט • מנה כלא פסק • וינך הנדי רפה וכן תבין מדברי רד"ק במכלול • גם רפה • ויהי
 בשני גרטיץ • ויהי כזכן לפי שפסוק זה כתיבה אמת הוא פסוק א' וכתיבה אמת הוא ב' פסוקים לכן
 נקת: וולותיו ב' טעמים כתיבת החתום פסוק אחד ראובן כריבי וישכב כפשט ב' הה כפשט אביו בוקף קטן
 ישראל כתיבת • וכתיבת היותו ב' פסוקים ראובן בוקף קטן וישכב בוקף גדול כלה כסמרא אביו כתיבת
 ישראל כנעני • ונגלין א' מס' המונגים מאלתי מוינא ישראל קדמא כורקא ופשט ההיא בוקף גדול
 וכסמרא • לו • כת ענה הכית דנושה • רכושם מה שנגלין כשנו • וישכב כפן ימנית • ואלכ תלדות
 עשו אביו יצום אין כו פיסקא • כני כשמת בית בני כדגס והסין שמאלית והגוס רפה • כת ענה הכית
 רפה • יעלם העין בשוא לכד • כני אליפו הכית דנושה • תימן כיווד והמדפדים כתבו כוא ושס כמדן תימן
 קרי וזקר ענה כי אין פה קרי וכתיב • אלוף קרם נקת ספרים במקף ומסור עליו ל' מקף • דישן עוז
 הדלת רפה • דשן הדלת דנושה • מראכות כקרי ספר למאירי ו' כתיב כהוא מסר דאספך איך ככל הספרים
 הוא מלא ולא פניגא וכן גרס רמ"ם וכן עיקר • כדר הדלת כפשי • מנדילא הדלת דנושה •

מגד תורה

נ

וישבת פתוחה לו לשלם ספר וזו תעלה בו הכית רפה כתיבתו העיון נקמץ לכה וימשכו הפשט בסוף כתיבה ובין יוסף ויכירה כתב המאירי וזל בקצת ספר שלו שהיה חסר יוד כפי התקונים אך בכל הספרים מנחת מלא יד וכ"כ ברמ"ה וזל ויכירה ויאמר מלא יד כתיב בנוסחי דקיי ומאן דמכור עליה ז' כו' וספר שנשא הוא דנוכחי דקיי פלגי עליה ותו דאיתא במסכה ג' ספרים בלישא ויכרם ויתנכר והם לא הכרו ויכרו ויפל על פנת דאלישו ושוכדו ע"כ מכלל דעבורת ויאמר מלא יוד כתיב עכ"ל וכן ספר אף על פי שנשיב ספרים ישנים מנחת ססה וגם מנחת כתוב טקנת ספרים מונחים כמנא ספר אין ל' קוש' לח עבליה הלמד דנושה לא לז' כ"ס ועבדיא לא נתש ומסור עליו ד' דכמיכי ודגשן * נתן העיון נקמץ לכה * גם דגש וכן סבדו * העבליה הלמד דנושה * לירפה * עקף הקוף דנושה * הגדי הגימל דנושה * הוניאזה טראסא כאלף * למור דפה * לו דגש * לט * כתיב כטרמא * אדכני במאריך * יפה כ"ס כמקף לא במאריך * ויכו אחר הדברים האלה ותשת וגו' ככל ס"ס וכמכיים אין בו פיקסא כלל וכן דעת הרמב"ם ז"ל וכ"כ ההגות וכן עיקר אף על פי שנהללי היא פתוחה וגם המאירי ז"ל לא הכריע אך אמר להכניס בו ריח כדון פרסה כדחה * הוה דגש * לנפק כי קסית כסגול * כהרימי הוא בשוא ופתח * ועוב במאריך * בגו בתביר * אנלי כטרמא ויכס במאריך * טעה המדעים במלת האמרים כ' סעית גדולת א' סהדפים שאבו נווא ושט בסוף האסי קרי כיוז וזה עקר כי בכל הספרים כתוב האסי כיוז ואין כאן קרי וכתיב כלל גם במסכה דנתא דף תתקב לא א' כמכה עם מלך דכתיבין ואו כאמנע עיבה וקריין יוד והספות הב' ששם יוד אחר הדיש וגם זה עקר אך ספר יוד תניא ומכור עליה ז' חסר וכ"כ הרמ"ה ז"ל והפ"ר * מ משקל בלא מקף מלך במקף * איתו בנושאר הכית רפה * בית במאריך לא במקף * והנה במקף לא במאריך * ובגשן הגימל דנושה * כי עוב כ"ס כי בשומר ישר לא במקף * בעוד עלא * ואת שר שר במאריך לא במקף *

פקן פתוחה כא והנה כטרמא עמוד במאריך * וסנות מלא ואו תניא * השנלים הכריאות בלמד וקף קטן והכית דנושה * את דפרעה כסגול * כאשר בלא מקף והשין במאריך * וירינהו יולא יודוכ"כ הרמ"ה והמאירי ז"ל ולפי שדרשוהו כוונה כיוו יעתר אל אלוה וירצהו שמו אנשים שהוא חסר גם היוד אבל אדרבה משם ראה שהוא הלא יוד סאחרו ססר ואו נולא אמרו ססר יוד וואו * עלת דגשע חסר ב' ויין * והנה שבע בשין מאריך וכשין מקף * ירא הדיש כסגול * פרעס דויקרא כרוב ס"ס בשופר הולך * פענת העין בשוא לנד וכנת הרמ"ה כשרע סוס כי נפנת פענש כתיב ב' מלך וקרי סד וקשיא לי דהא איכא שופר ישה כנון דנפנת ויא' אשער למקרייה סד ויז' דקרי סד לאו דוקא אלא הא קמ"ל דאף על גב דסד שמיא הוא כתיב ג' מלך ובמסרת הדפוס כפרשת ויגש אמרוד' שנות כתיב ב' מלך וקריין משווע דכין בכתיבתם בין בקריאתם הם ב' מלך וזהו הכנון והיינו שאין פת נפנת זלמד בעל סקן בקודמת בשוא * פושי בלא מקף וראיתי בקצת ספרים מדוייקים פוטיפרע מלה אחת עיבה למלת בת העיגול שעשין למיין וכתיב בסוף כולהו ב' מלך כתיב כלומר שאיגו שילת בת מחברת במקף למלת כוטיפרע עכ"ל אך הכל מלה אחת בלא פוטיפרע לגוד ולא כהיכא כלל דהא פשיטא דנהיכא תיית לימאש דלהוי בת פוטיפרע הכל מלה אחת אלא אי איתיה בנוסחה דעריין מלך כתיב אפסוי ואכרע אתוור כדאיתא בספרים אחרים מדוייקים ונספרים הישנים וכן כתב הרמ"ה ז"ל כהריא פוטי לקוד פרע לקוד כתיב וקריין מלה קדא עכ"ל וכ"כ המאירי ז"ל נקחית ספר וכן ארז' בירושלמי דש'ק דמנלה אלו שמות נמלקין בית א' כית אין פוטי פרע נפנת פענש הללגיה * מלך כמס * מאריך * עניי העין במקף לגד * הרינות שופר ישר כהא * על כטרמא ונלא מקף * יסוק הוין בפתח * כב כמכרים רמז הכית דנושה

אור תורה

דנושה • וכמה היד כפנוול • עם בשופר ישר וכלא מקף • אלכס דמאין באתם סכר זד • ערנליס
 סנימל דנושה ככלס • ויאמר האלף בשוא כנוול • בלמתחתי הכית רפה • לו רפה • עשר אנכנו תביר
 כנון • מריקים בלא כסק • ויאמר רזוק וגו' ויאמר לא ירד וגו' אין כס סיכא • מיכתי מלא •
 כג סאלו מלא ומסור עליו כ' ומולאין • סאל במקף • גם אנכנו הנמיל דנושה • פעמים הפא רפה •
 הזאת דנוש • וכיאו האלף דנושה • ויקדו וישתמו וישתסו קרי • ממשאת סכר ואו • כד ביתה
 סנית דנושה • כאיש כפור • הוא כיתיכ

ויגש

ספומה • דנר הדלת רפה : כורדהו כתב הרב המאירי ו'ל נקריית ספר שלו שהוא
 ספר גם ווא קדמאה אך בכל הספרים כמאז מלא ווא קדמאה וספר יוד גם וואו כתרואוכ' כ'
 הרמה ו'ל ובעל ספר ששון וכן עיקר • עוד כתב המאירי ו'ל תוספון ספר יוד עכ'ל משמע שר'ל
 שהוא מלא כ' ויין אף בכל הספרים הוא ספר ויו קדמאה וספר זד וכ'ל הרמה ו'ל ועיקר וכ'כ בעל ספר
 ששון • ואסרו הקטן הקוף דנושה • כח פי רפה • בניטן ספר יוד תנינא והוא עלעל' כי
 יוד קדמא כנעיא • ולכו במקף לא במארין • פרעה ויתן הפא רפה • תרגוה הנמיל דנושה • מו
 מרדה הדיש בשוא לנד : גם רפה • אבר מנכס כשאים עשר ספרים כתיבת יד נדקתי ונהללי
 וינלתי ויקחו את מקניהם מלא ביוד ולא כמסר עליו מאומה אך המדפים הדפיסו ספר ומסר עליו ד'
 ספרין גם כפרשת וישלח הכניסו במנין הספרים ואע"פ שנשתבש בואתה וסרה כ' שנושים האסתשכתב
 ויקחו את מקניהם תנינא דכסוקא וכפסוקו זה יש אחד ואין שני והכ' שאמר ד' ספרים והניא ס'
 כפוקים מ"ו גם בקצת מסרות כתיבת יד מלאתי ויקחו את מקניהם כמנה עם הספרים והיה קשה לי
 שתפסוקו הסרה על מציאות כל הספרים ולא יכולתי לסמוך על הרמ"ה ו'ל בזה כי ספרו שנידי היה ספר
 פה וינעתי ומלאתי כפרשת מטות כפסוק וישנו בני ישראל את כשי מדין מסרה מדויקת אומרת מקנהם
 ג' ספרין וסיומן מקנהם וקנינם וינהלם בלמס וישנו בני ישראל את כשי מדך עד כאן ולו שומעין
 שאמרה בהלכה והכניסה למציאות כל הספרים עוד מלאתי מסרה מדויקת אמרת כפרשת וישלח אומרת
 מקנהם ד' וסיומן מקנהם וקנינם וכיאו את מקניהם תנינא דכפוקא וישנו בני ישראל רק נכיס
 וספכס עד כאן וגם זו בכונה מפכמת למציאות הספרים ואלה שתי המכרות לא פליגי אלא שוו
 דאתה לתת סימן לכל מה שנמצא עלשון מקנה ספר יוד לכן אמרה ד' ספר ג' מקנהם וא' ומקנהם וזו
 דאתה שלא לגדר ומקנהם עם מקנהם כי זה יציא הרואה לטעות ולמאזו שהם ד' מקנהם ולכן אמרה ג'
 ספר ר'ל ושלתם מקנהם וכפסוק רק נכיסם וספכס ומקנהם אמרה על ומקנהם ל' ספר והכל הנלך אל
 מקום אחד עוד מלאתי מסרה שליטת מדויקת מקנהם ד' ספר בתורה וסיון • מקנהם וקנינם וכיאו
 את מקניהם אל יוסף תנינא דכפוקא וישנו בני ישראל וא' ומקנהם עד כאן דמיתוך מה שכתבת: תנין
 מה היה כותב הנלוול והטעות שכתב בספרי הווסרה בזה המקום ודי בזה ולא שכתבת כל זה מלאתי
 סדרמ"ה ו'ל ומאירי ו'ל ובעל ספר ששון ששון כתבו כי זה מקניהם מלא ותו לא מדיו : קהפ
 כיתב המדפים כי כפפרים מדויקים כמאז וקת ושקר ענה כי בכל הספרים כתיב קת בלא ואו ועוד
 דאס כן הוולוהו תלת וקת וכמסרה אמרו וקת כ' דכמדנר ודואר • ופוס הואו רפה כ"מ כהללי
 ונכ"ס החסותם ונליון א' מהס היה כתוב מתחלפין ופיה נדנש ר'ל שזה משלוקת אך היה תופס לעיקר
 שהוא רפה ואישייכתי • כפולותות כן אשר וכן כפתי ולא כיכר שס מלה זו והרמ"ה ו'ל כתב שהוא דנש
 וכ"כ רד"ק ו'ל נעט סופר שלו • גרא הנמיל דנושה • הנאה נקדמא לא כנרש • גם אכתינו הנמיל
 דנושה • כז לגור בארץ כנדי לכד ורקא • מגרניהם הנמיל רפה • בארץ מגרנים הכית רפה ודאלף
 כנעיא • פרעה הפא רפה • כל רפה • כנך הדלת דנושה • גופנו הנמיל דנושה וכן גם אדיתנו •
 ותן

אור תורה

ותן תתיו כסגול • ולאשר האלף בשוא ופתח • וישם כשופר הולך :
 ככל הספרים ראש פסוק זה דבק וסמוך עם סוף פרשת ויגש ארץ צביהם אפי' כמלא כינוי
 גם הראשון ו"ל לא מנהו לכן טעה המדפיס ששם בראש פרשה זו פיסחא כדון פרשה
 בתורה כי אין לעשות פה פיסחא כלל לא פתחה : ולא פתחה וכבר ביאר זה הר"ר אליה מורסי ו"ל ולכן
 בתנו רז"ל שטמים לזה כ"ר וכוונה • ויהי בלא חוקק : אעשה כמ"ם העין בשוא לנד • כח שם
 בדגש : ואזכרם הדיש בשוא ושתם וכמ"ם הכף נגרי : לאשיו הפא דגושה : כשיתאלו הבית והסין
 רפין : לעם הלמד רפה וכן גימל ינדל : ה"ט עקרו במקף לא במארין • עירה עירו קרי : כנס
 הבית נגרי • סתה סותו קרי • וירכתו הכף רפה • למם במקף לא במארין • פרש שניהם במקף
 הדיש • ויודרהו הדיש בשוא פתמו וכן ויברך • עד ביוקף • תהיין הכון במקף • בנימין מלא • אל
 המערה כמ"ם הקדמא באלף לא בהא : ג כן בדגש • אעלה כא לא בתביר • השביעך הכף רפה :
 אתו בניו הבית רפה • לנו רפה • מותו מלא : שלשים ארץ היום רבתי :

שמות

א ואלה דרכי • כשכמה המית נפתח • למילדת ויאמר להן גדלת ובהא וקף קטן •
 וירב היוד במירק והרי זה טעות גדול וכראה קטן כי הקורא וירב נגרי היוד כמו וייעב
 אהים כמלא אומר שהעם הרבה לזולתו כמו ויפר את עמו מאד שהוא פועל ינא ור"ל שהש"י הפרה את עמו
 ואין זאת כונת הפסוק פה אבל הקורא וירב במירק היוד הוא אומר שהעם עממו רבה ופרה וזהו האמת
 המכוון פה • ב ולא במקף : הנפיו הנדי דגושה בכל הספרים המדויקים ובהללי וכ"כ הר"ן גאכס
 ו"ל וכ"כ רד"ק כשרשו וגם במסרה אמרו ג' מלין דגשין ורפין מתמלפין וסימון הנפיו • מקדש י" • משתי
 עיני • פד"ת סימן ע"ב • ועירוש מתמלפין כי בשלשת העולות האלו היה ראוי האות השניה רפה והשלישית
 דגושה ובהכך הדבר ונאה השניה דגושה והשלישית רפה • וראש"ע ו"ל כתב ולא כדגש נדי הנפיו וכ"ל
 צהירא • ענת ספר יד • גמא גימל דגושה • ותאמר השלישי במקף • והיכנהו ארץ יוד אשר הכון
 והקוף במירק ככל הספרים : כי אין כמ"ם בי בשופר ישר לא במקף : וישען חסד יוד • למה זה הוין
 דגושה : ויהי גימס הרבים וגו' פרשה פתוחה היא זו וטעה המדפיס שלא עשה פה פיסחא • ג
 רעה כתביר • והפכה איכנו אבל ספר כתיב בכל הספרים ודלא כרד"ק שכתב בשורש אבל שהוא מלא •
 שמי השין דגושה • כלכה הלמד בשוא פתח • אעשה כמ"ם העין בשוא לנד • סן במארין לא בתביר •
 העם כיוקף לא במארין והוא מלעיל כי הוא גמיא • ומגרת גימל דגושה • ד כירך הבית
 רפה • השליכהו מלא והתימה על המדפיס שמסר עליו שהוא מלא והדפיסו מסר • האסרין מלא ואלו :
 יהיה לך הליוד דגושה • אלכה הלמד בשוא פתח • הסמר המס רפה : לפני בשופר ישר לא במקף •
 אהרן את בלא פסוק • ה כלכה הלמד בשוא פתח • תבן כשש נקודות • כתמול מלא • וקששו השין
 בשוא לנד כמ"ם ובהללי ודלא במארין ו"ל שכתב שהי' כמסך פתח • בה רפה : שמו עלהס ספר יוד •
 אל פריעה הפא דגושה : למה פרעתה המס רפה וכתב המארין ו"ל הרעתה מסר ואלו ובה לכסוף
 עב"ל וכל הספרים הוא מלא הא כיוקף תיבה וכ"כ הרמ"ה ו"ל בעל ספר שנין פסוק וכן עיקר : זה

בדגש :

צדק

ו גרו גימל דגושה • ישראל האלף נגרי • כי בשופר ישר לא במקף • וליעקב
 באתכם • אמר מנס למ"ד משה לאמר דגושה ככל התורה סוף מן אסד בפסוק ויאמר
 גרי ג' ובני ראובן מפני כי מלת משה שם כנראה ובפי הכראה היה ראוי להיות רפה כיון שהיא סמוכה
 למה • ואין כאן לא דסין ולא אפי' מרחיק וכספרי המדקדקים לא מנאתי שידובר בה וולתי בשבלול דף
 כי אסד רד"ק לתת לזה פשט ולא אמר כלום כי רצה לדמותו לעלה וגירא סמוכה והיה כדך להראות
 ג' .

לכוננו דמנו במלה בלתי זעירא ובלתי סמוכה כי משה אהב מלה זעירא ולא סמוכה ועוד אפילו כודה
 שהדגש למ"ד לאמר לסבת הנס כסתר שקדמה בכוף משה עדין יקשה עליו קושיא חוקה שאס כן ככבוק
 ויאמר משה משה היה ראוי להדגיש מס משה השני וכן כפסוק לך היין הומה סכר היה ראוי להדגיש הפך
 וכן היה ראוי להדגיש למוד כן אשמה לכם ואולם מה שכל כזה הוא ידענו כי היה ראוי להניע אלף לאמר
 בשוא פגול כמו והיה לאכול באשר אלי כל היס אלף שלרוב ההשתיימות שנסתעשו במלה זו הכינוי האלף
 להקל אך נדרך לפסות להורות עליה בכשימה ולכן הלמד נכרי המורה נאות והנה אס כקרא הלמד רפה
 אספקדס לה נאות בכוף משה טבע הלשון יניא להקרותה כמו בשוא למר ולא יהיה זכר לאלף הנכפה
 אפילו בכשימה כמו על נוארי כנימן לכן הדגישו הלמד כי על ידי שהאדם מכה בה בכפ קריאתה הדגושה
 כמא קורא הלמד נכרי ובמבאת האלף כדגשת בכשימה : בית רפה : מטלי הסית בשוא לכד וכן
 כמשן : הקרפי הקוף דגושה : פינכס מלא : לאמר הלמד דגושה : ו תדנר הפיו רפה : בני
 השלשי כמקף : ויהי לתבין הכון דגושה : אלו בש"ס נרביע : לשתת מלא : ויאמר ה' אל משה אמר
 אל אהרן קם מוכך וגו' סתומה : כל דמנרים רפה : נפפרדעים הנדר רפה וכן"ס בשוא פתח :
 הצפרדעים ההא נגשיא והנדר רפה וכן"ס בשוא פתח וכן כלס ומסור עליהם כל ענינא נדר רפה במ"א
 דגש ותעל הצפרדע וכ"כ רד"ק במלול ק"ד : ח אמר מנכס בכל הכפרים אין פסיקא כלל
 בין יעלו הצפרדעים לויאמר ה' אל משה אך המדפים כתבשו פרשה סתומה וכן היא בהלל וכ"כ נס
 בהרמב"ם והיה קשה עלי שילוק הרמב"ם ז"ל על מציא כל הכפרים ונס ההנהוה שדרכן להודיע מציאות
 ס"ס לא כתבו פה עיומה * והנה נמצא אנלי רמב"ם כתיבת יד קדמון שהיה של הר"ו הלוי ז"ל ומצאתי בו
 שאינו מוכה זה פרשה כלל מהכיס למציאות הכפרים משתי במוצא שלל דב וזה לשונו ויאמר ה' אל משה
 אמר אל אהרן כטה את מתך והך * ויאמר ה' אל משה השכם שתיבן סתומות ע"כ * ולזה שנושין שאמר
 כהלכה * ואת והלא אי"כ כפי הפסגון שנסוף הפרק יסתר סתומה אמת * דע כי עוד טעות שני יס
 באותו פרק בספרי הדפוס והוא שאס כמנה מן כנר את אינך עד לא תחמוד שש סתומות ובהרמב"ם
 כתיבת יד הנוכ"מ מצאתי שהן שבע כי לא תחמוד בית רשך סתומה אמת לא תחמוד אמת סתומה אמת וכ"כ
 נס בהרמב"ם שהניחו במצויסו כן כמנא בכל הכפרים וכדרך ה' אליהם אמת אשר הכני בדרך אמת *
 אמר כן מצאתי בכסף המשכה שנס מהר * קארז ו"ל מנא בספר מונה שדענירו הקולמנס על ויאמר ה' אל
 משה כטה את ידך ובמקום שלשתן סתומה כתב שתיבן אך אמר הרב שכראה לו שהנהה מוטעות היא כי
 בדגש אישאר וננא שיש בה פסיקא * ואני אימר ומכו דפוס אישאר דלא ידענא ליה ומאי אולמיה מדפוס
 נמנירני ושאר דפוסים ותו אדפריך מדפוס אישאר ליסיע מדפוס פורטוגאל שהוא היצטר מדייק שכל
 הדפוסים והנה אין כאן פסיקא וכנר באו לידי עוד ב' רמב"ם אחרים כתיבת יד ובדקתי נס והנה לא מכו
 זה פרשה כלל יוכיסי למה שכתבתי והוא האמת וכן דעת המאדירי ז"ל וכ"כ במצריים : הצפרדע הנדר
 דגושה : ומכתך השני הנית בשופר ישר נס"כ : האדרת סכר וזו : ח' רס שני"ס ספרים : הרמה
 נקנת ספרים הריש בשוא פתח : ויאמר ה' אל משה השכם סתומה :
 פרעה הפא רפה : ט את הדבר הדלת דגושה : מנחתת מס שניה בלא שופר נס"ס : ותהלך
 במקף והוא מלעיל : אשר בתלשא לא בקדמא :

בא

פתומה : י ובתי כל הכף רפה בשניהם : ההלכים סכר ואו * ובוקנינו מלא יוד במצריים
 ובירושלמיים ובהללי ונכל"ס וכ"כ הרמב"ם ז"ל וכן עיקר ודלא כיואדירי ז"ל שנסתפק בו *
 מנכש"ס הקוף רפה : רוח במקף : לא היה הקדמא בזה והוא מלעיל : יהיה כן כדגש הכף : במושכ"ס
 מלא ואו קניוחה : פרעה הפא רפה : נס כדגש : ראתך פני הכא רפה : נס כדגש : ראתך פני
 הפא

מגור תורה

פתח רפה יא כאלמו קדמוא נשן נרש הנמל עשה וכן גם האיש וכן גדול מפס
 מלפני יב הנרש בזקף קטן ומנתם הנמל דנושה וכן תמנהו אכל כתוב בקרית
 כפר לרב המאירי שהנן מלא ואו אך בכל הספרים הוא מסר ואו וכ"כ הרמ"ה ז"ל ועל כפר שמן ששון וכן
 עיקר אשר כן נא לירי קרית ספר אשר וימנא כתיב בו אכל ספר מיום הראשון ספר ואו המנות
 הגדי דנושה מנת כתוב בקרית ספר לרב המאירי שהוא מלא ואו אך בכל הספרים הוא מסר ואו וכ"כ
 הרמ"ה ז"ל ועל ספר שמן ששון וכן עיקר משכו השין בשוא לנד בס"ם והיה כי תבאו טעה
 המדפים טעה פה פיסקא בי איכו תמלת פרשה כל רפה ענת רפה בתב המאירי ז"ל לל קסר
 בכל התורה עב"ל ויש באן ב' תפיהות א' כי הוא מלא בכל הספרים ב' שאין לו אח במקרא ועגס לא
 בלא מקף כל דובר רפה והיה הטראפ ציור והא ונלרע יג נמוק הבית דנושה והיה כי
 יבאך אלאשון אינו תמלת פרשה וטעה המדפים טעה בו פיסקא כי רפה יבאך השכי טעה
 המדפי שכתב ונאך בואו ושם בגליון יבאך קרי כי בכל הספרים הוא כתוב יבאך בידי ואין כאן קרי ובתיב
 בלא גם במסדה דברי הימים לא נעכה מלה זו עם מלין דכתיבי ואו בריש תיבה וקריין יד והעברת
 במאירי לא בתבר כל רפה קסר מסר ואו יד ברביע מוכר חכר ואו

מלה

כי דנוש אלהים דיוסב בסמוך דרך דנוש ומשעים בס"ס המדפיקים ויבירושלמיים
 קטין רפה ויקס הקוף דנושה מכבת חכר יד לאמר הלמד דנושה ויבד
 הנמל דנושה ושלשם על כלו ואו כתיב בסוף כלו בכל הספרים בלי שום ספקות אך בזה דשיר
 השירי על לבסתי ברכי פרשה ארו"ל ושלשם על כלו כלה כתיב דהא עיטא טעל על כלה דגין לשימא
 לון לישראל ובלהו הוו זכי עשירין על כלה דהות כטלא קמיהו דישראל וכו' ותימה הוא אך אין למש ואולי
 דלשו כן מלא כתוב ואובין קף ללמד כענוי כולס ידעו אותי בירמיה שהוא מלא לכן דנושה כאלו אינו
 ושלשם על כלתו ואל תתמה ממסרון התיו כיהשומות שנבוסס הא כשיתקברו עם הכנויים לשעמים תסמר
 הוא כזו ומספס בתבוסס עבדים כיוו נתמוכתם וזרס לבלות שאלו כמו וזורתס עובר בשוק אלל טכה
 כיו פנתה בי קמו עיכו עיכו כיוו משיכנו ככה יתכן לאמר כלו כנוקס כלתו יו ברביע
 והכה בלא מקף בוגרים הבית רפה מזרים דממתנו הריש בפתח ברפעה הבית דנושה למרבה
 הנחת המדפים שנוש בינה בית ראזנה רפה אמר ונקס בכל"ס וערביא וקאטאלוכיא
 כוזרים הסופרים לכתוב השירה באותה הגורה שרין לבתנה בספר תורה אך מדפיסי הארבע ועשרים
 קטנים עם הגדולים לא נקדקד בכך אלל כתבו השירה בגורה אשר ברו מלכס וכן לא ישעה ולכן ראיתי
 אטי לביתו בספרי זה גורתה האמתית למען ידעו דור אחרון בנים יולדו ולא תשתכס מישראל ואס
 יבא ארס להדפים ארבע ועשרים יוכל להעתיק ונאן גורת השירה וכותבי ס"ת יזוהר לכתוב השירה כפי
 שזרה אשר ארפוב כי גורה זו קנלה היא ביד הסופרים ולא דבר רק הוא ולזה נתעורר הרמב"ם ז"ל לכתוב
 בספרו מרת השירה זאת המעין השמר אל תפן אל און ואל תשת לנך לגורה שנספרי הדברי משה
 בר מיעון וכרונו לברכה הכתפים כי משוכשת היא ואינה הגורה שכתב הרב וכרונו לברכה בספרו אך

המדפים נדלה מלכו והכני
 קודיך כי בכל ספרי מסר א'
 מרת שיהת היס וכל שיה
 מיטומים יפ לה שיעור
 וימילנו בל סקן מקלך
 סמיהת לו קנב ומלה עליו

וראו העם את דמיואמינו ביהוה ובמשה עברו
 וראו העם את דמיואמינו ביהוה ובמשה עברו

אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהוה ואמרו	לאמר	אשירה ליהוה כי גאה גאה	סוס
ורכבו רסות בים	לישועה	זה אלי ואניו	אלה
אבי וארומנו	שמו	מרכבת פרעה וחילו דה בים	ומכחר
שלושיו שבוע בים סוף	תהמת יבסימו ירוח במצולת כסו	ימינך יהוה נאדרי בכח	ימינך
יהוה תרעץ אויב	קמיך	תשלח חרונך יאכלו כקש	וצרב גאונך תהרס
אפיך גערמו מים	גולים	קפאו תהמת בלב ים	אמר
אויב ארדך אשיג	נפשי	אריק חרבי תורישו ידי	נשפתי
ברוחך כסמום	אדירים	מבמוכה באלים יהוה	מי
במכה נאוד בקדש	בלא	נשית ימינך תבלעמו ארץ	נהיה
בחמך גם זו גאלת	קדשך	שמעו עמם ירוגון	היל
אחוישבי פלשת	ארום	אלי מואב יאחזמו רעד	נמנו
כל ישיבי כנען	ופחר	בגדול זרעך ירשו באבן	עך
יעבר עמך יחז	קנית	תכאמו ותטעמו בהר גחלתך	מכון
לשבתך בעילת יהוה	יריך	יהוה ימלך לגולם וער	מקדש יהוה כתנו
בא סוס פרעה ברכבו ובפרשיו מים	הים	וישב יהוה עלהם את מי	תם
ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך			

אין להוסיף וממנו אין לגרוע וזה
 בגלל ימי גידך כל שיטה שחלוקה
 שלש החלק הראשון והשלישי הוא
 עינה חצת כלבר ובינו שתי חצות
 יכל ס"ם כך חצותי ברמכ"ס
 כתינת יד נלי שכו בלל אלל
 המדפי לא התנוק ככל זה וסמך
 שטרשות נידו להוסיף ולגרוע
 בשיטות וכתלקיהן ושלך נרין
 דק להיותה בשלשים שיטות
 ולהיות שיטה אחת חלוקה לשתיים
 וחצת חלוקה שלש ולכן צר
 צורה כעולה של רוחו ולא היא
 שאלו היה הדב"ן לא היה נרין
 הרב לכתוב בשפרו מולדת כי
 דב רוחו יתיר נמה שכתב ש
 שכותבין אותה בשלשים שיטות
 הראשונה כדדקה וכשאר חצת
 חלוקה לשתיים וחצת שלש אלל
 ודאי השיטות וקלקיהן קטור
 ומדה לכן אין לשכותן כלל
 והלך מרת השירה האחתית
 עשטה שהסופר עומד וכותב
 כפרשת בא אל כדעה או לשמות
 מרים פרש בשלש למרקוק עיניו
 יביטו לראו לנמס ולכוין שיבא
 לו כסוף הדף מלת פדעה אשר
 נפסקו וישנו המים ויכסו את
 פרכו ונ"כדי שיבא מלת הכ"ו
 כדאש הדף בהלכ כיון היא ה"א
 א"י כ"ש ש"ו נמלה זו היא ריש
 שיטה ראשונה עקמה שיטות
 אשר לפני השירס ספי ראשיהם
 הנאים ביבשה יהוה
 את נמקסם ולתקיהן
 שיטה פניה ואמריה השירה
 גמי צורה זו שכתבתי ואמריה

ותקח מרים הנביאה אמות אהרן את התף ביהוה וצאן כל הנשא
 אחריה בתפם ובמחלת ותען להם מרים שירו ליהוה כי גאה
 גאה סוס ורכבו רסות בים ויסע משה את ישראל מים סוף
 ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים
 ויצאו מרתח ולא יכלו לשתת פים כמרה כי מרים הם על כן קרא

ויעד דהוא נפית לכי' ר' ל' כי זאת מלאכתו לחפש ולנדוק נכסאיות וביחודות אלכנאין בן המדק לנלמי
וודק ורד' ל' אף לך נא אף כותב מה שבדומין לו * ועוד שדראה שאלו היה כסיה מלה א' היה ראוי על
כל מוקף וכסף נכסול ונלא שפר כמו אשר יצא על לב אים * ועוד דלכא לוימר דכל המסרות מודו
שהם שני מלין ומסרה דתשי' ו' פכוקי וכו' **בדליל** ספיד ומוכרה דלא פטינ אללה' כסוקים ולא פטינ כס
יה נהיהו איהי נמי כנרא דכס יה שרי מלין מיהו כיון דרבי נתחן פליג לא פטינ ליה דמלי דכ' מודו
קפטינ פלונתא לא קפטינ * אי נמי היהו רב כסמן היא ולא ק' ל' כתיב דידידה הוא והמאירי ז' ל' כתב
שהם שני מלין וכן עיקר *

פרשת דתרי פתוסה

יח וישמע הויר דנוסה * ויבא יתרו על הריש קדמא * כיון י'
י' ג' קק קטן * אשר אתה הטני אשר במאריך אתה נטרשא * כי נדנש * המקיס
הקוף דנוסה * עשרת סדר * בכל הניית דנוסה * גדל סדר * לקול מלא * מאות * ולא * ישפוטו המאריך כסמ
והוא מלרש * ים * אשר עשית * לעגרים * כל כל הכפרים בלוד * כ"כ המאירי וכן עיקר * וולפ ז'
פנוט * כי פיוס השלש סבב * עמשו הניול דנוסה * נתפצית המית נטשא לבר * לך פגול * יפדן נש
הריש בקפן לנד * יאמר מנחם טרם אגיה' הדברות אנדי כי פטם אחת הייתי נכבוד ישרים סכמים
וכנכוס יוק' נרצו' ו' ו' ש' ל' השולל למה לא יהיה לך חלבים אפרים על פני יוד פני בקודה כפת' וסס
אנורו כמה תפכות ואת כלן ישא רוח הטובה שבהן היתה שכן אשר וכן כפתי' כלתי אט כן פני קמוכה א'
פתוסה ולכן נקודה קשתי הנקודות וכו' כנאות סקר כי פלונתות מן אחר ונ' ל' לא נשמים הם אתנו הם נש
דכסופ' כתיבת י' ולא פליגי בזה * ואני פכיתי אותם נדברים כי וקנים * המה ימני ליימי וכו' אשר
ראיתי שנתפשו בתינו ובהו אני עבתי פמשו סכמים * מל' גם אי' גדיל המדורה ואוכיף בקושיא ולמה
פני דרניע כיון שהוא סוף פסוק הראיתם בכל המקרא מלה בסוף פסוק ומעמה רביע אצתי כוס המקום
ר' ל' הדברות * אבל לין זאת כי אם שיש ל' הדברות שני אופני קדיאה כענין הסעמים הקריאה האמת
ליסיד הקורא והקריאה האמת לקורא נכנר * ולכן נרוב הפסוקים שני' הדברות יש שני טעמים א' ליסיד
ואמת לקורא נכנר כמו מלת פנייש בה רביע וסוף פסוק היסיד קוראה כס' והקורא נכנר קוראה
דרניע ולכן הכרשו לנקוד כון פני נקמן וכפתם הקי' לקורא בסוף פסוק כי בן דך המקרא כל מלה
הנקודה כפתם כש' נבא בסוף פסוק או אבתנח נקמד נקמן והפתח לקורא דרניע אבל לא שיהיה ליד של
פני נקודה כלל * ומה העט' ל' לת' דל' בארץ מתמת ולנדי של תרנח קרץ ופתח הקמ לקורא
מתת באתנח תרנח ככוף פסוק והפתח לקורא מתת באגל תרנח כטרשא * אבל אלף של לשכא ואלף
אל תנאף לא שמו בהן פתח עם הקמץ לפי שאעם המלה אתנח שהוא מפסיק הפסוק גדול כמו סוף פסוק
לכן נ' הקורא באת' בין הקורא ככוף פסוק שניהם קורין האלף בקיץ המורה הפסוק * ואלף של
מתת לארץ גם כן לא שמודה פתח עם הקיץ כי מלה זו יצאה מכלל כל המלות שהם מתכות נהשכך
וזאת לא כן נצאה עם כיוון הידיעה וכן אמרו במורה כל הארץ בארץ לארץ קסן בין בהפסוק בין שלא
בהפסוק * והמדשים כתב על מלת פני כן דינו למאן דליף רואו דנרי רוח הם * וז' דר' ין סכב
ז' כספר עין עיקב נשטי משקלים ירושלמי רוב עשרת הדברות נכקדים כשני נקודות וכשני פתחים כמו
מן פני שנקודה בקיץ וככתת ולא תרנח לא תנאף יש בכל תי' דנש ורפה והסעם האמת לל זה הפתח
שם שני קריאות נדרנות האמת כשקורא היסיד בינו לבין עגמו ירבו מודקדק לקרוא כל דבר ודבור
כפני עגמו אלא מלק הפסוקים בדר נמן קריתו ודבור לא היה לך שהוא ארץ עשה פמשו פסוקים
רבים וכן זכור את יום וארבע דברות אחרונים שהם קטר מ עשה עכלם פסוק אחד אבל הקורא
בנכנר נרין שיקרא כל דבור ודבר כפני עגמו בין שיהיה * וז' נכתב בין שיהיה קטן יתעייב פשו

שבו בטעמים ונכחיות ונדגש ורפה להבדיל בין שתי הקריאות כפי סדר הנקודה וראיה לזה שדבור
 אככי אין בו נ' נקודות וכ' טעמים כי הוא דבור אחד קצר ונאה לקרותו בפסוק אחד עכ"ל * וכמחילה
 אנג שיטתה לא דק כמה שכתב שרוב י' הדברות נבקדים בשני נקודות כי אין בכל י' הדברות רק שלשה
 אמתיות שנקודות בשני נקודות ואלו הן כון של פני יתע של גרף * עתת ונדי של תרע גם מה שאמר
 כהוף דריו שנדבור אככי אין שני טעמים אינו אמת וכי כיים * נשבי אמרה שהרי אככי בפשט ובטראח
 אהיך בוף קטן ובאתנה מבית כשופר ובמארריך עבדים באתנה ובכוף פסוק והיה לו להביא ראיה מדבור לא
 תשא ודבור כנד ודבור לא תחמד שלא ככלו הטעמים כס * והנה קושיית השנית היא כפולת ר"ל כי מלבד
 שנתבטל מ' שאין בדבור אככי שני טעמים גם כנתבטל הטעם שכתן לכפל הטעמים נ' הדברות כי הפך
 שהביא לסייע הכחשו והעיד הפך דבריו שאמר שהקורא נכבוד כרין שיקרא כל דבור בפני עצמו והנה
 דבור אככי יוכיח שהוא קצר ונאה לקרותו בפסוק אחד ועכ"ו יש בו נ' טעמים והקורא נכבוד קורא עבדים
 באתנה ושל משנה תורה ברביע ואינו מפקיך בו לקרוא עבדים כהוף פסוק אלא מחבר מן יולת אככי עד
 ולשורי מותי * וסממיק וקורא ונותי כהוף פסוק * ואומר * אכי כי לעולם הטעם
 האמתי להכפל הטעמים בדברות הארוכים יואד ובקצרים מאד הוא להיות נהם שני אופני קריאה א' לקרוא
 צמיד ואחד לקורא נכבוד כאונר והדברות הניכובים לא הונדכו לכך כי כיון שאינם ארוכים ביותר ולא
 קצרים ביותר קריאתם שוה בין לקורא צמיד בין לקורא נכבוד ולכן לא הוכבלו הטעמים בדבור לא תשא
 וכדבור כנד וכדבור לא תחמוד * ורקשיא לך מדבור אככי תרין הכי שאכי תרי דבראי קדנאי דדמין כני
 אהדי דאככי ולא יהיה לך מפי הבגודה שועבוס והא ביה תליא דמאן דמקיים אככי יי' אלהיך כדקא סוי
 לא יהיה לו אלהים אחרים וואן דמקיים לא יהיה לך אלהים אחרים על פני הוא מקיים אככי ה' אלהיך ומאן
 דלא מקיים האי לא מקיים האי * וכי תימא אפשר לבר כש לוכשר בע"א כלבו ובקב"ה כמי לא
 מודיו ושתתב דכזא בר כש לא יהיה לך קא וקיים כיון דלא עביד ע"א וכפר בה אככי לא קא מקיים לאו
 מילתא היא דאי הכי לא יהיה לך כמי לא וקיים דהא קב"ה הכי קאמר לא יהיה לך אלהים אחרים על פני
 ובתרגומיה בר מויי משמע הא לדדי בשית לקבולי עלך לאלהא * ותו פתוב אנתריה לא תשתמיה להם
 ולא תענדס כי אככי ה' אלהיך ונ' * וכי תימא תינח לא יהיה לך דכליל ביה אככי דכליל ביה לא
 יהיה לך מנין אשר הונאתיך מארץ מזרים הוי באתר דלא יהיה לך דהא כיון דאפיקתך ומזרים ולא יכיל
 כמימא ומרשיא ודקלן אחרן לממעט ולעבזבו ובכל טעות ומרשיא עבדי דיכין ובמרשיא עבדי כל מ"אי דעבדי
 ציבשתא ונימא ולא הוה מואן די ימחא צדי ומאן הוא אלה דשונינהן מן ידי שמע מינה דלית אלה בר מיני
 והכי אמר יתרו אשר הגיל את העם ונתחתיד מזרים עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים ורקב כמי
 אמרה כי שמענו את אשר הוניה ה' את מי יס כוף מכניכס באתתם ומזרים ונמר כי ה' אלהיכם הוא
 אלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אלמא אככי ולא יהיה לך כלסד מויניהו כליל תרוניהו ותרוניהו
 קדא מלתא כיניהו והילכך מואן דקרי נכבורא קרי להו לתרוניהו כמדא ולא מפסיק ביניהו כלל והיינו טעמא
 דאית בדבור אככי תרי כפמי * ולפי שראית כי לא רבים יסמכו לדעת איזה טעמים הונחו לקורא
 צמיד ואיזה מהם הונחו לקורא נכבוד והם ממששים בהם כאשר ימשש העיור באפלה לשלמות כוכת לזכו
 את הרבים ראית לכתוב פה הדברות שני פעמים אלו לעומת אלו באלו אשים הטעמים שהונחו לקורא
 צמיד ונאלץ אשים הטעמים שהונחו לקורא נכבוד ולא אכתוב דבור לא תשא ודבור כנד ודבור לא תחמוד
 כי אין פה טעמים כפולים גם כופי שאר הדברות לא אכתוב לואת הסנה *

אלה הטעמים לקרא ביסוד

ואלה הטעמים לקרא בנכוד

אנכי יי אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים: לא יהיה לך אלהים אחרים על פני: לא תעשה לך פסל וכל תמונה אשר בשמים מסעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ: לא תשתחוה להם ולא תעבדם וכי עד לשנאי: ועשה חסד לאלפים זכור את זם השבת לקדשו: ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך: ויום השביעי שבת ליי אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך עבדך ואמתך ובהמתך ובהמה אשר בשעריך כיוכו: לא תרצח לא תנאף לא תגנב לא יוכי

אנכי יי אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים לא יהיה לך אלהים אחרים על פני לא תעשה לך פסל וכל תמונה אשר בשמים מסעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ לא תשתחוה להם ולא תעבדם וכי עד לשנאי ועשה חסד לאלפים זכור את יום השבת לקדשו ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך ויום השביעי שבת ליי אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך עבדך ואמתך ובהמתך ובהמה אשר בשעריך כיוכו: לא תרצח לא תנאף לא תגנב לא יוכי

מועדה חשוב להגהה כ הוצאתיך בלא פשט מוארץ מצרים בלא קדמא אולא עבדים בלא רביע לא יהיה הלמד במאריך ושופר אצל איכה בטרסא ושופר לא תעשה מקף באלף יתסת הסין מאריך לא שופר בשמים נט במס שביה פשט מתסת ואשר בתיו בפתס זקיק וחסין בלא שופר ובלא רביע ולא בלא מקף ולשאר השין יונתית תרנח הפתח קודם ואלנו טרסא ואשר כך הקמן ואלנו מאריך תבאף המאריך תסת האלף אצל האתבס: לא תפאד אשת טעה המדכים שלא עשה פה פיסאף כי פרסה סתומה היא נט ונכל ב"ס וכ"כ המאירי ז"ל וכן במנא בככר הרמ"ה ז"ל ובמריים ובירושלמיים נא טעמה ביה שלא כוכר זה בהרמ"ה ז"ל כי עשות הוא טכפל ברמ"ה של דפוס והנה במנא אצלי רמ"ה בתיבת יד יסן שביה של הר"ה הלוי ז"ל ושם מוכה מן כבוד את אבך עד לא תסמך אשת טעה סתומות וכ"כ גם ברמ"ה של דפוס שהנה במצרים ולזה שו"ע שחמך כהלכה והסכים למציאות ס"ס ואל תעשה אס כן כפי הסגנון אשר טס בסוף הפרק יותר סתומה אשת דע כי עוד טעות אחד יש באותו פר' בספרי הדפוס והוא ששם מוכה ויאמר ה' אל נושא אהרן בטה את ידך סתומה אשת ובהרמ"ה בתיבת יד כוכר לא כמנה כלל גם בכל הכפ"ים אין טס פיסאף וכבר כתבתי זה גם בפרשת וארא כתב המאירי ז"ל הקלות חסר אשר הקוף ונולא אחר הלמד עכ"ל ואלו שני טעוים כי בהפוך הוא וכס"ה ונכללי הוא מלא אחר הקוף וספר אחר הלמד וכן כתב הרמ"ה ז"ל וכן במצריים ובירושלמיים וכן עיקר כלפינו

אמר חד תפילה • דבר פניית נפול • תפילתו היתה כשוא נפול • אליה השמר הפוך בלמד והוא
 תלמי • ותקלה אין בו חד ולמד ראשונה כשוא פתח • תעלה היואריך אמר הסגול •
בשפטים • פתוחה • כא • תפספסו נזקף קטן • ונשנתת השין דנושה ונס'ם הנית בלא
 קדוש • יתן התיו נפול • אשר לא לוקי • כנדרו במקף לא כנאריך • שלש הלמד
במקץ לבד • לא יעשה בלא מקף • וכי נה שור פתוחה • שזה שור שין שור דנושה • לו השני דנוש •
 כי תבא אים סתוה • וארבע במקף לא כנאריך • כב • תמא התיו רפה • געיה בשיהוקרי •
 גדים הנמול דנושה • יתהרה לו הלמד דנושה • כל שכב עם בהמה טעה התפדים טעה פה פיקא
 ינש בתוכה אות פתך הדומו על פתוחה כי אין זה ראש פרסה כלל בכל הכפרים ולא כנארי ולא
 בהרמ'ס • גדים הנמול רפה • תענה הכן נגרי דמסור עליו ב' א' סגול וא' דריולא וסוימי ומנו
 מסרה אמרתי תפטיס דהאי נגרי דאמריין בוכרה טו' מלין מייסדן ק' א' אים ענה תענה וכו' ומדהאי
 ג' ה' ש' א' אים תענה את כנותי כנפול ומיהו בכל הספרים שטיהס כנפול והכנון מה שכתבתי ואכי כמעט
 כסיו רגלי מהנבוא וו לפי שמנאלי בכפר מונה שאמה ג' מקומות פ'ו מלין מייסדן דהיא ענה כו' ואמר
 כך תישנתי בה ורואתי שאשונסת היא עיין לעיל סוף פרשת ויבא • כב • תלחן התיו רפה • כויתך
 הרב המאירי ז"ל כתב שהוא מלא שבי יודין והרמ"ה ובעל ספר שין שזון כתבו שמתירוד תענא וכן עיקר •
 ואיכתי את איניך כשני יודין • לא דתיהבלא מקף • ונרשה הריס כשוא לבד • אנרשנו הריס בשוא
 לבד • כר • לטהר הלמד נקוץ והטית רפה • בעל הנית רפה •

הירושא • כתובה • בה • מאדשים הא"ף נקיץ לבד • דני הנית רפה • סככים הכף בשוא לבד •
 אל הכפרת באלף קדמא ובהא לא • ירון מלא • לו ארבע לו דנוש • וקשותיו מלא ואו •
אמר • מנחם כסתפק הרמ"ה ז"ל במלת תיעשה דממורה אים יתיר יוד או לא וכתב עוד וז"ל ומסרות
 דמסרי עליה ל' מלא סמכי אהאי דרשי גילמדנו כפרש' שמיני תיעשה כתיב אל' הנה' ל' ושה
 השלך ככר לאור והיא נעשית מאליה ודיקי עינה דמלא חד ואין לא בריר לן דאיבא למימר דרשא לא
 מדכתיב מלא יוד קא דייק הדיא נעשית מאליה דהא גרשא לא קא' בהדיא דמלא כתיב לא מלא קריין
 יעשה כפתח מבנין הקל חלא קריין תעשה כקריין מבנין כפעל דמשמע שנעשית מעצמה והאי דלא אמרי
 גרשא יעשה קריינ' ש' סירבא דקודו' דנקיד הכי הוא דנקשה עד כאן לשינו' • וז"ל לכבריש דמלא
 יוד הוא אף על כי שנספרי ירושלם וכתרייס ונאיתו מסד קדא כי ונאיתו ביד בכל הספרים הספדרייס
 כתיבת יד זולת באחד מהם ואפילו באותו אחד היה כתוב בגליון שבעונה נוצא מלא • וכן הוא בספרי
 שרפוס וב"ב כעפרת הדכוס גם במכרה מדויקת כתיבת יד מאלתי כך בהדיא תעשה ו' קריין בקריאה
 נסד מבנין מלא ביד ובמכרהון תיעשה המכרה דין מלא ביד וכו' ותו דכתב הרמ"ה ז"ל ראיתי
 ספרים שנקדוס כמאי עברה וכשנעו פ'ו מוקביהס ששלס כעזיס הסתבלו כל מלה וכל נקודה • וכל מלא
 וכל מסר והכה כעון יוד בתיעשה הנומרה וכו' ותו שכקריית ספר לרב המאירי ז"ל כתוב בהדיא • שהוא
 מלא יוד וכו' גם בתוספות על התורה גם בעל ספר • שזון העיד שהוא מלא כפי הסברה ותו
 דמאי דקשה הרמ"ה לאו כלום הוא דהניא האי דרשא דנפ' שמיני דאיבא למדשייה אבל כדירש דכרשת
 כהעלותך מאי איבא למימר דאמרי' הפס' לכן הוא אמר מקשה תיעשה המכרה יוד מלא ולא כתיב תעשה
 כלומר מעצמה תעשה עד כאן • וכן כתבה הרמ"ה ז"ל מורח' ז"ל הא הבא קאמר בהדיא דמלא יוד כתיב והכי
 ביבא דלאו מדכתיב מלא יוד קא דייק ואוף מדהדר ואמר לא כתיב תעשה שמשע ודאי דשנו כתיב קא
 דרשי לא שנו קריאה והשתא דאית' נא' להכי אבא אמריבא דמסרות דמסרי עליה ל' מלא לאו אדרשא דמסרת
 שמיני • סמכי דהייא איבא לנפוייה אל' אדרשא דנהעלותך סמכי ואשתכח השתא דאפילו הרמ"ה

מודי דמלא הוא דלא לא אסתפק ליה לא משום דהוה אפשר לדקוויי הויה דרשא אבל השתא דאשכחן דרשא
 דליבא לדמויה איהו כמי מודי וכבר העירו חכמי בורגוס על הרמ"ה ו"ל שכן עשה מעשהו וכתבו מלא
 בפרו ותו דכתב הראב"ע ו"ל והקדמוניש דרשו כי תוסבת היוד רמו לשערה מפורת שיעשה שלשה
 עכ"ל וכ"מ גם אני בגליון אחד מהספרים וכן כונא בברקי ספר הזקן ו"ל וקשיא לי בגווה דהא עשה
 כמי עשה שלמות עשרה כבודות עשר מוככות ותו דליתא ברשיא מסימל דמה שנתקפה למשה מעשה
 המנוח הוה כדי שלא לקנץ בגטיות שעליהן עורות אותיות שם ההויה וקנ"ס אמר בתר דלא לסוכ אתכוון
 ללא לנעבד קנוץ וכירוד פיעשה המנוחה תיעשה וענינה כגווא דרשניתא תעשה וענימו דקנ"ה בלא
 כירודא ע"כ והכלל כי להורות שאין קניץ בגטיות כאלו ארבעת אותיות של שם ההויה נתישבה המנוחה
 יש נתישבה וה המנוחה וכ"מ בר"מ כתיבת יד על כל אשת ו"ארבע אותיות אלו נקודות לרמוז עליהן

מקשה אשת הקוף רפה * בתנתיב בית ראשונה דנושה * מראה המס בקניץ לבד : בו נקנה
 הבית דנושה : במחנת החית בשוא לבד * הללית למד ראשונה דנושה והשניה רפה * על השני בשופר
 ימר : כראית ההא נקמן לבד כי לא יבאו שני שואין כראש תיבה : הקרסים הקוף דנושה * והכדיל
 הדלת דנושה * לכס הלמוד בקניץ * גלע המסכן הנדי ככגול * וארמן הגיול דנושה * אדני בלא
 ייקף * בו תמנו הנון דנושה * סירתיו הסמן דנושה * מליטה הטית דנושה : בדים הבית רפה *
 ועמדו של וכן לפתא כפון ועמדיו קרי : ידתיו אסר יוד בין תיו ראשונה לדלת *
 בתנוה * יערך העין בשוא ופתח * בח הקרב הקוף רפה * ואבוד מלא וזו *

תשובה

ועשו את האפר פתוה * קנותיו מלא וזו * מעשה דענת הא כסופו לא תיו * ויהלם
 כס"ס היוד נקמן * ואחילה לעלי כי הנשיא בלמד לא במס * ויפסה כס"ס הפא נבירי * לעבר האפוד
 וזל וזו והמדעים מסר על פסוק ואלה הנגדים אשר יעשו חסן ואפוד ט' מלא בלישא ולא מכה עמהם אל
 עבר האפוד וכן מלתו גם אני עוסרה כתיבת יד אבל במסרה אדריא מדויקת מנאתי עשרה מלאים
 בלישא בתורה ויוונה עמהם אל עבר האפוד וכן הוא בכל ס"ס מלא ואפי' באותו ספר שנתסרה לא נמנה
 אל עבר האפוד עם המלאים לפניו בספר היה אל עבר האפוד מלא וכן כתב הרמ"ה ו"ל ובעל ספר שמו
 שזין וכן עיקר * כתבות הכף רפה * עמעל בוקף גדול לא בכוד * למשב האפוד מלא והתימה על
 המודעים שזיהו לעיל עם המלאים הדפוסו מסר * ונתת אל טמן אין בו פיסקא * מעשה העין בשוא
 פתח * תשרא חית בשוא לבדי הקדש הקוף דנושה * יין כרגש * ככתת אין בו וזו והכף רפה ונרוב
 ס"ס התינו בשוא לבד * וכהמו בלא ייקף כס"ס והוא מלרע כי הנשיא ננון לא בכף * עתתניס יוש כניה
 בקניץ לבד * המונח כס"ס כמית לבד פשט * לו כטרשא ולורעו במארך והיו זה טבות גדול וכראה קטן
 כי הקורא לו בויארך ולירעו כטרשא הוא מחבר אהרן עם זרעו ונמלא אומ' שאין שכן זה שוקת עולם אפי'
 לאהרן ועכשווה שקר אך הקורא לו כטרשא ולורעו במארך הוא מפרד בין אהרן לזרעו וכונא פירוש
 הנדרים שבעין זה פוקת עולם מעתה לאהרן ואחריו לזרעו וזוהו האמת * בט אשר ברוב הספרים
 הוא בלא מקף והשין הקדוה ובקנתם הוא במקף והשין נשיא * נשמן הבית דנושה * הקדש הקוף
 דנושה * היוססה ב"מ המס בשוא פתח * אהרן טעה המדכיהו מלא ומכר עלי' ז' מלא כי בכל ס"ס הוא
 חסר כמזירתו גם הרמ"ה כתב אהרן בכל אוריתא אסר * תכתת תיו ראשונה דנושה * הייכסה המס רפה *
 למק חית בקניץ לבד * תעשה בין העין בשוא פתח * וכקדש נקנת ס"ס הדלת בקניץ ומכור עלי' ז' קמן *
 בניו הבית דנושה * תעשה לה הלמוד דנושה * ל כהיציבו וכתירא במארך *

כי תשובה

פתוה * בני במקף * הקדש הקוף דנושה * המונח כמית לבד פשט כס"ס * וקמן
 המס נקמן לבד * לא את אליאב כס"ס את נבדי ונשופר ישר לא ניקף * כל
 בליה

בליה במקף - כי קדש היא הוא כתיב בואו • לב באוניסה הבית דגושה והבין דברי • מוזרת
 מס שניה בלא אומר גם • לנחק הסית נביר • גדל הגימל דגושה וכן סבירו • מתרון וולא • זרעם
 הוין בלא קדמא • כבוככי מלא • הואת הוין דלגש • במחכה הבית דגושה • מידועדיו קרי • ואמר
 להטונו וירא משה וגו' אין נס כיבאף • נקמיסה כאן ובפרשת נשא כתב המדפיס שני קופין בדוקין
 בתורה וכו' ונרש המורה רבתא אמר שאף נקמיסה ועירא והכל שקר וכו' • מוזרת מס שניה בלא
 אומר גם • גדל הגימל רפה • דברתי לך וקף קטן בלמד • פקדי הפא בקמץ לבד • עלהס חסר
 יוד • לב וידבר ה' אל משה לך עלה מזה סתומה • וספריו הוין דגושה • ויאמר ה' אל משה אמר
 יאל בני וגו' אין נו כיבאף • לעתך נשס גם • יש נכפך נשיא ונככי יחאף שאין הבית דגושה כדין אתי
 מרטיק • גם נדגש • וקראתי גם • נשיא בתיו • כבוד נדגש • לר פכל הסוף בקמץ לבד • את
 הדברים גם • הקדוהא כהא לא באלף • וירד כשופר הכוך לא בתביר • יבקה הקוף כסגול • ויאמר
 כסור לא בשני גרטיק • לך הלמד רפה • וספריו הוין דגושה • מככה לא בלא מקף • תפדה הדלת
 דגושה • לא תפדה בלא עקף • כבוד וולא • יאמר הסית בשוא לבד • ראשית בריש מכרה רבתא כתב
 המדפיס שו הים זעירא ושקר ענה • ברדת הבית דגושה • ויכל כשופר ישר משה בוקף קטן מדבר
 נטרמא גם •

זה ויקהל

כתי במארין לא בעקף • מאדמים האלף בקמץ לבד וכן סבירו • תלשים התיו דגושה •
 ואלכי במקף • חכס בעקף • ינאו זורק בואו • הקטרת גם נטית פשט • וכל
 הנס • נרוב הכפרים בלא קדמא ונביעוטס היא ככף לא בהא • לעשת בזהב כסין תביר לא טרמא •
 חקס נפכק • לו מכמה הסית בקין לבד • טמש היריעת וולא יוד • חסר בקצת ספרים הבית
 בפתח ובקנים בקמץ ומכור עליו ל קמץ וקף • במסברת הסית בשוא לבד • תואמס חסר יוד • לברס
 בפסס האטרון לבד • לו על נלעו האחת על בעוקף לא בתיב נלעיו נפסס לא כשופר • כרוב
 בקצת ספרים ונהללי הוא במקף לא בקדמא • קצוותו כאן וגבי סברו דאלה פקודי הוכיר המאירי וז'
 יתרון הוא ולא הוכיר סברון היוד והאיות שניה שני ווין בין גדי לתיו ומברין יוד אשר התיו וכן הס ככל
 ספרים • למעלה סככים העין והכף בשוא לבד • אל הכפרת באלף קדמא • ואת דוגקיתיו
 כפסס לא במקף והאלף נביר גם • ואת דהקצות במקף לא בקדמא והאלף כסגול • הקצות בואו אחד
 וקדמא בהא • קנותו בלא אומר • נלעיתו על בלא מקף • לח וטמש בעוקף לא בקדמא והוא נלעיל
 כי נטית נשיא גם • בנוונח נטית לבד פשט • וינח הגדי רפה •

פקודי

כל הזהב וגו' סתומה • לגלגלת הגימלין דגושין • הפקדים הדלת רפה • ויהי מאת ככר
 וגו' אין בו כיבאף כלל • לט קצוותו ככל הספרים כתיב בן בתרין ווין קודס לתיו
 חסר יוד וקרי קמתיו וטעה המדפיס במלה זו שני טעויות גדולות הא' שכתבו ביוד והב' שלא כתב בסוף
 קמתיו קרי • ויעשו את אבני שהסם וגו' כתב הרב העאירי וז' בקרית ספר שלו שהיא סתומה אך ככל
 ס' ונמנריים היא סתומה וכן כתב הרמב"ם וז' וכן עיקר • ומלאו קדמא בוים • ויהלם גם • היוד
 בקמץ • מטבעתיו טעה המדפיסו חסר יוד וכתב בגליון תיו קרי כי ככל הספרים הוא מלא יוד ואין כאן
 שני וכתב כלל וכן כתב הרמ"ה וז' ולפי שנפרשת תגוה כתיב מטבעתו חסר יוד טעו בזה וגם אפשר
 בזה לשי שלא כיומה מטבעתו דואתה תגוה במכרה רבתא כמות היוד עם כז' מלין דמסרין יוד באמנע
 תבנה וקריין והס לא ידעו כי כבר נזכרו במקום אשר אכל טעוה ששניהם ספרים ושלכך לא מנזוה עם כז'
 מלין דמאין אך התימה על המדפיס שהוא עצמו כתב בסמוך שהוא מלא ושהוא חסר מן ס' ונין בספרא
 דקדמא ס' תכן מלא • גרמון היים דגושה • הבתנת הכף בקמץ לבד • ברימו מלא יוד קדמא וכלא

אור תורה

חוק גדול • הו'אדמים האלף בקיץ לנד • ארון מלא • העדת הדב המאירי ו'ל כתב-נקדמת כפר שלו
 שהיו מלא וזו אף בכל הכפרים ונאלתיו חסר וכ"כ הרמ"ה ו'ל וכן עקר אחר כך בא לדיקורת ספר אחר
 וימנע כתוב בו העדת חסר • מכבר הנית נפתח • נכיו הכית רפה • מ משכן הכף כפתח •
 ונתת שם תינו שניה דנושה • כל אשר הכף דנושה • כתבת התיו בשוא קמץ • לרמזה הסית בשוא לנד •
 ויקם את רמז: כתומה • ולמונח המס דנושה •

ויקרא

בשרמא • ויין בלא קדמא • הדס על המונח הדלת דנושה והנית בלא פשט • ככהניס
 את הכפתים הכף בשופר ישר וההא בלא קדמא • גימות הראשון מלא יוד ומלא וי' •
 והשני מלא יוד ומסר ואו והמאירי ו'ל כתב כלו מסר וטעות הוא בידו כי בהללי ונכלל הסברים הוא מלא
 מדוכ"כ הרמ"ה ו'ל ובעל ספר שזן שזן • אלא המונח אין כנית פשט • בכנסיו הנית רפה • ב
 והניחה מפיח הא • הכהן דאת אוכרתה ערש לא בשופר הפוך כס"ס • פלת בשמן הנית דנושה •
 המנחה דוהרים הא כתיב בכופה • תקטירו דרגא לא במארין • מנחה היא הוא כתיב בואו • מנרשה
 פנימל דנושה • ג השלמים השני הא כתיב בראשו • ד תמטא הנית בשוא כגול • אס בשופר
 ישר לא כמקף • ימטא הנית בשוא כגול • יכוד דפרשת ואס כפס ומלא ווא • תמימה התיו רפה •
 חסאת הנית דנושה • אמר מנכס זה שאתה רואה קרכת שפפרשת ואס ככש מסר ואו

כך הוא בכל הספרים חדשים נס ישנים ונמסרותיהם וכ"כ הרמ"ה ו'ל והמאירי ו'ל ושזן שזן אף נפ"ק
 דמסדהרין כתב רש"י ו'ל שהוא מלא ומן הנזירא שס משמעודאי שהאחד משלשה קרכת מונס העולה
 שפפרש'ו מלא ואו מיהו אין מוכרח משס שיהיה השלישי יותר מהראשון או השני ואס כלך אחר לשון הגמרא
 אדרבא יראה עוש כי הא' דהיינו כפרשת אשר נשיא הוא המלא כי כן כתוב שס ונ"ה אומר קרכות קרכת
 קרכת הרי כאן ארבע וכו מיהו נממרא כתיב יד כתיב איפכא קרכת קרכת קרכת וכן כ"ל עיקר הניירא
 והיו דווינא דנסכת נככת נסכות דאומריין נמי התם וכראה שלכן כתב רש"י שהשלישי מלא אף לא ידעתי
 למה הקדים שס רש"י השלישי לשני ונכס זה וכדבר בעיקר הקושא שהיא דנושע עשמש שאחד מנ' קרכת
 הכתובים כמונח העולה מלא ואו וזילו בכל הכפרים ונמסרותיהם שלשתם ספרים וכבר כתבתי לעיל נפ'
 ס"י שרס כי נכפר רעיא מהימנא פרשת פיננס על פסוק ויהי ביום כלות משה למדנו אין לסמוך על
 המדרשים בענין מלא וחסר כשימלקו על עניאות הספרים והמסרות וזה נוספיק ודאי לתקוע ימד במקום
 כאין ולהכריע ששלשתם ספרים ונס אמנה הזיל ויין הנמרא אין הכדא שיהיה המלא השלישי ולא
 סראשון או השני נס אין עשס הכרח שיהיה המלא והמסרין כפרשה זו לכן נראה לי לפרש סוגית הנשיא
 בענין שסכיס עם מניאות הספרים ואס יראה למעיין משס דמוק זאת ישב אל לנו כי טוב לכדסא מעע
 כי יריכי דלא תיקשי מן פירוש פשוט וכפיך מיניה מורבא ואומר דהאי דאומריין נממרא קרכת קרכת
 קרכות לאו תלתא קרכת דכתיב בהאי פרשתא כמונח העולה קא דריש אלא תלתא קרכת דכתיב כמונח
 העולה בעליוא תלת דוכתי קא דריש וה"ק קרכת קרכת קרכות כלומר כתיב כפר' תנוה ולקמת מרס הסר
 ונתת על קרכת מסר וכתיב כפרשת ויקרא כפר' אשר נשיא ונפ' ואס נפס ונפ' ואס כנכ קרכת מסר ואע"ג
 דהני תלת ניכנה כיון דכלהו חדא מלתא ניכנה דהיינו שנת יסד וכלהו כי הדדי כתיבין כחד דוכתא סרא
 פשנין להו וכתיב כפרשת נוי ישמע ויקם משה את הדס ויתן על קרכות מלא הרי כאן ארבע וכו' ולא
 תתמה אס זה שפפרשת נוי בעובדא דמשה כתיב ולא לדורות דאדרבה מהאי קרא ילפינן מתכות לחוסס
 כדאמריין נוכמים דף כ"ג נאר: כאן סכיו וכאמר להלן סכיו וכו' ואס תתא' אס כן בין למר ובין למר פשו
 להו קרכות דכתיב כפרשת שויי ויתן על קרכות ונ' וי"ל דשאי התם שלא היה רק מנה לשה ולא הרין
 לבדו ועל כן בקר למסאת מאי דלא אשכח דכותה בעלמא בכלהו מטאות הילכך לא משניין ליה והתם

מראה לי לומר כי הכי ולא תיקמי ולא פחד לא ילגי מנחם לומר כי לפי רש"י קשה דאם כן פשו ליה
קדמות מוכח הוין דנושה ח או נכבלת דכחשה או ביתיב לא בשופר הפוך והכית דנושה כי
רמס והשופר הפוך והוה הוין דנושה כי חטאת היא הוא כתיב נווא והביאה הא שניה בעמיק :

מלה הערמא בחלף כפף ככף נע"א וידבר דנפש כי תפסא פתוסה בתשומת הבית רפה
פתוסה ו מוקדה המס ועירא ולא חפיק הא בד רביע ומכבדי כמקף לא בשופר
בבקר השני באתתם מק בקמץ לבד לאמר הלמד דנושה קרבן הבית כפתת והבן

פקדמא בהא שניה תפסא התם בקמץ לבד נכח הבית דנושה הוואטא הווס בשוא פתח כמ"ס אשר
זה הפסע ברש ו קדוש דכל זכר נכהים נהללי היה מלא ונתקן סכר ומכרו עליו י"ג סדרין וכן
הוא ככתובת ה"ר ישראל והמאירו ו"ל כתב מלאתיו מלא בפסר מדויק הרבה וכן בפסר הרמ"ה אך בתקוין
מנאלתיו חסר עכ"ל והרמ"ה ו"ל בעל ספר שמן שזון כתבו כהדיא שזה מלא וכן הוא גם ונמצאיים
ובירושלמיים וכן עיקר עלת השופר בעין והוא ילעיל במרמשת הבית רפה וסרבה גם ובהללי
ובירושלמיים הבית בקמץ גם במסרה לא נמכה עם מלין דפתחין באתת וואת תורת זמא השלמיים
פתח ומותרת מס שניה בלא שופ' כמ"ס ורצה כגולגולא בהא אשר דינע גרונ גם כמ"ס בחקף לא בקדווא

מנחם זה שאתה רואה בפסרי הדפוס שאין פ"ב קא בידבר דכל מלב שור גם כמ"ס אין בו פ"ב קא
כלל וגם הרמב"ם ו"ל לא מכהו אך מלאתי כתו' שנמלא בנ' ספרי תורה ובמנחם' מדויקים פתוסה
וכן מלאתי בהללי ובנוצריים ובירושלמיים וגם בנ' רמב"ם כתיבת יד מלאתיו נמכה עם הפתוסות וכן כתוב
סס וידבר דזה קרבן וידבר דדבר אל אהרן וואת תורת האשם וואת תורת זמא וידבר וכו' דבר
אל בני ישראל וידבר דהעוקריב וידבר דקח את אהרן כלין פתוסות והן טבע ע"כ ויתיר כוסקא

הוא גופה קשיא שכתוב בה בכוף המנחם ענין הפתוסות כ"ב וכברטן אתה מונא ל"ג וכיון שכן הוא
איתרעא לה חוקתה דהאי כוסקא ואף ע"ג דתרי כינהו דנושה שזרת ובכפיה כוונדה והיא גופה עושיעא
לרעותה הסוכה ממנה דהא איכא דסיפא לא משכחת לה לא לנוסחת הדפוס הילכך כותה נקטינן דלית
כאן פ"ב קא וכן מלאתי בעשרה ספרים ספרדיים מדויקים כתיבת יד וגם להיכל כנכסתי ונדקתי בפסרי
התורה והנה אין כאן פ"ב קא כלל אבל הנהו מיומנות כתבו שם ו"ל וידבר דדבר אל בני ישראל
העוקריב שתיס יש מהן ונדקתי בכל הספרים הטובים שיוצאי ויוצאי שיהיו פתוסות וסבורי טעות

סופר יש כאן ואע"פ שהשגלן וכוון מכל נד שווא גם הוא נכתב לפי הטעות וכ"י טוב בתקן ס"ת שעשה
הס"ר יוסף קקון והעתיקו והעיונו וידבר דכל מלב פתוסה וידבר דהעוקריב פ' ובכבוד המסובן בסוף
המנחם הוסיף פתוסה ה' אהנס גם פתוסה אחת הוסיף ולא דקדקתי אחיה ע"כ ונתחלה יש לתמוה
אך לומר שנים יש מהן והוא שקד כי אין שם אלא אחת ונרדף לומר שנהרמב"ם של בעל ההנהו לא היה
כתוב מלת העוקריב רק וידבר דדבר אל בני ישראל ולכן אמר שנים יש מהן הא וידבר דכל מלב והב'
וידבר דהעוקריב ואנן ארסין שפעין שנהרמב"ם של בעל ההנהו לא היה כוונה וידבר דכל מלב עוסכים
לנוסחת הדפוס ומה שאמר שגבל הספרים הטובים יונא שיהיו פתוסות ספריו אלה ספרי אשכנזי הם וס'
ענינם מודים שאין לשוון רק על כ"ס ואע"פ ליעדים כחונס של ספרי אשכנזי לומר האדם ש וא ענין

לא אחר כאן שכן מלא בפסרי אשכנזי כו"ל לעיל בהנהו הראשונות והאני שאני נדקתי געשה חכ"ס
ואין פ"ב קא בידבר דכל מלב ויה שזין וסבורי טע"ס יש כאן אני לומר שאין להטעות הספרים מסברא
לא ואלה ויה כתב הרמב"ן ו"ל בפס"י נחלקין דף כ"א עמוד ג' בהנהו ספרים נסברא עברה נזורה והאני
לכתיב עליה עד כאן לשון רש"י עור ואע"פ שהשגלן וכוון ויכל נד שחא גם הוא נכתב לפי הטעות
ואין דעוהוהא כפל בהא והרי כל דבריו אינן לא מן השתמיטת כי הו' לומר על דרך השבץ והשתמיטת

אור תורה

כפי' למטה והוא ז'ל עגמו מודה שאין בו ספקא ומה לי אשירה מה לי דומר אך מיט בתקוין כלן מנאית' פתוסה זו ודאי טענה זכרית דברי כתבת' מה שמנאית' לזה מהסמיע והנה אשון לה' התי' קרבניסה הבית נשוא' ח וידבר דקס את אהרן פתוסה' יקסס כפסס האשרון לכד' כפי נכז' הבית דכה' מועד עשמו נריש עשין' .

פ' שמיני אהרן ברביע' לזנב כפסס האשרון לכד וכן המזנב' עלתך שופר ישר עשין' . הסמאלת ארן נשוא' . וישעה העין בשוא פתס' ידו ידיו קרי' . נכתבתס התיז נשוא לכד כרז ס'ס' . וידבר דין ושכר פתוסה' . ולא הכדיל הלמד נשוא פתס' . ואל דלעזר נשופר ישר לא כמקף' . אל איתמה שקדמא באלף שבי ונס'ס' ובהללי המס נשופר ישר' . קדום כתב המאירי ז'ל שהוא ספר אך מכל הספרים הוא מלא וכו' הרמ"ה ז'ל ובעל ספר שמון שאון וכן עיקר' . התנופה על התיז דנושה' . המזנב לאמר ספר יוד' . הקדש הקוף דנושה' . נקדש כטרסא' . הייטב הטיט רפה' . יא הנזול נזול לכד תלשא' . גרה דשמן הנזיל רפה' . גרה לא יגר הנזילין דנושות וכן תעשו' . וקסקסת השלשי' . הסין רפה' . פסקלומן הקוף דנושה' . העוכיה העין פקמן לכד והיוד דנושה' . הסלעס הסין קמוץ לכד' . המרגל הנזיל דנושה' . ולא לה תמנאו טעה המדפיס טעמה פה ס'ס'קא וכתב שהיא פתומה כי בכל ס'ס' אין כאן פ'ס'קא כלל נס המאירי ז'ל לא אמר פה ראש פרשה לא פתוסה ולא פתומה' . נרדיו הבית דנושה' . והלשאה אין הלמד רכתא' . יפל דגליו נס'ס' כמקף אך במקתס כתוב בגליון לא יפל נשופר ישר' . מהס נכסס' . מכל כמקף לא נשופר הפוך והכף כמקף לא נשולס' . מעין היוד כמקף' . ואלו דנשון רכתא ולא כל כך אלא קמרה מן הנון מעש' .

תענית פתוסה' יב פגע הנזיל דנושה' דיו טהרה הדלת דנושו'הא רפה' ימי טהרה הוא מטיק' . וטהרה הוא נשוא פתס' די נדנש' יג וידבר דאדם כי יהיה פתוסה' וראה ככהן בלא פסק' ושער כבין' . הפך כרז ס'ס' ככסס' . נשאת הסך דכה וכו' המאירי ז'ל' . או כי כי במארך לא כמקף' . מראה אין באלף פסט' . שפל נוכחוקי הפא כפתס' . והיא כהה הראשון נזוד כתיב והתימה על המדפיס שהוא עגמו כתבן פה וכפרשת וישנ' . פגע הוא הוא בלא שורק' . תפטיה הבית נשוא לכד' . גרבת המכונה היא הוא כתיב בואו' . והתגלס הנזיל דנושה' . והנה פשה הפא דנושה' . אשה הין דנושה' . נקדסת הבית רפה' . נרדיו הבית דנושה והנזיל רפה' . נשתי' השין דפה ונס'ס' נשוא לכד' . אדמוס דלת שביס דנושה' . והראה הוא כמקף לכד' . הנגע דואס יראה הנזיל רפה' . כלי דידיה כמקף' . כלי דוהננד נשופר הפוך לא כמקף' . העור הוא בלא שורק' .

צווע פתוסה' יד לאמר הלמד דנושה' יקס הקוף דנושה' . והיה הין דנושה' . ביוס' . הבית רפה' . גבת הנזיל והבית דנושות' . ככש'ס' הכף רפה' . ככהן המטהר נס'ס' המס נשוא פתס' . ככהן דין על ראש נוקף קסן' . דל נדנש' . ועשרון המדפיס מחר עלת' שהוא ספר ושקר ענה' . פתס במארך לא כתיב נס'ס' . השמאלית הכין דנושה' . פגע הכון כמנוול' . אפיתכס הין דנושה' . פשה הפא דנושה וכן פניו' . לא פשה הפא רפה' . ואוב ספר ואו' . ולשאת הכין רפה' . פו' . תפתיז תיו ראשונה רפה' . והנשוא כמכבת כדה דף ל'ג אמר' . והכשא כתיב וכתיב דס'ס' והנשא כתיב לא דעכא מאי היא וראה עשין' שהוא פירוש ושושנש ע"ל לשונו והתוכפסות כתבו והנשא כתיב ספר ואו' תימשה דלמסורת הוא מלא וכו' וזלע' ד'שפיר דייק ולא קשיא דלעולם נמרא כתיב דמול ואו' כתיב והאי דליף' . פטיה דנר דהנישאל על חז' שוא לאו ונדכתיב ספר' ו' יליף לה אלא משום דיש אס למסורת וזונו'ן למקרייה ושנשא נשורק הוא וקמן הסך מהנכין הכנד שלא כוכר' פיעלנו מ' דנוש' כיוול לא דכאו עד היום רזה ימד נזול עשין' ארן, וכמו שמונא ונכנא הכל אקד' כך נשא ונישא הכל אקד' וארן שיהיה בכל הכפריס' .

כמא והנשא מלא ולא וכ"כ הרע"ה ז"ל והמאירי וספר ש"ן ששון וכן עיקר * כני הבית דנושה * ואיש כי
פגא בתומה * י"שכ הכף דנושה * ורפנו נמים הבית רפה * נדעתה הבית רפה * וכל דהנבע בכל כלי
בלא קדמא * תהיה בשרא טמאה במאריך * ליה דנוש * כעולאת המוס רפה * והביאה כתב המאירי
ז"ל הא ראשונה במאריך ואין הדבר כן בהללי ונמ"ס ובידו של מייס *

אמרי סות פתוסה * טו * בכל הבית רפה * י"י בוקף קטן * שני השעירים גורלות נכל ס"פ
הוא בראש הדף וכתוב בגלויניהם שכן מריך להיות כי והי ש"ן של ב"ה שמו * גול *

הנימל דנושה * והקריב אהרן אין זו פיסקא וכן מכרו * המוכס אין בבית פטש * באלל הבית דנושה *
ידו ידיו קרי * והמשלח ברוב ס"ס היסם בשוא פטש * והגר הנימול נצדי ודנושה * הכד הבית נקמץ *
ישחט השני ברוב ס"ס הפית נפתח * כתב המאירי ז"ל עוד ואלל בכל מקום עכ"ל ולא היה לו לומר כן

פצריש בעורה שני פסרין עד מ"ך פה עד כלי ימי הארץ והוא ענמו כתב כן נמקווס * אמר
מקס אע"פ שאיני עתה נהנת התרגום עכ"ל יפן ראיני פה עשו' גדול מאד לא יכולתי להתעלם מפני
שאיך עליו לכבוד הכ"ה ולזכות את הרבים שלא ישנו בדבר ששנתו ע"ה ודון סו' ולכן דע כי תרגום

והכרתי אותה מקרב עמה הכתוב בדפוס הוא ואשתיני וכו' ואם שתבונן בזה תראה כי המתרגם כן הוא
מפרק ומגדף כי האף הוא סימן המדבר בעדו ופירושו ונכרתי כמו שנפסוק הכמוך לזה לשל מיניה כתיב
ונכרת האיש וגו' ותרגומו וישתיני ולכן דע כי תרגום והכרתי הוא ואשתי * כתב המאירי ז"ל כדס הוא

כתוב וקרי בואו עכ"ל לשונו וסעות הוא בידו כי בכל הכפרים כתוב בואו וקרי כבוד ובעלי המסרה עשו
סימן כדי שלא ישעה אדם בכך והוא בדפוס * יח * אשר בלא מקף * ערות אשת איש בתומה *
שבנתך הכף רפה * ואת זכר בואו וזהו אסד מן ע"כ וז"ן מר את וסד ואת וסימן במסרה רביא גם בפרשת

קדושים כמסר כן והמדפים הטר דכרי עשונו ולא ידע והכלל מה שכתב פה שנוס * בה רפה * לכני בהמס
הבית רפה * תגל הוא בשלך לא נקירק וכ"כ המאירי ז"ל * כל אשר הכף דנושה *
פתוסה * יט * דבר שני גרישין * האיללס הה"ל בשו"פ ישר * כי במקף לא

והדלת דנושה * * * * *
הרמ"ה ז"ל והמאירי ז"ל והמדפים טעה בספרו וכוז במסרתו ונכוסף סתר דכריו * פגואתו ואלו כתיב
בסוף תיבה ושומשים שכתוב בהם פגואתה בזה שבוש גמור הוא גם כמהר"ר שלמה הלוי בפירושו לאכות

גבי כן ה' שנים למקרא כתבו ז"ל ולכן פגואתה כתיב בהא לרמוז וכו' ושעות הוא בידו * תקפו התי
רפה * תנקשו הקוף רפה * מאלהיך המוס דנושה * כ * הגר הנימל דנושה * מרעו הזין דנושה
וכן הוסי' * גלה הנימל דנושה * תעבדה התי דנושה * אמה מפיק הא * והיא ברוב ס"ס במקף לא

נקדמא * דדוגל הנימל דנושה * לטווא המוס דנושה * יתגמו הנימל דנושה *
אמור פתוסה * בא * הקרונה הקוף דנושה * ואשה גרושה הא בלא מפיק והנימל דנושה *
וקדשתו כי הקוף בלא קדמא כי במקף נשאל לא בתביר נמ"ס * כור הפלגא בראש *

בבבליה הביתין הפית * נעמו' העין ברשע והי"ס דנושה * וידבר דאיש מורעך פתוסה * יגש הנימל
דנושה * אי במאריך * כב * וידבר דרכורו פתוסה * לאמר הלמד דנושה * מקדשי הקף כקף
לנד * והנבע אין בנימל פטש * תגע בנימל דנושה * בה הבית רפה * וידבר דאיש מניתי ישראל פתוסה *

יהיה בו הבית דנושה * אלה הם מועדי כ"ג המאירי ז"ל שהוא ספר ואלו אך בכל הכפרים הוא מל"ה וכ"כ
הרמ"ה ז"ל וכן עיקר * כג * שבת בשוכה הפון * בארבעה הביתין דנושות * עבדה לא בלא מקף ודע
כי הרב המאירי ז"ל כתב בקרית ספר שלו כי כל עבדה בפגשה מלא ואלו אך בכל הכפרים כלם מברים ואלו

והרע"ה

והלמ"ה ולק"ת ב"י כל עבדה באריותא מסר ואו וכן ב"ג נבל ספר שין שזן וכן עקר **א** וידבר
 דכ" תנאיש הארץ פתוחה * בשמן הניחשה * וכספה ונסכו קרי * הניאכס ההא כסוא פתח * תניאו
 הארץ דנושה * עוש הין דנושה * ול"ג הניחל דנושה * וידבר דנשד השניני פתוחה * וידבר דאך
 בעשה סעונה * הזה הין דנושה * משה לאויר הליל דנושה * הסכות סנה המדפים במלה זו שנים
 טעיות דנלות הא' טכזנו מס' ואו והשני סיכר עליו כלתן חסין כ"כ וכו' ושקר עשה כי בכל הספרים
 הסכות מלא ואו תנינא ומסור עליו כלתן מלאים במלך דהוא חת הסכת תעשה לך וכן העידו הרמ"ה ז"ל
 והארי ז"ל ובעל ספר שין שזן והמדפים טכזנס לבי שיש עשרה שאומרת כל ככת נככת עשכת
 דאוניא חסר בוי"ט טס העוקוס ככות כי ככות הושבתי על כאן והוא לא ידע כי עשרה זו ככת נככת
 מסכת קא חשיב הסכות לא קא חשיב * להקדיש משה הין דנושה * חסנו הניחל דנושה * טנו נככת
 חסר ואוכך כמזל נכל הספרים ונמסרתיס וכו' חשיב כפ"ק דכוכה דף ו' ונפ"ק דמסנהדרין דף ר'
 דרתיכס הדלת רפה * נככות הבית רפה * בר * ויגנו נפש הארזן לנד והוא מלרע * לפ"ש
 בשין יונת * כל רפה *

באר פתוחה * בה לאמר הלמד רפה * ולנהתך הלמד בעשיא לא בקדמא * השניני חסר
 יוד * וכי תיזכרו אין צו פוסק * כזב המאירי ז"ל לצינית חסר ואו וכן כזב נבי לצינית
 השניני שפדשה כי שניהם שים לרעו אך בכל הספרים הראשון חסר יוד ומסר ואו והשני מלא יוד וכן כתב
 הרמ"ה ז"ל וס' שין שזן וכן עיקר * כ"י ביוק * גאלו הניחל רפה * ואס לא דנז"ה ואס בקדמא
 וכלא חוק לא כנגיף וחקק * די דנש * מושב השין נכתס * והיתה גאלו הניחל דנושה * תהיה
 גאלו הניחל רפה * יגאל הניחל דנושה * לא סנה לו קרי * אפות הין דנושה * להיות מלא ואו *
 ונעכר הכף דנושה * זכ אל שני מלין כתיבי * תושב נפש * באוכר הכף נפתח * בשנים הכון רפה *
 בו * אילס חסר יוד תנינא * בארזכס הבית דנושה *

בחקרי פתוחה * ה"ב נכל הספרים אס נחקרי תלכו ואת חמתי תשמרו ותימה שזרחה חספרי
 סכמי הוורה היה כתב ואת משכמי תשמרו טכך הזכירו טס כשמים שלש גס אחרו ואת
 משכמי תשמרו בהוא אחר דאקרי תורה שכתב גד"א משכמי לאלה יעקב וכו' ע"ש וי"ל שאין כונתם
 אלא ללמדנו כי חמתי הכתוב כאן כירושו ומשכמי ביוו שלעיל בפרש"הר כתוב ועשיתם את חקתי ואת
 משכמי תשמרו * בתוככס הכף בשוא לנד * כל יונתי הכף דנושה * לכס דנדיש לא בוקף קטן *
 שניאכס חסר ואו * עוש הין דנושה * דרתיכס הכסין רפות * גלוליכס הניחל דנושה וכן בנוים *
 שמה נכ"ס ההא בקוץ לנד והין דנושה וכן חסרו * נכאלתי נכ"ס ואשכנז נעניא בתיו אך כהללי
 זנדרסלמיים ונכונקוי לא י"ט * עלה הלמד בסגול * בנוים הניחל דנושה * בעונת חסר ואו בין כון לתיו *
 ימקו הקוף דנושה * בהמה נכ"ס ויפיק בהא ראשונה * בו ואס גאל הניחל דנושה * כי יקדש
 עקר יוד * ואס העקריס הקטמא בהא לא נאף * חמזית הין רפה * ניכל הביתין רפות * נככת היובל
 מלא ואו * אשר ברוב ס"ס ביוקף לא בקדמא * יגאל הניחל דנושה וכן חסריו *

א במדבר וידבר קדמא בבית * השנית ברביעי * יהיו בוקף קטן * קריאי יוד כתיב בין ריש ללף
 וכ"כ הרמ"ה ודלף כנעל הסורי טכזב ואו קשיעא והריס בקרא גואו שורק לא בסיק *
 עכס לא הכריע הרמ"ה ז"ל אס קבנו בשיו' הוא מלא ואו או חסר ז"ל קבנו בשנות בתקנת
 כוכבי דיקי מלא ואו כתיב ואת דמסרין עליה ז"ל מלא ונכרה קדמיתא דאורה שנות ס' מלאין
 בתורה ז"ל חשיב בהדיה קבנו בשמות ההיא שנות נרידא קחשיב בשנות לא קא חשיב אשתכס השתא להכי
 צוסי' דכל לשאל דשמות דש"ן דידיה נכד' * חסר * ואו כתיב בר מן עשרה תעשה ענהן שמות ואל' שמות *
 ואת

ואית כוסמי דכתיב בהו נקבו בשמת חכר ומסרה קדמיתא מסייעא להו עד כאן לשונו וכל להכריב
בסכרא ראשונה דמלא וזו הוא סדא כי כן כמנא דרוכ ס"ס וכנועט בכלם וכן בהללי ובקדיון ותי דאגא
אשכמא תרתי מסרתיא דמסייען להאי סכרא סדא אמרה הכי בהדיא בשמות שנים בשמה אסר מלא
וא' חכר נקבו בשמות מלא ויקראו בשמת חכר ע' כומא אמרה הכי ויקראו בשמת שלשה סכרין גליטא
בשמת אשר קרא' ובשמת תקקרו' ודין ע"כ וזילו נקבו בשמות לה מטיבאלעא דמלא הוא ואף
על נב דכתב הרמ"ה דמסרה קדמיתא מסייעא לסכרה אסרונה מכייע אין גו ממש קריאל לה דהא איהו
גוכיה כתב דאיכא למומר דההיא שמות גרידא קמטיב בשמות לא קמטיב ואס כן לא מסייעא ולא מירי
והפילו הוה מוכה ביועא לסכרה אסרונה היא לה סדא לגבי תרתי או לגבי תלת ואין דכריו של אסר
במוקם שנים הכי כמו מפתברא דנקבו בשמות מלא ואו הוא כי קרוב הוא דבסכרא אשתגש ובכתיב מסר
מושם דאית בהאי פרשתא שמות טוונא ומכיר עליהו כולהון קמטין במ"ס מלאין גא קמטיב נקבו בשמות
בהדי תשעה מלאין מושיע דקסר הוא ולא היא אלא דהאי חכרה שמות גרידא קמטיב בשמות לא קמטיב
דהכי אורסא דמכרה כל היכא דלא אמרה גליטא מלין דמייין אהדדי בלמוד קמטיב ויכא דאמרה
כך וכך מלאין או סכרין גליטא כדן דמייין ודלא דמייין קמטיב כמאד ותו אס איתא דהאי בשמות
קסר ואו הוה מכיר עליה שנים סכרין ויקראו בשמת ודין ואוף גבי ויקראו בשמת הוה מכיר עליה
הכי שנים סכרין נקבו בשמות ודין דהכי אורסא דמכרה בכל תרין מלין דמייין וידלא מכיר עליה שנים
סכרין לא הכא ולא גבי ויקראו בשמת ש"מ דנקבו בשמות מלא ואו הוא וכן דעת הנאירי ז"ל וכ"ע אסר כך
שהעידו סכמי בורגוש על הרמ"ה ז"ל סך עשה מעשה וכתבו בכפרו מלא ונס געל ספר שיון שזן הכיר
על הרמ"ה כך אלא שדעת בעל שזן שזן היה נוטה לומר שהיא חכר כי כך יצא בכפר הנבלי ובכפר שתי
אסיות ואין לחשו לז' אלא קמטיבין דמלא הוא ובכתיבא לעיל ותו לא מירי' לגלגלתם גיעל שניה דנושה
בכלם' לגלגלתם דלכני שיעון למד שליטת כלל שא' אמר מנחם שינה היודעים צורת
למ' ד' ו' עשאה כמגירה ומתך ראשה וכתב שכן צריך להיות וטעה שלא אמרו בלמד שניה דלגלגלתם דהיינו
למד שליטת דלגלגלתם אלא בלמד שניה דלגלגלתם שהיא ראשונה דלגלגלתם נס לא כל כך אמרו אלא
שעשויה כמגירה וזה בספר אשכנזי אך בירושלמיים ובהללי ובכ"ס אין זכר מזה רק באחד מתשובתים
מגאתי כתוב בגליון כך בנותה לגלגלתם וממסיר לזכראוי ומוצא מכל למד עד כאן ואין משמען
אל דברים אלו שתהא עשויה כמגירה אך משמע שהיא משונה בדבר שהיא כהנה גלגל למד אלא שזו יותר
מכלן ואין כל למד עשויה כמגירה עד שיאמר וזו יותר מכלן וכראה שהספני הוא נעבין הכליטה
והיציאה למעלה משופת האותיות כי כך היה מצייר באותו ספר והכס כל למד בולטת ויוצאה למעלה וזו
יותר מכלם להורות שיכא סוף עשורת ישראל וכל שאין מנחם מלשון מגירה שגוררים זה הענין הלא
כאותה ששנינו במוכחית דף פ"ו ורק הגיר של שמים שפירושו כלן היין היוצא מן הכנית וכדכתיב במ"ס
מגרים במומד כך מגירה עכל לומר ר' למתשבת וינא' והולכת יותר וכל למד לרעוה ששאר כללן של שהיא
אכר קסן סקרא אמה מלשון אמת המים ורק הגיר נאצר דלא אצטרך גרים גלי ולגן בא שטי וק
במלת גלגלתם דלכני שזעון כי ראסם וכשיחס של בני שזעון שנה אית טעמו ולרמוז עוד זה בא
בשני בלמד ראשונה של גלגלתם רמז לראשון ואף על פי שזו הלמוד הוא שניה כתיבה אין לחשו לגלגל
הראשונה של גלגלתם כי שמושית היא וזינה מעיקר התיבה ועוד לז' אומר כי היתה למד וזו מגירה
מכל למד לרמוז על סוכות והביאוף טעה ומרי כי נס שמושיות זה בכלל מגירה כדאמרינן בעובדא דרבי
סדר ליה גרידא כלומר ונתה גירא עיקן פרק קמא דפ"א ותרנוס נואף אשה דגייב איתתא ועוד אני
אומר כי לכן למד ז' ינאס סוף עשורת האותיות יותר מכל למד לרעוה כי גלגלתם וראסם של בני שזעון

אור תורה

בין ראוי לכל אדם לתקן את ספרו וזה הכלל בטעמים ובנקודות שנדברו קרבן נאמן כך הם נשמעים
וסתודות שנדברו קרבנות כל שאר הכתובים אין שם הנדל * פר אחד דלפיכך שנים עולין * עשתי
בשופר ישר לא כמקף וכן שנים * אולם שנים עשר * עלת עשר בפשט לא כמקף קטן * מועד כעס דפה
* ארן ספר וזו

בהעלתה

פתיחה * ח הלויים הוא בלא קדמא * כל בכור כל רפה וכן השני * להם
בני בלא וקף * ט כבודך בית ראשונה דפה * בתב המאירי * ול רחקה בלא
נקוד עב"ל ונחמיה אין נקוד בלא הוא כי כן הוא בכל הספרים ובכל המהרות ומשנה שלימה היא דם
פרק מי שיהי סוף והמאירי * ול עמו כתב כן בלתי הא' מהמאמר השני לא ידעתי מה היה לו * בראשונה
נדבריו אולי שעות סוסר הוא * ולגר הניחל דגושה * יאנו ועל הסית כשוא פתח *
יוד אחר * מנסס נקצת ספרים מלת מדשיכם מלא יוד ואין עליו שום מסרה וכן מנאלי בירח שלימים
ובמגריים ובחללי אך ברוב ס'ם נאשכנו המודיקים וכמעט בכלם הוא ספר יוד וכן
שעודות המסרות שספור עליו * ל ספר גס מנאלי ומסרה אפרת יותר מנארת שאמרת כך מדשכס נ
בתורה אחד מלא וז' ספר דפינכס מלא דנהעלק * ספר עד כאן וכן עיקר ונפל הכלול בכלן יען לא כל
המסרות נאו בשלימות בזה המקום לפי שהמסרה הודיעה פה שני ענינים האחד שיש בתורה * ובראשי
מדשיכס * והענין השני במלת מדשיכס שזה ספר ושנפינכס מלא והסופר כשכתב ההודעה הראשונה ואל
ובראשי מדשיכס שנים דמיכי הוברת להשיט ההודעה השנית כי קצר מצד דגלין מהשתרע ולכתוב שתי
הודעות על מלה אחת אך הסופרים הממוכמים נפרו להשיט ההודעה הראשונה אף על פי שהיא קדמת
בסדר הודיעה בשמחה היא והחוק שיפול בה טעות וכוהרו לכתוב ההודעה השנית שהיא גריכה ומוכרסת כי
קרוב הוא לטוב בה טעות ואז לא יכולתי לסמוך על הרמ"ה * ול בזה כי ספרו שנידי היה אחר מה לכן
יעשתי ומנאלי והנתיז לפיכך עוד האיר הש"י את עיני ומנאלי רחיה גמורה מן המרא שזה ספר יוד
דנרסינן בשלהי סוכה יכול כשם שתוקעין על שנת בפני עמו ועל ר"ס בפני עמו כך יהו תוקעין על כל
מוסף ומוסף * ל ובראשי מדשכס מאי גמרת אחר אביי אחר קרא ובראשי מדשכס ותקעתם בוקשו כל
המדשים כלם והלזה לענין תקיעות שתקיעותיהן שנות רב אשי אמר כתיב מדשכס וכתוב ובראשי איזה מדש
שיש לו שני ראשים הוי אמר זה ראש השנה ואמר רס: וכל מדשכס תד היא עד כאן ופרש"י * ול שני ראשים
ר' חור"ה וקדיה רחמנא מדשכס ספר כתיב לענין תקיעות עכ"ל * והנה לא נשאר הפקודה ואחר שכתבתי
כל זה בא לירי ספר אחר של הרמ"ה שלם ומנאלי שהסכמת לדעתו ונס הוא כסתייע מוסס' מוסס' כאלה
עשיתי אבי גס בעל ספר שיקן שזון כתב זה ספר ותמהתי על המאירי * ול שלא הוציר מלה זו כלל *
ממדבר הבית דבושה * דגל בשופר ישר * נכא כוקף קטן * זכסס דגל מפכה רזוקן אין בו פיסקא *
ארישדי מלא חדא * ועל נכא משה כניגד ועל בלא קדמא נכא כטרשא משה בשופר ישר והסית דגושה *
הקתים הקוף בשוא לנד ברוב ס'ם * זכסס דגל מפכה בני אכרים אין בו פיסקא כלל * בס'ם רונס'
* ול לא מכהו אך כב' קדמונים מנאליה פתוסה * פדהגור כאן כתב המאירי * ול שהם שני מלות וכו'
בדפוס שרעטונאל אך ככל הספרים המונים היא מלה חדא וכן כמלא במסרה וככ' הרמ"ה * ול וכן עיקר *
נכש'ם כמסך * אמר מנסס עשה המדפים בענין שתי הנוכין המנוורות שעתיד רבות ושעיות
מסעיות שוכות * ול לא רחי הסעיות שסעה בארבעה ועשרים הגדול כראי הסעיות שסעה בארבע ועשרים
הקטן והכני בע"ה מנאלי טעיותיו אחת לאחת לנכא שבזון הסעיות הראשון והוא ככ' הגדול * ול שש כן
מבורת כלל נשתי השישקות שלפניה ואקריה של פוש * ויהי כנסוס ובכל ס'ם * ול שש שני כוכין

תורה

מחמת א' נביסקת ויהי נכסות וא' נביסקת ויהי העם * הכי תניא נשנית דק' קס' ת' ר' ויהי נכסות
ה' ארון ער' או עשה לה הקצ' ה' בימיות מלמעלה ומלמטה ופרש' דהיינו להבדילה מן הסמוכות לה נתמלה
ו: כוף ע"כ * הסעות השני וגם הו' כ"ד הנדול שהקך כון של נכסות וכו' של כמתאוננים וזה סעות נפורסס
אע"פ שכן משמע בכפר קק' ו' ויתבאר זה הסעות מההיא דכל כתיבי שכתבתי בסמוך שהרי לא אמרו לא
סדריך בימיות לפני ולא אקדיה של פרשת ויהי נכסות להכרידה נוסף פל' שלפניה ומתפלת פרשה שאמרה
אלה האותיות שנכסותים לא נזו ולא עליה על כלם לשפותם ולהכנס ואילו לדברי המדפיס לא נשתנו אלא
ססוק ויהי נכסות ופסוק ויהי העם שבמח' דם כון מנוורת אך שפי הפיסקות הרי הן כשאר כל פיסקות
שבתורה בלי שום סנוי וכל זה הפך האמת עוד יתבאר זה הטע' מהממרה שאמרה שיש בכל המקרא ט' מניין
מנוורת כ"י מקן בתורה והו' במעורר יאמרו ג' אולי ה' עשה כשזה פסוקים זה אשר זה תמלן יורדי הים
והשני שופך כון ונמר ואם הנוכין המנוורת בתוך הפסוקים כיון שעשה פה המדפיס מה נעשה בפסוק
ויאמר ויעמד ונומר ופסוק ויעקו אל ה' ונומר שאין כם כון אלא על כדמך נוכין ממחמת שאמרו לא בתוך
הפסוק אמרו אלא קודם לוכן המכה כס' ונאשכנו וכן כתב המדפיס ו' * הסעות השלישי והוא נדול
ונקסן ממלכד שהקך הפנים לאמור גם הפך הנון מלמעלה למטה ושם ראש הנון למטה ורגלה למעלה וזה
לא עליה על דעת אדם מעולם ולא ככון לעשות כן ובפרט אחרי שהדעונו כמדי הוזהר שהכונה כנוכין
המנוורת האלו לרמוז שהשקיה שהיא רמוזה באות הנון כדכיל הוכח פניה כלפי ישראל הנאים אקדיה
מרב אהבתה אותם כאם אהבת בנייה וכיון שהדנ' כן ודאי שאין זה דרך כבוד כלפי מעלה להפוך ראשה
למטה ורגלה למעלה * וידעתי גם אני עקשה הוא במלאכת הדפוס לעשות כון מנוורת כהלכתה אם לא
שיעשה ויתקנה לכתמ' ויש כזה טורח אכל הנוכין המנוקת ומנומת להם אי חיב' להפך הפנים לאמור
אם לא יפכו הראש למטה והרגל למעלה מיהו הרוחה אינו יודע שגולאכת השפוס הכריס זה דלאו כולי
שלמא נדפוס בקיאי אך הוא חושב שבכונה נעשה ככה ושכן מריך להיות וזה שקר ולכן היה ראוי למדפיס
לשרוס מעט ולתקן כון ונוורת כראוי לכתמ' מקדש כיון שעשו מדפיסי הפסיקתה שהדפיסו בוינייאה
הטעות הרביעי והוא נקסן שעשה הנוכין המנוורת באותיות גדול' וכל ס' ונאשכנו אין הנוכין המנוורת
גדולות אלא כגודל שאר כל אותיות הספר וכן נדון כי כון מנוורת אמרו כון דכת' לא אמרו עד כאן
יעכתי עם הודפי' ולהיו' כי לפוס ריהס' יראה ששכתי הוזהר נתלקו על הנון השניה אם גם היא מנוורת
או לא שרבי לעור אחר עם כי נכסות הארון כון אהרן אנפין לקבלי ישראל ונכסו כון אהרן אנפיו מישאל
ונא' אמר לו דלא אהרן אנפיו מישאל גם נראה לכאורה שיש שבה היותלוקת נתלקו גם רב יצא ורב
הנוכ' ו' לכן אחרתי לבאר כוכת המאמר הוא בדרך כלל לא כוונתו וזה ר' לא איני יודע לפרשו ולא
זה הוא נקומו ואומר נק' דעת רבי אלעזר כי נכסות ישראל השכינה של הארון הכובע לפניהם כדכיל
הופכת פניה כלפי ישראל כוונתו שפסוק קשורה נכסות אהובו הנא אמרו בדרך והפך את שכיו לאמור לדעה
מה יעשה לו ולדאות שלא תאוונה אלו רעה אך נכסות הופכת פניה כלפי הארון כי או לא שכים החקא
ואין לכה ס' ד עליהם כשני אהנים החונים יחד במקום אחד שאינם נרכים לעמוד פנים בפנים והו
דעת ר'א ותניא כותיה נכסות דרב ייבא ס' אור' ש' חלק על כנו ואמר שנים נכסותם כן יכול פני השכינה
כלפי ישראל ותניא כותיה נכסות דרב המנוכ' סנא זה מולקתם אכל נכסין הנוכין המנוורת הכתובות
בספר כ' ע' מודו ששתיכן מנוורת והיינו דאמר ר' ש' לבנו אי הכי נעי כון לאת הפכ' מנוכ' דאמר' שלא
היא כון מנוכ' והיא באורס מיש' וכו' כ' לומר אילו היה כדכרך היה ראוי שתהי' הנון הראשונה לכה מנוכ'
והשניה בלתי מנוורת ואנו רואין ששתיכן מנוורת הילכך כראה שאין האמת אתך * גם ר'א ענינו
אמר כראה שהאר כון מנוכ' בתרי דופי הכ' וכו' הא לפדנו דכ' ע' ויודו ששני הנוכין מנוורת *
יעתה

אור תורה

יח

ויתחם ייטשאר עלי לזכר תואר הנזירה וההפיכה כואת איך היא ואומר בי ברז ס' ואתכנו וכיוצא
 נכלם ענינים עמי הכון כמו שהיא ועבכים רגלה לאחור בזה וזאת היא הנזרה שכתב
 ד"מ מריקנט ו'ל כאלס הכורע על גבית ספתי גופו כדרך ורגלי הסוכות לאחור * וכשעיינתי בווד
 כל סלא זאת היא הנזרה הנכונה ולדרכה איפכא נעינן להפך ראש הכון ופניה לאחור דהכי אמרינן התם
 כון אסמר אכפין לקבלי ישראל וכתפי גופא לגבי ארונא לכן הסביותי לאח' שהנזירה הנכונה היא הנמצאת
 נקת סמרים גם נפסיקתא של ויביאה סמהפכין כל הכון לאחור כזה וראיתי נפסיקתא הכוב שכתב
 שהשעם ציה ביו כן הפוכה דומה לכך וריש גירוש אך רק כל מקום שנאמר אך ורק מיפט וכו' וקשה לי
 איך מה צורך להפוך הכון והלא גם כלי הפוך דומה לכך וריש * ועוד מה צורך לאך ורק נכדא מינייה כני
 למעט * ועוד למה שגון שדומה לכך וריש ישימו כף או ריש מתט סוף דבר הלכתא כותיה נעבין מרת
 הנזירה כיון שדברי הוהר הכי משמש ולא כשעמיה אלא כשעם הוהר * ועה מאד הייתי שמח אילו מצאתי
 מורה שלשית בענין הנזירה שיהפכו ראשה ופניה לאחור ויניקו נגלה לפנים כזה כי כן דרך מי שהולך
 נדונה להביט לאחוריו הופך פניו ונכופו ומניח רגליו כעו שהם וכן נראה שהיא דעת האהר שאמר כהאי
 אלתא דמלתא כד אילי אהרד אכפוי לתר דנפיק וכו' אמנם כיון שלא מצאתי מורה זו שום ספר אף ע"ס
 מסברה נכונה היא הכני מטעל את דעתי * והכלל העולה שגורת הכון המנורת האותית היא להפוך כל
 הכון לאחור כזה כי כן מורה לשון הוהר כאמו מיהו מי שהופך לאחור רגל הכון בלבד כזה לא משתבש
 הוילי ונכה זה משמש ובה גיד הסופר אשר מעול' יש לישבו עם כלל כוכת הוהר כי כמו שכתמל' כניכול
 השכינה הלכה עם הארץ הנכונה לפני ישראל ופ"כ לאתנה כניה הקוירה כניה לאחור כן זו הכון נתמלה
 שתתיל הסופר להתנה כבדרך לפנים וחס' הכך לאחור ופירוש מנור תלסון כנורו אחור וכבר הארבת
 בזה מה שיש בו די *

יא אחר ונחס מושב הייתי כי שמו העם הקוראים שמו העם מלרע וסכלו שכיון שאין שרשו טטה אל
 שוט צריך לקראו מלעיל כמו קיוו שבו והתלשא קטנה שכוף המלה אינה נכרת לקרא מלרע
 בי בן דרכה לבא נסוף המלה לעולם ואפילו בשהולה מלעיל כמו ויז' ה' אלהים ויכן ה' אלהים את
 הנלע וד"ק לא מנה גלת שטו כמבלול דף ל' עם אותם פועלים שכלו מלרע אך כספר פתח דברי
 דף ס' מצאתי כי שטו העם מלרע ע"ד הורות וכן כתב האפודי כרך ס"ו ועדין אני איני אומר אף קבלה נקבל
 ודאי ואל לאו איני רואה להם על מה שישמחו דלא דמי מלה זו לזולת וברו הצפודי דסעם נמנא כפסד'
 טעם גרש שאילו היה מלעיל היה אפשר לכית בסוף אצל הבא אף אם שטו מלעיל אי אפשר לבא תלשא אל
 ככופו והנה כתוב בגלן לשאל שתגובתך בעל לויית מן בשש מן המלח' הרביעי שהוא מלעיל וגם אני מצאתי
 מן במסרה כתיבת די וכמו שאין לשום לזרקא שכוף שת כך אפשר שאין לשום לתלשא שכוף שטו * ומיהו
 כגלן לשאל שטו אם הוא מלעיל או לא צ"ע עדיין ובמקומו יתבאר בע"ה * ענות הנמל רפה * העת
 נפשת האחרון לבד * אספה נל' ע"כ ס"ס * עד ראשי צאופר הפוך * זה בדגש * דברי הדלת רפה *
 אלמד הדלת דנושה * סכיבות מצאתי כתוב בשם המאירי ו'ל שהוא מסר וואו ואני ראיתי נכפ"ו כלו מלא
 וכן השני וכן עיקר כי כן הם בכלל הספרים וכן כתב הרמ"ה ו'ל ונב' קדמונים מצאתי מסר וואו * השלו
 השליו קרי ויטא בלא קדמא * יב הגשית השך רפה * ענו עביו קרי * אלמד הכית נכנול *
 נשרו הכית רפה *

צמר **מחס מצאתי בתוך כך ברוב הספרים המדויקים נמצא ואמר תאכף נווא וסקתה פדש**
אמר וכן ראיתי בספר עונה נרדו הוואו עד כאן והרמ"ה ו'ל לא כתב על זה כלום
ואני בדקתי נפער פטרי' בעינת יד ועצמתי ואמר נווא וקטיא לי הא דאמרי' ברבתי מנדרים ששוד כוסרי'
 ב 2 5

תורה

הַלְכָה לַמִּשְׁחָה מִפְּנֵי בְּנֵי אִמֶּךָ תִּסְבְּרוּ וְאִם תִּלְךְ אַחֶר תִּתְחַסֵּף וְכוּ' וּפִירֵשׁ הַרְאֵ' ז' עֶשְׂרֵי לְשׁוֹן הַכֹּהֵן דָּבַר
 הַי' אַחֶר הָיוּ רִאשִׁים בְּנֵי אִמֶּךָ וְהוּא וְעַל דֶּרֶךְ זֶה פִּירֵשׁ הַעֲרֹךְ בְּעֶדֶךָ עֲשֵׂר גַם ד' קִרְיִים כִּפְרֵי עַט
 סוֹכֵר פִּירֵשׁ כֵּן וְשֵׁם כֵּת' כְּהֵדִיא כִּי אַחֶר תִּתְחַסֵּף בְּלֹא וְאוּ וְכַלשׁ"ד לֹא קָשִׁי' וְלֹא מִיָּדִי דְמִי סִכְרַת עַל הָאֵי וְאִם
 תִּתְחַסֵּף דְכַתִּיב כְּמֵרִים קִאֲמִיר לֹא עַל אַחֶר תִּתְחַסֵּף אֶל עֵמִיךְ דְכַתִּיב בְּמִשְׁחָה הוּא דְקִאֲמִיר דְסָפֵר וְאוּ' וְזֶה
 הַתִּירוּךְ אֲנִי אִמֶּת גְּמֹר וּפְשׁוּט בְּלִי סִכָּךְ כֻּלָּל וְלֹא תִמְנָא בְּגִמְרָא וְלֹא בְּמִפְרָשֵׁי טוֹס גְּלוּי אִזְרֵמוּ שִׁירָא' מִמְנו
 הַיּוֹת הַכּוֹכָב שֶׁסָּע עַל זֶה וְאִם תִּתְחַסֵּף הַתְּנוּב כְּמֵרִים וְזוֹתִי הַרְן' ז' שְׂכַת שֶׁסָּ הִלְל' תִּסְפֵּר שְׁנַעַת יָמִים
 וְתִתְחַסֵּף וְכוּ' וְכַדּוּ בְּמִקְוָמוּ מוֹכַח אֲנִי שִׁטְפִּיה לֹא דֵק וְכַדְרֵךְ זֶה אִין שׁוֹמְעִין לֹא לְאִפְשֵׁי פְלִגְתָּא וְלִמְיִשְׁבַּל
 כְּלֵהוּ סְפָרִי תוֹרָה דְכַתִּי' כְּהוּ וְאִם תִּתְחַסֵּף בְּנֵי אִין שְׂכַל ס'ס' וְשִׁכְכּוּ וְקִטְלוּכִי כַתִּיב זֶה וְאִם בְּנֵי אִין וְאִם בְּנֵי אִין
 הָבִי כְּקִיטִינָן' וְלֹא עוֹד אֲלֵא אִפְלִיגֵהּ הִיא נִרְאָה מִן הַגְּמִירָא שֶׁהַכּוֹכָב שֶׁסָּע עַל זֶה וְאִם תִּתְחַסֵּף דְמֵרִים לֹא הִיא
 לְנִלְהַגִּיה וְלִהְיִיר הוּא אֲלֵא לִמְרֵ שְׁעִיקָה הַפִּימֹשׁ כִּה הוּא כְּמוֹ שְׁפִירֵשׁוּ שֶׁסָּ רֵשׁ' וְהַרְן' ז' וְאִף עִפְ' שֶׁלִּשְׁתֵּי
 פִּירוּשִׁים מְחֻלָּסִים הֵם בְּהָא מִיבָּא שְׁלִשְׁתָּם שׁוֹיִם לִמְרֵ שְׁאִין בּוֹכֵת הַמֵּאֲמֵר שִׁיהִיו כֻּל אֲלֵן אַחֶר בְּלֹא וְאוּ'
 וְהַדְּכָרִים קָל וְקוֹמֵר אִם בִּאת דְּהַגְּנֵד הַגְּנֵד שֶׁסָּ שְׁאִין בּוּ דֶרֶךְ לְתַרְן' וְלִשְׁמַלְט עִי' פִּירוּשִׁים עַב' ז' כְּתִב
 הַרְן' מִיְהוּ בְּסְפָרִי שְׁלֵכוּ כְּתִיב וְקִרְיִי וְכוּ' וְלֹא חֲשַׁשׁוּ לְדַבְרֵי הַגְּמִירָא עִי' כִּו' וְזֶה וְאִם תִּתְחַסֵּף שֶׁאֲפֵסֵר לְהַמְלֵט
 עִי' פִּירוּשִׁים שְׁלֹא הִיא לְכוּ לְמֹשֶׁ וְלִהְיִיר הוּא וְזֶה גַם עֲתָה שְׁמָה שְׁנִרְאָה הַיּוֹת אִמֶּת הַיּוֹת כְּמוֹ שְׁתִּירְכֵתִי
 שְׁלֵא אִמְרוּ בְּגִמְרָא אֲלֵא עַל אַחֶר תִּתְחַסֵּף אֶל עֵמִיךְ הַתְּנוּב בְּמִשְׁחָה וְאִם שְׂכַתְנֵתִי כֻּל זֶה בְּהַגִּיה פְּרַשְׁתִּי מִטּוֹת
 מִנְּאִי בְּסְפָרִים מוֹנֵהִים עַל אַחֶר תִּתְחַסֵּף אֶל עֵמִיךְ כְּתוּב כְּמוֹן עֵיסוֹר כּוֹסְרִים וְהִנֵּה בֵּא הַאֹת וְהַמּוֹפֵת עַל
 אִמֶּתִּי תִירוּזִי גַם בְּמִשְׁרַת הַדְּשׁוּם בְּפִרְשָׁה וּוּ דֶרֶךְ ק'ס' סוֹף עֵיסוֹר שְׂכִי כְּתוּב כְּהֵדִיא כְּמוֹ שְׂכַתְנֵתִי'
שְׁלַח לך פְּתוּחָה י' כּוֹן רִפְשָׁה זְכוּן מִכִּירוּ' ג' דְרַפְשָׁה ג' אֲחֻלָּא דְנִשְׁ' בְּגִנְגֵה הַבִּית
 דְּנוּשָׁה י' אִם דְּכּוֹכְבֵינִים בְּיוֹאֲרִיךְ לֹא בְּמִקְף' הַשְּׁמִיכָה הַשִּׁין דְּנוּשָׁה י' הִיט בְּמִקְף'
 לֹא בְּקִדְמוּת בְּס'ס' וְהַתְּשׁוּקָתָם הַיּוֹן דְּנוּשָׁה י' חֲכָרוּן מִלֵּא וְאוּ' אִשְׁיֵין נִקְצַת סְפָרִים הַמֵּם בְּקִמְךָ'
 וְיֵהֵם אִין הַסִּיךְ רִבְתִּי בְּס'ס' וְהַתִּימָה עַל הַמְדַפִּישׁ שְׁהוּא עֲמָנוּ כְּתִב בְּכַסּוֹךְ סוֹף דְּבַר הַכֵּל כְּשׁוֹעֵל' כּוֹתִיבָה
 סִיךְ רִבְתִּי י' אֱלֹהִים חֲסֵר יוֹד' הַזֹּאת הַיּוֹן דְּנוּשָׁה י' טוֹב בְּתַרְן' מוֹטְרִין' לְרַגּוֹם הַגִּימֵל
 דְּנוּשָׁה י' לֹא בְּמִקְף' יוֹד יִגְדַל רִבְתָּא וְלֹא כֻל כֶּךְ כְּמוֹ שְׁעֵשֶׂה הַמְדַפִּישׁ שֶׁסָּ יוֹד יוֹתֵר גְּדוּלָה מְדַלֵּת אֲלֵא
 גְּדוּלָה עֵשֶׂט מִשְׁאֵר יוֹדִין' כֵּלֵם בְּס'ס' הַנְּעִיף בְּלִיּוֹד לֹא בְּסִיךְ' כְּכּוֹד בְּעִקְף' וְיִכְכוּ הַסִּיךְ דְּנוּשָׁה י'
 מִכֵּאֲנִי הַמֵּם נְשׁוּא וְהַכּוֹן כְּפִתַח י' יוֹרְשָׁנָה חֲסֵר יוֹד' יִפְלוּ הַפֵּא דְּנוּשָׁה י' כְּשִׁאֲתִי גַם בְּכִין פִּשְׁט' וְיִהְיֶשֶׁע
 בְּתַקּוֹן כְּמִי הֵרַךְ כְּמִנְּאִ חֲסֵר וְאוּ בִין הֵא לִשְׁיֵין וְשִׁנּוּשׁ הוּא י' כּוֹן רִפְשָׁה י' בְּמִדְכָר הַמֵּם דְּנוּשָׁה י' בִין יִפְכָה
 הַבִּית וְהַכּוֹן דְּנוּשָׁה י' תִּגְנַפּוּ הַתִּירוּ דְּנוּשָׁה וְהַכּוֹן כְּשׁוֹפֵר יֵשׁ' וְלֹא בְּמִקְף' הַקְּרָמָה הַסִּית בְּקִיץ לְכַד'
 טו' כִּימֵם בְּפִשְׁט הַחֲמָרוֹן לְכַד' הַמְקַרִּיב הַמֵּם דְּנוּשָׁה י' כֵּן דְּהַנְקֵר בְּמִקְף' הֵיךְ בְּהָא לֹא בְּסִית'
 בְּבִנְיָם הַבִּיתִין רִפּוֹת י' בְּמִכְסֵר הַמֵּם דְּנוּשָׁה י' אִשֶׁה הַשִּׁין בְּנִיר' הַנֵּר הַגִּימֵל דְּנוּשָׁה וְכוּן מִכִּירוּ' עוֹלָם
 עֲלֵאֲתִי כְּתוּב בְּשֵׁם הַמֵּאֲרִי וְז' שְׁהוּא חֲסֵר וְכֻל הַסְּפָרִים כְּעִנְאֵל מִלֵּא וְכוּ' הַרְוִי'ה ז' וְכֵן עֲקֵר וְכוּ' מֵאֲנִי
 בְּמֵאֲרִי אֲבָל מֵאֲנִי שֶׁסָּ שְׂכַתֵּךְ לְדַרְתִּיכֶם כְּלוֹם חֲסֵר מִשְׁעֵי שֶׁר' שְׁמֵסֵר גַם הַיּוֹד מְדַלֵּא כְּתִב חֲסֵר ז' וְזוּיִן
 כְּמִנְּהוּ בְּמִכִּירוּ וְשִׁנּוּשׁ הוּא י' עֲרַכְתֶּכֶם אִין בּוּיּוֹד' עֲרַכְתֶּכֶם הַשְּׂכִי חֲסֵר יוֹד קִדְשָׁא' לְדַרְתִּיכֶם
 טַרְחָא בְּרִישׁ' וְכוּ' כְּשׁוֹפֵר יֵשׁ' תִּשְׁנֹו בְּזוֹקף קִטּוֹן' אִם כְּשׁוֹפֵר יֵשׁ' לֹא בְּמִקְף' לִמְטַת הַסִּית
 דְּנוּשָׁה י' גִּנְתָּם הַגִּימֵל כְּשׁוּא לְכַד' יִיד הַיּוֹד בְּקִיץ' הַנֵּר הַגִּימֵל דְּנוּשָׁה י' כִּי כְּשׁוֹפֵר הַפּוֹךְ דְּבַר בְּמִקְף'
 יִקְלַת רִפְשָׁה י' עוֹכֵה לֹא מִפִּיק הֵא זֶה מִפִּיק הֵא' רַגּוֹם וְלֹא וְאוּ וְהַתִּימָה עַל הַמְדַפִּישׁ שְׁהוּא עֲמָנוּ כְּתִב
 מִפִּיק פְּרַשְׁתִּי אִמְרוּ רַגּוֹם כּוֹלֵהוֹן מִלֵּאִין' וְיִרְגְמוּ הַגִּימֵל דְּנוּשָׁה י' לְהַיּוֹת מֵאֲנִי כְּתוּב בְּשֵׁם הַמֵּאֲרִי וְז'
 הַיּוֹת חֲסֵר וְכֻל הַסְּפָרִים כְּמִנְּאִ מִלֵּא וְכוּ' הַרְוִי'ה ז' וְכֵן עֲקֵר וְכוּן מֵאֲנִי אֲנִי בְּמֵאֲרִי י'

קרח פתוסה • שו קחת הקוף בשוא לכד • ואל כחוקף לא בשופר ישר • אש בלא ספק
 על הין כפסק • מכס הכף דנושה • הדלל הדלת דנושה • כני הנית דפה • הג' יתנו
 להא בשוא פתח • ויתן בלא קדמא • עלה הע' בשוא פתח • ואכלה הלמד בסנול • ועל בלא חוקף כל
 בתקף • העדה לאחד אולא דלת • דתן הדלת דנושה • האדם יפקד שופר ישר כהא • וכל אשר בשין
 מאריך לא דרנא • יו הקרבים מלא יוד • השרפים הסין דנושה • למסן התלשא בראשו • וכעדתו
 שופר ישר ככף • מחמת עם איה בלא שופר ככ"ס • המחמה המס דנושה • הכנף געיא כנון • והמנפה
 הנימל דנושה • וינץ בלא מקף והנדי כנדי • ויאמר ה' אל עשה השב פתוסה • תלונתם הנון דנושה •
 יא • לך נתתם הטעם בראש הכף לא בשופו • הקדשים הקוף בשוא קימן • קרבנס הקוף בקימן לכד •
 אשם כפסע • אשר בלא תרין חוטרין • יהיה לך הלמד תנושה • למק המית בקימן לכד וכן מצדו
 בערכך הנית דנושה • גרה הנימל דנושה • או ככור הנית דפה • אמר • מנאס ברית מלא
 עולם הוא בכל ס"ס בתוב הוא בואו ונקוד בפירק ואין להס בזה ספק כלל וכ"מ גם בספרים אשכנזים
 ובספר מדויק מסור עליו כל אוריתא כתיב כן בר מן י"א דכתיבי יוד פד כאן וגם זאת אומרת שהוא נקוד
 בפירק ואלס ראיית מסתפקים בזה לפי שמונא במכרת הדפוס בפרש' תנוה כל דמייך לברית היא כתיב
 ברית מלא עולם הוא ע"כ ואזי נדקתי בספרים כתיבת יד ומנאית שאמד מפרי האשכנזים הזכורי להכך
 אמש כל דמייך לברית הוא בר מן דין היא ע' כ' ולזה שומעין שאמד כהלכה וכן כתבו בעל יאיר כתיב היא
 ביוד ועוד אני אומר שזו אינה מסרה כלל ולכן לא נמנאה ככ"ס כלל ומי שכתבה טעה שעת משוררם כי
 איך יאמר כל דמייך לברית דמשמע שיש מהם רבים וזלת זה והלא אין גם אחד ואם לא תאמין לך ונדוק
 ביאיר כתיב השרש ברית ועוד אני אומר כי לעולם ברית הוא לשון קבנה בכתוב והיתה בריתי נכשרם
 בריתי היתה איתו ואזי זאת בריתי ובריתי כאמנת לי וזולתם הילכך נקטינן שהוא נקוד • בפירק פוד מנאית
 בספרי אשכנזי מהרה אפרת בזה הלשון כל מלא הוא בר מן דין היא ע"כ ואלס צמה שהעד סזה קרי היא
 בפירק נקבל עדותו כיון שהככים לאמת אבל כמה שאמד כל מלא הוא לא אחר כלום כי אין גם אש לא הוא
 ולא היא ומשנתא היא • את מועשר העין בשוא לכד • כתיב בתיו ראשונה געיא • כי ככ"ס במקף לא

בשופר • הרן הנימל דנושה • כתבוזאת התוין רשות •
חקה פתוסה • יש י"י צוקף קטן • ישראל ברביעי • אין במקף • הערכ דזהיתה הרים
 ככנול • השלישי שניהם כתבד • או במת הנית דפה • הלפחות הכף דנושה • הנדה
 הדלת דנושה • כ העדה כהא אולא לא גריש • העליטנו ההא בסנול • לאמר הלמד דנושה • הסלע
 הסמך דנוש • יקח הקוף דנוש • כני הנית דנוש' והטון כנדי • זינאטו מסר יוד • גנולך הנימל דפה • כא
 הטב הנימל דפה • דרך הדלת דנושה • הזה היין דנושה • את דהנחשים ניתב לא במקף והאלף כנדי •
 תבבל הנימל דנושה • אמר • מנאס כתב דר' ק מנאית • בספרים מדויקים את והב מלה אחת והתינו
 נקודה בשוא ע"כ לשון והרמ"ה ו' לא הניא בעפרו מלה זו ואזי מנאית ככל ס"ס ואשכח את לכד והב לכד
 ומקף ביניהם והתינו בלי נקוד וכן נקדמונים גם מנאית כתוב כהדיא שתי תיבות כתב בספר פירא נש
 מדכרי רש' • רמנ'ן ורבינו בחי' ו' ושאר מפרשים ברא' כי והב מלה בפני עצמה ואפי' רד"ק עצמו כתב כי
 כן דעת המפרשים כי והב לנדו מלה אחת ולכן לא סמך על מה שמנאית אך כתבה כשרש וזו • ויש לי דאיש
 נמורה מהמפרשים כהם כי מלין כי תמוא במסרה רבתא בדרך את אלפאית בתיא את לית מכהן דלית
 מניהו את והב אלפאית פרי מלי • כינהו וכן העידו מכחי כורגוס שמואלים שתי תיבות • כהם
 מדכרי ר' ו' כראש השב שתי מלין דהרסין בריש פירק הראשא עכא את והב דנושה שתי תיבות • ויש
 מהלכין כסוף מנאית ישראל וכן ע"ש ע"כ איתו את והב שו דמא דכתיב אכרי סורי וכן בדיחה לי לנפש

לפי זה כי שם האחד את ושם השני כח והואו לשמוש והיתה ראיה בשוא אך להיות כח מלה ועירא נקמה
 בקצץ כמו אתה והם ואדון גם עכפר הוהר פרט בשלש פסוק ה' איש ושלמה עוכס כי והכ מלה לבדה וכן
 עיקר וגם לפי זה נל"ל כי הואו שמוסית שהרי פירשוהו מעכץ לעלוקה שתי כנות הכ הכ והכה הואו במקו'
 הכ הראשון כיני שאומר תן וסוור ותן * ואזד האלף כנולו כס"ס וכ"כ ר"ק ב' כשרשו * או ישיר סתומה *
 הניא כדגש * ושלם ישראל סתומה * כנולו כנולו ונתא לא כפסס * סיון את כל עמו ספר ואו והמדפים
 לא השמייע לאזכר מה שכתב הוא ענינו בעברה כפיוון * אשר נקוד על ריש וכן כתב המאירי ו"ל בלקן
 הראשון מהתאמר השני אלא שפסרה ווסתר דכריו וכתב כלו נקוד ושנוש הוא אולי טעות כוסר הוא *
 לרגל התימל דנושה * אמרו כוהר תרין אותו אינו כחוריתא מלאין בתרי ווין אל תירא אותו עד דש
 אמיך אותו אך בכל הספרים חדשים גם ישנים כלס מסרים כתורה גם במברה רבתא במערכת אות האלף
 קרוב לשונו מונה ב"ד אותו מלאין ולין גם אחד וין התורה נמכיכס גם הרא"ה ו"ל כתב את' ו' כולהון סכרין
 בחוריתא וכן כתב המאירי ו"ל וכן עיקר *

בב בלק אחר

מכאן לכו סוון מפעלות י"י אשר שם שמות בארץ אל תקרי שמות אלא שמות
 בענין כן בעור כנער כל אדם ונדעת המדפים הדפים בעור דוישלם מלאכים
 ספר ואו וספר עליו ה' ספרים וזה שקר גמור כי אין הספרים יותר מ"ג וכפי האמת אינם אלא ב' כמו
 שאבאר והמדפים עבמו כתר דכריו אלה לקיין ומכר על כנו בער ג' מסרין וכפרשת וישלם על בלע
 בן בעור וספר הינדפים ג' בתורה שם נבד מלאין עם זה שקר גמור בי אין המלאים פחות מ"ג וכפי האמת
 הם ד' כמו שאבאר והמדפים עבמו הדפים מהם ג' מלאים דוישלם * דמטות * דבי תנא * וכספרים
 כתיבת יד מנאצי ד' בעור מלאים דוישלם * דבלק קדמאה * דמוסות * דבי תנא * ועל זה מוכרימים
 כל הספרים ר"ל בכתיבתם אלא שבמברותיהם הם ששתנים יש שלא מסר עליהם מאומה ויש שספר עליהם
 ג' מלאין בתורה וכ"מ גם בכללי ובקדיוון אחד ומנא המסרה מוכשי הספר * ויש שספר על כנו בער ג'
 ספרים וגם זה נכשי הספר שהרי אין בתור ר"ק שזה בעור וכיון שכתוב בספר ד' הכוזבי מלאים לא בשא'
 אלא ב' מסרין ונבאר מהמונהים מנאצי כתוב בער קדיווא דבלק חסר מוככים למסרה שאומרת ג' מלאין
 בתורה אלא שגם זה נמנא שקרן שיעבר על כנו בער ג' מסרים והיל"ל ג' מסרים ושלשתם דבלק * ומיהו
 גם הוואירי ו"ל כתב ב' בער קדמאה דבלק מסר וכ"מ במצריים וכן נתקן בקדיוון ח' * אקרי כן

קראתי למאהבי המה רמזי כי שפנתי לבנין על הדעה ו"ל ומנאצי שגם הוא לא דק במקום הזה וכתב
 דברים סותרים זה את זה ו"ל בלע כן בעור מלא ואו כתי' ומכיר עליה ג' מלאין כסם נבד וכי' בלע כן בעור *
 בן בעור דוישלם מלאכים * בעור דהרגו נמר * אילין מלאין ואו ושאר אסרין כללל דמלתא כל בן בעור
 עלא כל כנו בער ספר וכימינדך מקום שיהי כח הבן הורע בא האב מקום שהורע כח הבן יפה כח האב
 עכ"ל * הא גופה קשיא אמרת אילין ג' מלאין ושאר אסרין אלתא כן בעור דעל דבר אשר לא קדמו
 איתכס בלסם מסר ואו הוא אימא כיפא כל בן בעור מלא אלמא האי בני מלא הוא * ויהי כאשר לא יכולתי
 לבסוף על הדעה ו"ל בזה והנכרתי לסמוך על חקדתי הככחתי לאחד כי בעור קדיווא דבלק וגם בעור
 דבי תנא מלאים הם הוואיל וכן מנאצי בעשרה ספרים כתיבת יד ואין כריך לומר דוישלם דמטות ומנא
 גבי זה ל' בעור מלאים בתורה ואף על פי שלא מנאצי שום מסרה אומרת בעור ד' מלאין בתורה ואדרבה
 מנאצי עשרות רבות אומרות ג' מלאין בתור מ"מ הרי מנאצי ג' מסרות אומרות בער ג' מסרי' בתור מכלל
 מארבעה הכשאים מלאים ואי קשיא לך מסרות דאמרי ג' מלאין תרין ואימא הכי הנהו בעור דבלעם קא
 מסר דבלע לא טעני ואע"ג דמסרה דכתב הרמיה טעני דבלע הדיא עששתא היא ואיהו לא מס למידן
 מנאצי במקן אכללל דמלתא וכו' דאמר כסיפא ועל כהן אית לך למימר הכי כי היכי דלא יתיקשי להרמיה

מדדיה הדידים והכי כמיסתברא דהא אלא לא אשכחית בכלהו עברות דאמורג' ונלאין בתורה אפילו
 שהא מניהו דליווא כמה דכתב רמ"ה דלש"ש דגלג אלא כולהו אמריג' ונלאין בתורה ולא מסימי ושרא
 אורה בהדיא הכן ג' מלאין בתורה קדמא דגלג . דמעות . דכי תג' . ע"כ . ואילו דגלג לא
 שכיב טעם מיכה ברכתיבנא דמכר' וזמיר ג' מלאין בתורה נעביא דגלגס דקא קאמר וזפריא דלא ידע
 ה"י הוא דאשתבש . ועסקא דולולא בער תרין חסרין ותריוהו בנו בער דגלג ושרא כללה ונלאין בין
 בתורה בין נכניאים בין בכתובים וכן כתב גלג ספר ששן ששן . לו נלאמר סלאדין רפת וכן ממלי .
 מבני דגלג רפה . ויעמ' השני ספר ווא . הביעני הפי' נקתן בפי' . ויקד הקוף דנושה . לי
 דנש . כג . הנה מלעיל כי ההא ננעיא . יקרה נקתן ספרים הריש נגרי . לי דנש . אקב
 דנש . קנה הקוף רפה . ישן ספר ווא . בלק השני הנית דנושה . אשר דתראנו בשופר יא לא במקף .
 ויקד הקוף דנושה . עלתו שופר ישר נעין . ושמע השן בשא פתח . יכוב הוין דנושה . גם דנש .
 תקננו הקוף בשא קמ' . גם דנש . נא דנש . ויקס הקוף דנושה . בנו הנית דנושה . כר
 מה טננר דר' להיות נראש הדף כי ויהי מס של כ"ה שמו' . יי בוקף קסין . ויוזרים הריש נפתח . ברוב
 הנית רפה . וישר נעיא ביד . ככר הנית נגרי . גם דנש . שומע נפשט האחרון לבד . שריד בלא פז
 גמל . וענו דאשור בלא מקף . כה ויאמר ה' אל משה אין בפיסא' . והנה דנש . הקנה הקוף
 והכית דנושות' במנפה הנמל דנושה .

פינחס

פינחס . אכר . מנכס אמרו כוונה כי פינחס כאן ביד ועירא ונ"ל בנין דקבי פינחס
 על ברית ארתשים בשמיה הכא את דא פינחס יוד ועירא איבי יוד דאיהי ברית ודאי דכביק
 מנו יוד עלאה קדישא וכי' . עוד טס פינחס בן אלעזר באת יוד ועירא בנין דתרון אלפא ביתן בשמיון
 אלפא ביתא דאתון דכרבן ואלפא ביתא דאתון ועירן אתון דכרבן אינן דעלמא דאתי ואתון ועירן אינן
 דעלמא עתא ברית קיימא קדישא כיון דקבי פינחס על ברית דא אתונק ביה יוד ועירא דא דברית דא
 וכו' . וכפרשת אטרימות יוד ועירא בני אתון דפינחס דהא יוד בלין תרי כדא יוד דפינחס לא אתיכיב
 ביה למכרא אתון לא בשעת אדקני לקב' ויקס ויתוך העד ויקח רומח וגו' הכא אתון קין עקמא דקדמית'
 כדון אתיכיב יוד בשמיה למכרא אתון כדא וכו' אתיכיב יוד בשמיה ועירא דהא מאתון ועירן היא
 לאחאה דהא אתתקן מה דאתתקס בקדמיתא ווא אפלימת עמיה ע"כ . אך ככל הכפרים והמסרות אין
 טוס זכר או רמו שיהיה היוד הווא ועירא ואלדרכה כמא בהם דאיה על כי אינא ועירא שיהי רובם אמרי'
 בפסוק גור ילדך תש' לית כותיה יוד ועירא . ונויהו אילו הייתי כותב ספר תורה הייתי כותב היוד הווא
 ועירא כדכרי הויה ואף ע"ש שייכי טושש לדרש בשמולק על מניאות הכפרים והמכרות זה דוקא בענין
 מלא וספר וזה לפי שר' עניוס הויעובו ברעיא שהימא כפ'ו על פסוק ויהי ביום מלאת טאפעים
 בדרש וימרו על הווא חסר כתיב ועל הס' מלא כתיב אבל בענין צורת האותיות לא כן אנכי עירי דהיי'
 דאתמר אתמר והיבא דלא אתמר לא אתמר והבו דלא לזכר עלה ואלדרכה בענין צורת האותיות אין לנו א"ל
 דברי המדרשים .

עיר . יש דברי הווא האדבר אשר מתמיה דחמוע כי פה בלכד פינחס מלא יוד וכל הכפרי' והמכר'
 כמא פינחס בגל התור' מלא גם הרע"ה ו'ל כתב ותלד לו את פינחס מלא יוד כתיב וכל אוריתא דכותיה
 מלא ע"כ וכן עיקריו'ל כי גם הויה וודה שפינחס גכל התור' ונלא אך לפי סדרס יקא היה בו יוד ככל
 שאר היודין ווא לא היה רחוב כלל לשום קדושה או גדולה דכמה שמות ביוד איבא בשאקא וגם כסיהרא י'
 יוד ווא סקבה כפתה לבית היוד ועירא הרחוב לנדיקן של עגלס סייך לומר אתונק ביה כי ודאי זה רמו
 שכתונק בו מעלה וקדושה וטובה לאותה מקד' והעד על ככרי כי בלשון הראשון אמרו ארטי' בשמיה הכא
 יוד

יוד ועירא ולא אמרו אתוסף שאם מיכה יצא ופסקת לא תפסקת ואתוסף שאמרו בלשון השלי תפסק
 כדכרשית * וכן יפורש הדברים שבפרשת ואלה שמות אדם אשר באו אל משה ואהרן לומר אל ה' ואלה שמות
 נוספים היו האלהות ויפרד נפול ידי ה' ויפקדם היה פתחם שתי תפוסות כי היה נקרא בתפוסות הילון
 וכנה היום נעשה פתחם יתנבזה ויתד וכאלו מלך לשת תפוסות פי פתח כי עם ה' ה' נעשה פתח נעשה
 גדולה ופריך להאריך ולבססוק בה מעט ולהכניע הנון שחמריה הא אין כותה הדברים שאלכוד וזרמו שעתה
 כשתניית היום לועזרא דרומות ליסוד עולם דאמר בשמיא ונארעא ואין חבור אלל על ידו והנה כשינסע
 בא יוד ועירא מל הנון ואם תשן ע"ש בוהר דבראשית על הנד' ישמרתה ו' ותיא י' דשמיא קא ישא ורכיב
 עלה ותיאמר בה תפוסה ג' חשת בי מילה דנימוס' פה והנה ככסה יוד ועירא בין פה לטון ויהו חסרת
 דאתון * ויט בלן קאישא מקה ללאורה שאל' בוהר דבראשית כיראם קרא שם בניושת ולא אדכר ביה
 יוד למהו שית בנין דעבר על ברית דאתרמיו באת יוד וכו' ע"ש כי אבי שתיי הלשן לקצר ואם הוא כמו
 טכתבתי דוקא יוד ועירא רומות ליסוד עולם אבל היום הכתונה כמכהנה לא למה נכנע אדם ונקראו שם
 כנו שית יקראו שית ביד בלתי ועירא וזשפיר דמי * תשובתי לעל' אימולך דוקא יוד ועירא רומות ליסוד
 וכי' רול' בזה המאמר עכמו צדיק' אתרמיו באת יוד ועירא עיקרא ויכודל דעלמא וכו' ואלע' שדכפום
 כתוב בדת אתרמיו באת יוד אית ועירא וכו' ועשמע באת יוד שהיא האות הקטנה מכל האותיות * בוהר
 כתיבת יד אין שם את בני יוד ועירא * וכי תימנה למה ככתובך על הוהר שמצאת יותר מוהר הדפוס שתי
 תשובות דברא קרא שאלם כאמר דמכאן נשמע שם היום בלתי ועירא רומות לדדיק כמלא זה חולק על מ"ס
 כפינאם יוד ועירא רוא דברית ומשמע דוקא הועירא ועוד אם כן את ועירא דקאמר לפה לי יווא ברית
 אתרמיו באת יוד ואנא ידעבא שהיא הקטנה שבאותיות אלל ודאי הנירכא פה היא ברית אתרמיו באת יוד
 ועירא ודקשא לאן אם כן יקראו שית ביד בלתי ועירא * תשובה לאיכוונע אדם מלקראו שית ביד בלתי
 ועירא לכנת הוראת היד כי היא אינה רומות ליסוד כאמר אך כמעט מזה לכנת הוראת המלה עליו כי
 שית ביד הוא א' נשימות היסוד ככתוב בזה המאמר שית דמיכה בגדין ונפקין ברכאן לעלמא ועליה אתברי
 עלמא וכו' ולכן דקראו כסוף המאמר ואמרו ולא אדכר ביה יוד למהו שית בנין דעבר עליה פירוש עבר
 על שית ואין יקראו בשמו משם ואילו היה הנורם פה היד היל' ולא אדכר ביה יוד ותו לא למהו שית
 דקאמר למה לי אטו לא ידעבא דכי עייל יוד בין שין לתיו הוי שית אלל ודאי הנורם פה הוא עלת שית לא
 היום שנו * ואת' כיון שהיוד לא מעלה ולא מוריד כאן למה הוצרכו בזה המאמר לומר האי ברית אתרמיו
 באת יוד וכו' * תשובה יש דברים שיש להם כנה עגמית ונדולה וגם עכין אמר שהוא חכי סבה או קרוב
 לסבה ומצדדים אותו לסבה הפוקה ואומרים מורף לזה כך וכך ושאלו לאמר מהו היותר דומה לירח אמר
 ש' הירם והנה כן הדבר הזה אע"פ שהיוד בלתי ועירא איכנ' היד ועירא משם מכל מקום היא דומה לה
 במאד מאד *

אמר * מנאם המדפיס הדפוס ואו דאת בריתי שלום ועירא גם מסר עליו ואו זוטא והיא מד מאסא בתיא
 דאותיות קטנות וגם כריס מהרה רכתיא כתב כן וטעות הוא בידו כי לא כמאן כן כספרים כתיב'
 יד ואף לא באסרותיהם ואע"פ שגם כספרים כתיבת יד שמו ששמו זאת הוא כשאר הויזם שבלתורה והיה
 בדרך לשונית קטיעא כדכתיבן למימר לקמן וכל מקום דכולי עלמא מיהת איכנה ועירא ובלאמר משאובי
 ס'ס המונהים מצאתי וכו' וקטיעא וכו' דגרסינן בשלש מקדושין דק' ס'ו ומייתי לה בעין יעקב ובילקוט
 בעל מוס דעבודתו פסולה מכלן אמר רבי יהודה אמר שמואל' דאמר קרא לכן אמור הכני כוהן לזאת בריתי
 שלום כשהוא שלם ולא כשהוא מסר והא שלום כתיב אמר רבנחמן ואו דשלום קטיעא הוא ע"כ וראיתי לרבי'
 בתי' דל' שאמר שכתב שכל דרך המדרש ואו דשלום קטיעא כמ"ס רול' נקדושין אמר וכן מצינו במסורת ואו
 דשלום

דשלים ועירא ותחבי עליו שהרי לא נמצא בכפרים ובמכרות ואו ו ועירא ואם הוא ינא כן ננוכחא
מזככת שזדומכה לו כמו שזדומכה ליודשים אך אמר על זה וכן כאלו הוא דבר אה' עם מה שאמרו רז"ל
בקדושתן והלא איים אלא שני עינינו משונים זה מזה כי ואו ועירא איכה משוכה בזרותה לא נשיע' ונדלה
אך ואו קטיעא הפך זה כי אין השני נשיעור גדלה אלא נזרתה * ותואר הואו קטיעא כתב הרמ"ם
כעין דקטיעא כפלי' אכל כריך אבי לפרש לך לפי ששם פירושו זה עדין יש לרז"ל להסתפק הד"כ מתכווה
נחניו אשש' שינן בראש' משני פנים או מתכווה נחניו ולא כשאר שם אלא הפני או מתכווה נחניו ועדין
שני הפנים ששואם תאחד שהפירוט הוא מתכווה נחניו ולא כשאר שם אלא הפני עדין יש לשאלו העליון
חסר או התפתח אם תאמר העליון חסר והלא הפני בת זמן שריטה בעלמא הוא ואין לקראו בשם אות כלל
ועוד כי הפני התפתח של הואו אי אשש' לומר עליו שהו' סלק מהואו לפי שאין הגדל בינו וכו' הפני התפתח
של הדלת וההא והזין והקית והרים והתני ואם באת לקרותי ואו קטיעא אבי אומר אינו אלא זין קטיעא או
לתי קטיעא * ואם תאמר התפתח חסר עדין יש לשאלו איך מתכווה אוו וחס' תאמר שמתכווה באלכסון
עד ששאר כופה דק' יוד ממש היא זו ואין עליה שם ואו * ואם תאמר שמתכווה ביושר וכו'ן שישקרא
לא בתת אלא קני ואו ללאו בשוכטני שבקין שכתוב ואו שלימה ואינו כריך אלא למניה וסודר ונורד מניה
עדין יקשה שהיה לרז"ל לקרותה קני ואו לאו קטיעא דומה לאותה ששנינו במגילה חין קורין מעוות אלא
למי שהיה מתוקן בתפלה ובתעוות ככה חין קורין מתוכה אלא למי שהיתה שלמה ובתפלה אלא ודאי ואו
קטיעא היא ששני הפנים שם וכינר עשה כותב ראש הואו כדרכו ומושך הקולמוס מעט למטה באלכסון
לשמאלו ומופק וזהו הפלק העליון הוא כעין יוד ממש ואחד כך משלים עליה אורך הואו ולא יע' הפלק
העליון וכמוא' כשמתכבל בשני הפלקים יחד היא ואו ממש לא ששעוכה באמצעה והיינו שהקשו בנימרא והא'
שלוס כתיב * וכשנביט לפלק העליון לנד היא יוד ממש כזה * ולא מלבי אבי בודה תעונה זו אך ככה
ראיתי תעונה לנד עיני בספר המונה הכוכר * וזכה יעיש מה שזמנא כפיר' התורה המיוחס לרבינו
שמשון ז"ל ואבי אומר שלא חסרו אלא כנו כי כתוב בו בפרשת בלק פסוק לכה אישעך מפי אבא מרי רבינו
שמשון ע"ה פיר' לשון רמזו כמו אישעה על"ך עיני כלומר אנדר לך ברמה העתידות וכו' ואין שיהיה כתוב
שם בפסוק לכן אמור ונומר שלים כתיב קריביה שלם' כלומר שלם לו הנה' שברו והראה' נסים בו
וכו' ולכאורה קשה מאד כי זה לא נראה ולא נשמע שיהיה שלום כתוב כיוד אכל העבין כמו שכתבתי שניך
לפתוך ואו זו באלכסון עד שיהיה קניה העליון יוד ממש ומי שיעלים עיניו מקניה התפתח יהיה לנד עיניו
שלים כיוד וזכה ברמזו היטב שזכודת בעל מוס פסולה כי הפך בעל מוס הוא תמים כתרמזו שלים ובאלו
אמר הש"י הנני נותן לו את בריתי תמים פי' כשהוא תמים ונראה שזוהו בעצמו מדרש הנמרא ואם תראה
לומר שזה מדרש אשר שניהם כאחד טובים * ומיהו קשיא לי על מ"ש רבינו שמשון והראה' נסים בו
ביום כי רז"ל במדרשיהם אמרו י"ב נסים נעשו לו בו ביום ויותר טוב היה לו לומר כי הואו חלוקה לשנים
רמזו ל"ב נסים שנעשו לו בו ביום כי שני פעמים ו' הם י"ב * אלא שעכ"ז איננו רואה ברמזו הזה לא טעם
ולא רמז כי הנסים ההם כבר נעשו בקבאו ומה טעם שיאמר לו הש"י עתה אחרי בן אחי עשיתי לו נסים
ומאי דקוה הוה או איך יאמר הנני נותן על אשר כבר עשהו * ואחתום הדברים בדברים דומים לערכנו
ואומ' שנס' הריטב"א ז"ל כתב על ההיא דקדושין ז"ל ואו דשלוס קטיעא היא כראה פירושו שכתובה בנשים
דאי לא הי"ל ועירתא היא ונפקא מינה לם' תיש' להגיה כל הספרים שכתוב כדרכו עכ"ל ומעתה אסוב
להנהיג * כהנת הכון דנושה וכן קבא * נבי בלא מקף * אמות בוואריך לך בזקף קסן והעאליו ז"ל
כתב שהוא חסר אך בכל הספרים הוא מלא וכן כתב הר"ם ז"ל ועיקר * לאמר הלמד דנושה והמס' רעה *
פרדים הריש נשוא לנד * דבר השלישי ביוקף לא נמירך * בו ראובן בכור ישראל טעה המדמים

אור תורה

נו פסקא כי בפסוק כי ציבת יד ובהרמזים ובחילוי אופן זה ראש פרשה * הראובני הרים בלא שוא והיא
 נקראת גואו שורק והאלף נסה * פקד הם הבא רפה * קדווי קדאי קדי בוד נין רים האלף * וכני
 דק ים ביוקף לא בייאריך * הורמי הוין דנושה * לטהו הוא ורפה כסם היונקים ובידושלמיים אך הרמיה
 ולבתנ שהואו דנוש וכי רד'ק ול' בעט כופר שלו * לשום משפחת השומני כתב הרב המאירי ול' כלס
 פשרים אך בכל הספרים כלס יל' זים וכן כתב הרמיה ול' וכן עיקר ואמר כך באל' לדי ספר המאירי ול'
 וינאית בו כלס 'מלאים * הנרשני הוין דנושה * הקהתי הקוף בשוא לבד * אביהוא הנית במיחוק *
 בו ותקדמה בדרוש לא בשני פשטין * בלפחד נרשיב לא ביוקף קטן * נן יוקף הנית רפה * עשה
 לאמר הליד דנושה * נן השני גם הוא חסר יוד * ויאמר ה' אל' משה קח לך את יהושע ונול' טעה המדפיס
 טעמה פה פסקא ואמר שהיא בתורה כיון זה תלת פרשה לא כתובה ולא בתורה בכל הספרים גם
 הרמזים לא נזכרו * לפני פשטי * וכתה הא כי ציבתם פון * כז רביעת טעה המדפיס בעלה וו
 פו טעיות גדולות שכבר חסר יוד קדמא וילא יוד בתרא ובהפוך הוא כי הוא מלא יוד קדמא וחסר יוד
 בתרא * העשה היוד רפה * וניום השכת פתחה * תיניום העיו דנושה * וכסכה הסיך בשוא * מדשיכס
 הכית נקוץ לבד * הוה דנוש * תיניום דשכת חסר יוד בתרא * כשנשתיכ טרמח נטין * וינחתם
 דשנושות אן נו פסקא כלל בכל הספרים וגם הרמזים ול' לא מכהו לראש פרשה לכן טעה המדפיס בעזה
 פה פסקא ואמר שהיא סתומה * תיניום דשנושות חסר יוד בתרא * בט ליי' ביוקף קטן * איל
 כוספר ישר באלף * תיניום דראש השנה חסר יוד בתרא * וינחתם נחא אילא ובתי ויוקף קטן לא
 מאריך * עזים במאריך לא בתביר * נקר בתביר לא בייאריך * וינחתם בתו יוקף קטן לא במאריך *
 ותתם בנימיל דנושה * ועשרון דראשון שלמנ נקד על וואו בתרא וכן כתב המאירי ול' נחלק הראשון
 מהמאמר השני אלא שפרשה זו סתר דבריו וכתב כלו נקוד ושנים הוא אולי טעות כופר הוא * מנאת
 הסית דנושה * לאלס דוכים השני לאלס דיום שלישי חלס דיום רביעי שלששם מלאין יוד קדמא ומאריך
 יוד בתרא והמדפיס הקך דברי אלהים חיים * וניום המ ישי סתומה *

מבות

פנושה * ל לאמר האלף בשוא לבד * וקמו השני השוכר נוקף * אתם בפסק ובתי
 שפר ישר * יושה השין בקיין * לא זאת דילכי מדין ביוקף לח בתלשז והאלף בכנול *
 הדנו הניול רפה * וין הנשים בלא קדמא * אחר במאריך לא בטרמח * כוון הוין בשוא לבד כס' *
 לב ויחקה רב פתחה * ותקפה בפסק * ושנס בסין שמאלית * האמיס משפט האלף להקד
 בשוא פתח וכן מנאצי בפסד ונוה וגם בדפוס פורטוגאל אך בכל שאר הספרים האלף נפתח לבד וכן כתב
 רד'ק בשרשו וכן ראיתי בהללי ובידושלמיים וייתה לעבין הקריאה אן לחוש כי היא נקראת נפתח
 לבד אפילו למקדמים אותה בשוא פתח לפי שיש בה נשיא והכי מלה זו דומה לילת המבליחין קברים שכתב
 רבי יונה שהיא נפתח לבד ותמה עליו רד'ק אם הטעתהו הקריאה לפי שהיא נקראת נפתח לבד מכני
 הנשיא שבה עיין במכלול דף ט"ו * הקטני הקוף דנושה * מאמרו האלף בלא שופר * ויאמרו שוכר ישר
 ביוד * בהמתנו אן נו יוד * וכן רפה * בעבר העין בשוא פתח * ויורם כתב המאירי ול' בקצת תקובין
 מנאצי כתיב ויירש בשני יודין וקרי ויורש וכו' עכ"ל * ושנוס הוא כי לא נחמה במכרה רבתא באלכא ביתא
 מן מלין דכתיבין יוד באמצע תיבה וקריין וואו דדוקא ויורש מישלח משה לרגל את יעורו כתי' בשני יודין אבל
 ויורש דהכא בכל הספרים הוא מלא וואו וכן כתב הרמיה ול' וכן עיקר * קנת הוין בקיין * לה ההא רפה *
סעף פתומה * לג ינאו כני הכית רפה * וכאלס מלא יוד קדמא וחסר יוד בתרא * היה
 האולא בהא ראשונה והוא יולעיל * בתרח סוף כסוק הוא * ביטעתה בית ראשונה דנושה
 וסיוד בקיין לבד וכן מיסתה * העברים העין בשוא פתח * דגלת תימה הדלת דנושה * והרשתם נטין
 ימנית *

יבנית * וזררו הריש נשוא לנד כס' * לר * נגב בתביר * ים נקיץ * מנגב כנון דנושה * והיה
 והי קרי * הגדול הנימל דנושה * הנבול דומה כרום פ'ס בוקף קטן * ים נקיץ וכן חזרו : הראבני
 הוא נקיץ * לקחו נמלת השני כס' * שחית שופ'שר וכתיב רביע * ירמו היוז כשוא * אה גיתני לא בשופר
 ישר והליוד דנושה * נקי הקוף דנוש * עון היוז דנוש * פדה'ש נשבע הכרי' מודיקיס הדלת נקיץ וכן נדפס
 פורטוגאל ולפי זה קריאת הדלת נקיץ * מטוף כלמד נלכמד אך נשאר הכפרים ונקדמונים הדלת נפתח
 ולכתי' עלמא היא מלה קדא וכן אמרו במסדה בהדיא : דלא כדפוס פורטוגאל' * לה בערנת בית
 דאשנה דנושה * ומגש הנימל רפה : לאמר הליוד דנושה * יהדכו הדלת בשוא קיץ : גאל הנימל
 דנושה * הדס כרביע * נה השני כרביע * הקדש הקוף דנושה * את הרגת שוכר ישר נהא * לו
 על ביתי לא כמקף *

דברים

אלה בשופר ישר * אלהס חסר יוד * את ביתי * ונגנב בית כתיב בכופו לא פא
 והיודפים הוכה בסמורים וכנף * אבותכם טעה היודפים במלה זו שתי טעיות גדולות
 כי הדפיכו חסר ואו ומלא יוד וכהפוך הוא כי הוא מלא ואו וחסר יוד והתייח על המדפיס שהוא עגמו כתב
 בפר'משי דף קפ"מ ב' יי' אלהי אבותכם יוסף עליכם כן כתיב * ואשימם היודפים הדפיכו חסר יוד גם
 באלה הדברים רנה ח"ר ז'ל ואשמו כתיב גם רש"י ודנינו שמטון ועל הטורים ז'ל כתבו בהדיא שהוא
 חסר יוד אך הרמ"ה ז"ל ברב נכלהו כושי מלא יוד כתיב וגם אתי מנאציו מלא יוד ככל ס"ו אשכח
 ובמדרים ובירושלים והמכרה עליו ז'ל : ולא וכן עיקר ולזה הסכים המאירי ז'ל וכן עשה מעשה הרמ"ה
 כפי מה שהעידו עליו חכמי נורגוש וכן כתב בעל ספר שיין שזין והמפרשים שהוכרתי שכתבו שהוא
 חסר דנריהם דברי דרש הס והדרשות תרשנה אך אין למדים ממלא * חסר מן הדרש נמקום שמולק על
 מציאות הספרים והמכרות * אכתי האלף בשוא פתח * לא כמקף * אשר בלא תרין פ'סטרין * מכס
 בוקף קטן * הדיא הוא כתיב בוא * אלהיך הוא כסגול * שנים בלא תרין פ'סטרין * דבר ויאמרו הדלת
 רפה * לתור לכס תניר ככף * דרך בה נשיא דלת * הרע הריש נקיץ * יבא השופר ביד והוא
 מלשול * שוק היוז דנושה * ותמרו הני ז'ל דנושה * תנפשו התינו דנושה * ב * ויאמר ה' אלי לאמר
 פ'צומה * תגרו השופר בריש והוא מלרע * תגרו הנימל נקיץ * וכן הוא בשוא כשני * ויהי כאשר
 סקף רפה * סעו הסוף דנושה ככל הספרים ולא ידעתי למה * ברנלי הבית רפה * הכל נוקף גדול *
 ג * הדיא הוא כתיב בואו וכן חזרו שגמון * שרן נסין שואלית וכן סגיד * יקראו כמקף לא
 במאריך * אשר כמקף לא בשופר ופכך * ונוקכס כנגולתא *

ואתחנן

וכנורתך אין כו יוד והרב המאירי ז'ל כתב וכננו * תך חסר ואלו לר' הר"ע ז'ל נשע
 שר'ל שהוא מלא יוד ושנים הוא כי ככל הספרים הוא חסר גם היוז וכ"כ הרמ"ה ז'ל וכן
 עיקר * למעכס המס רפה * ד לעשות כן נסין שופר ישר לא מאריך ומלת כן בוקף קטן לא נשע *
 אמר * מתכס כך מנאצתי ככל ס"ו ואשכחו ולכאורה יראה שאין למש * כי אדרבה נוספת הדפוס מכוננת
 יותר כי כן דרך המקרא לנא קידם פשט ואחריו יוקף קטן לכן עתה באתי להשבייך כינה ואתה
 פימוד והתבונן מפלאות אל וראה בעיניך טוב טעם ודעת בעל הטעמים כי לא אדם הוא אשר לא ידע
 להזכר * והנה אמת נכון הדבר כי כפי מהנה המקרא היה ראוי להיות מלת לעשות במאריך ומלת כן כפשוט
 אלא שראה כותב התורה ית' לשנות המנהג במקום הזה כי ראה שאם יכתוב לעשות במאריך כן נפשו
 כמשפט נפיק מיכה שורבא רבא והיא שאם כן יהיה משמעות הדברים ופירושו שהפיקים והמשפטים אא
 צוה ה' את משה אעכס מה כהם לעשות כן בקרב הארץ הא במזה לארץ לא לכן התמכס כותב התורה ית'
 ושם נמלת כן יוקף קטן שהוא טעם ופסיק כדי שיהיה משמעות הדברים וכונתם הפיקים והמשפטים אא

אור תורה

מה ה' לעשות בן שמים משמע בכל מקום תחת כל השמים ויחד כך אשר נקרב הארץ וגומר כי אם נוכח
 כעשה כן נקרב הארץ ואם לא נוכח כעשה כן כסוכה לארץ ועל זה הדרך כתוב בסמוך מקום וינשכטם
 לעשותכם אותם בארץ וגומר אותם ביוקף קטן ולא תשיבנו והלא גם הפסע נקרא טעם ונשכין כי אמנם
 נקרא טעם מפסיק לעבד בנ"ד כפ' דמייך לאהוי אבל איכנו מפסיק עבין כמו הווקף והאתנח ודו זיהי'
 קראנו אין נו' חד' נדיקס סבר מד נתרא' מלבדך הלמד דנושה' ההיא ההוא כתיב בואו' פן
 תעשיתן כס'ם האולא בתיו ראשונה לא כפ'א' וינאך סבר יוד' ועגמים היום רפה' העדת כס'ם
 אין בו סופר' ה' אבתינו ביוקף קטן' אכבי אין ככף תלשא' אכבי ה' אלהיך כעומה' הונאתך
 בלא תלשא' הארץ מנדים בלא אולא נדיס' ענדים באתנח לא נרביע' יהיה במקף לא נשופר כס'ם'
 תעשה במקף ונעיא לא נשופר' לך בלא ספק' פאל נפסק והפא רפה' נשמים נכבך' מתחת הראשון
 בתיו נפתח וקמן' לא אין בו טראף רק נעיא' לאהבי הכית כפתח' אמר' מנאש טעה המדפים במ'ם
 כי מנזתו קרי מנזתו כלומר שהוא נכתב ספר יוד וקרי מלא כי אין הדבר כן אלא קרי מנזתו ביוד מפיך
 ודא' מן מ' ומלן דכתיבי וואו כסוף תיבה וקריין יוד והמדפים עצמו מבר סימנס נדיס שווא וכריס ירמיה
 ומנה זה עומס גם כסוף פרשה זו כתב מנזתו ג' ספר יוד כלומר דכתיבי מנזתו וקריין מנזתו ואין
 זה א' מהס והנה המדפים סותר דבריו ואיננו רואה וינא טעות זה לפי שיש נפרשה זו ב' ולש'מרי
 מנזתו הא' הוא זה שדברות השני כסוף הפרשה ואותו הוא כתוב בואו וקרי' כויו' אלא שנכתב ספר וקרי
 מלא והנה שיה שמוע כי ולש'מרי מנזתו של ואתפכן קרי מנזתו ואשפ' שהוא זה שדברות ואינו לא השני
 שנפרשה זו' נון כפסוק והואו דנושה' תענד השינ כשנא ופתח' ועבדך במקף' ועבדך במקף'
 אלהיך נשני פשטין רל' אין בהא נדיס אלא פסס' ולא תנבכ פרשה כעומה היא וטעה המדפים שלא עשה
 סיבאף כינה ובין ולא תנאף' תנבכ בלא אולא' את דכל אשר יאמר בתביר לא במקף והאלף נדיס'
 כתב הרב המחזיק זל' כי תבורו מלא אך בכל הספרים הוא ספר ומסור עליו ל' ספר ואית דמסרי עליה
 ס'קס' בליש' תמנא סימנס במלכים ב' סומן ד' וזה א' מהס דבולי עליוא מיהת זה ספר וכ"כ הרמ"ה זל'
 וכן עיקר' תרבוני הכית דנושה' ו' בנייתך אין יוד בין תיו לכף' וכשכבך השינ כתיבך לנד'
 אמר' מנאס כתב הר' אליה הלוי בספר מכורת היסורת בהקדמה הקדונית כי על מנזות בניתך קדמא
 דענינא ספר וואו תיבא' ולא דבר ככונה כי אינו ספר אלא הראשונה גם סקר ענה בנ"ש כי רז'ל
 הוציא דין מן ספרון הואו במלה זו כי הנה הנמרא והמדרשים נדינו ולא מלאנו סוגיא רז'ל שום דין
 ונחברון הואו במלה זו לכד ראה זה מלאנו שכתב רש"י זל' על מלה זו מנזות כתיב שאין צריך לא על האת
 סכ'ל' ולפי שדרך הרב להיות כל דבריו נדרים מדרש חשבו רבים כי כך דרשו רז'ל ומספרון הואו השני
 במלה זו ובאמת כי דברי רש"י במקום הזה יבטלו לכל מי שלא יתישב בהם וכבר בשלנו בס' רבים ויהס
 המנ' כתב בהקדמתו זל' כתב רש"י מנזות כתיב ותימה דמסורת הוא מלא ואין בין זין לתיו ורש"י זל' סבר
 לה כר' מאיר כפ' הקוונן וכו' עכ"ל' והנה רואה שהוא מיהס לר' מאיר סברת ספרון ואו שניה במלה זו
 על כן אמרתי עליו תלמיד טועה נדבו תולה כי באמת לא ר"מ ולא זולתו נמרא בוכר כך ואדבריה איבא
 שאענין להו ובהדיא אמרו שהוא בות הרבוי והנהי מבאר בע"ה' גרסינן כפ' הקוונן רבה דף ל"ד רב כפא
 איקלע לבי מר שמואל הואו פתח דלא הוה ליה אלא פנינא חד משמאלא ועבידא ליה מנזת ח"ל כהאן
 כר' מאיר אייור דאמר ר"מ עינין משמאל מי אהר' מאיר ר' מאיר דנתי אבית שאין לו אלא פנים אר' מאיר
 פתח מנזת ומקמים עומרין מ"ט דרבנן מנזות כתיב' מ"ט דר"מ דנתיא מנזות טווע אבי נייבוס מנזות
 פתח כשהוא או' מנזות בפרישה שניה שאין תל' הוי רבוי אחר רבוי ואין רבוי אחר רבוי אלא לנעס ייבטו
 ככתוב למנזת אהר' דברי יעושאל' רבי עקיבא אמר אינו צריך כשהוא אומר על המשקוף ועל שתי

המוות שאין ת"ל שתי ומה ת"ל שתי זה ככה אך כל מקום שחומר מווות אינו אלא אחת עד שיסרט לך
לך הכתוב שתי ע"כ * ופי' בית שאין לו לא פנים א' כגון שהפתח אצל הוויית וזיר הפתח הוא הוויית כמנהג
שאיך לפתח הזה אלא משקוף ומווה א' שנה כותבין המנעול ר"מ מסייב לקבוע מוווה בלויתו הפנים האחד
אכמים פוטרין כדזכרש טעמיהו דרממא אחר מווות בלשון רבים הילכך לא יתייב במווה אלא פתח
שים לו שתי מווות * והדר שיליין מ"ט דר"מ כלומר בין דכתב מווות בלשון רבים מנין לו לתיב ב' מווות
פתח שאין לו לא פנים אחד * ומה דריבין דתיבא מווות שומע אבי וכו' * הכה כוכת רבי ישמעאל עקיבא
בכריתא וו ללימוד מן התורה שאין לקבוע בפתח דק מוווה אחת ולהודיענו כי אין הדבר כיון שהיה כראה
מפשט הפסוקים שגריך לכתוב דברים אלה על שתי המווות ובענין הדין הוה שיהיה שום ואין המסקנות
ביניהם רק בלשון לתיבתי ער' ישמעאל למדו מן רבוי למעט * ער' עקיבא למדו מבנין אב * גם
סוברים שניהם שכתוב בתורה מווות בואו בין זין לתיו שהוא כיומן הרבוי אלא שעב' ר' ישמעאל אומר שביין
שכתב אחריו ע' עקב רבוי שני הכונה למעט * ור' עקיבא אומר שגם אילו לא נכתב הרבוי השני יש לנו
למעט כיון שלא כתב בהדיא וכתבתם על שתי מווות ביתך * והנה רבי ישמעאל ור' עקיבא לא דברו כלל
בענין בית שאין לו לא פנים א' ולא עלה על לבם לא שעב' י' מטייע היסבר' מאיר מבריייתא זאת דלעולם
בית שאין לו לא פנים א' שייב ודקשיא לך מ"ט והא מווות בלשון רבים כתיב לא קשיא דאע"ג דהוא לשון
רבים דרשינן ליה כמו לשון יסיד אי משום רבוי אחר רבוי אי משום דלא כתיב שתי * והוה הכי' האמתי והישר
בבניא וי' * ואולם מדרבי רש"י ז"ל נראה שכוכת רבי ישמעאל ור' עקיבא לסייב במווה בית שאין לו לא
פנים א' שכן כתב על דברי רבי ישמעאל כוה הלשון מיעטו הכתוב למווה אחת שאם אין בו אלא פנים אחת
סייב עכ"ל * וקשה לי עליו טובא תלך מאי האי דאמרינן דריש כוונתן כמאן כר"מ כאלו היה הוא לבדו
בזאת הסברא והלא לדברי רש"י רבי ישמעאל ורבי עקיבא כתיב הכי סברא להו זא"כ היל"ל כרבי ישמעאל
ור' עקיבא שהם הראשונים שאמרו דין זה * ותו הא דתיבא בית שאין לו לא פנים א' כ' מאיר עקיבא וכו'
מאי קשיא דהיל"ל ר' ישמעאל ורבי עקיבא מתייבין * ותו שאין זה נקרא מעוט אדרבה נקרא רבוי דהוה
סברא לן דלא לתייב במווה אלא בית שיש לו שתי מווות ואתא דרשא לרבית אכילו אין לו אלא מוווה אח'
לתיבא וסוף דבר תמיה אבי אם פה קדוש כתב לשון זה * וגם בהלכות קטנות מנאצי' להרא"ש ז"ל
דברים עסקימין לשון זה של רש"י ויפתה' להפלא והכלל העולה דלכולי עלמא בין דשמע בין דוהיב אם
שמוע וזת כתיבי מלאים ואו בין זין לתיו ואילו היה ר"מ סובר דהאי דפ' שזע חסד ואז תניבא כמו שיקם לו
המניה כשאלו בגמרא מ"ט דרבי מאיר היל"ל מווות כתיב לשון יסיד ולא היה צריך יותר וכן הוכיח בעל
התרומה ז"ל מכוונ' או דלולאין ואו בתראה הס"ש בכוף הלכות תפילין גם ראב"ן הירמי' בספר המכהת
בהלכות תפילין הוכיח כן מכוונ' או אלא שספרו הכדפס מלא טעיות סופר ומברונות קטנות עם גדולות
ואולם לבנו בספ' כתיבת יד כך הוא כתב הרי"ף קדמיה מווות בתראה מווות ורש"י כתב בואתקן מווות
כתב וכו' וכראה בדברי הרי"ף דתיבא מווות שומע אבי מיעוט מווות ששים וכו' ואי כתיב מווות כדברי
רש"י היכי משמע ליה שמים והא לית ליה יש אם לתיקרא עכ"ל וקדמתו * והנה כתבאר שנוש המניה במה
שיסס לר"מ סברת חברון הואו השניה במלה וו אלא שאני אומר שגם מה שיסס סברה וו לרש"י הוא טעות
ונתחבר עמו בטעות זה בעל המכהת ככתוב לעיל בשמוך גם רבינו יהודה ברבי אליעזר בספרו מלכות
יהודה שכתב וז"ל בפ' ואתקן כתב רש"י מווות כתיב וכו' ותמיה דמסורת הוא מלא וי"ל דמנינו הנמרא
קולק על ההסורת עכ"ל * ואני אוויר סוועים כל האומרים כן ותימיה' לרש"י ז"ל מה שאינו ואכן מוסככים
בששין אנבר' רבא ולא משהדק לשבש דבריו ואילו היתה כוכת הרב כמו שהכינו הסכו"ה הכו"ה אינו כהדיא
מקב' כתי' כי כן דרכו כמו שכתב בני ולכני הפילגשים וגני' ואשימם בראשיכם לא ודאי לא לכך נתבון ומה

אֵל תּוֹרָה

שכמא כתוב בפירוש מוות כתיב טעות ספרים הוא שהיה קשה להם היך כלמוד שלילת המוות האמת
 מן וואו הרנוי ולכן קאנו שכתוב חסר ולא היא והכה בדפוס פורטוגאל שהוא חזרת מונה שכל הדפוסים
 כתוב בפירוש דש"י מוות ולא זהו האמת וכונת הר"ב ו'ל בלשון הזה היא ממש כונת רבי עקיבא בפרק
 קקומץ שכתנתי לעיל והכי קאמר מוות כתיב וכל מקום שנאמר מוות אע"פ שהוא כתוב גואו הרנוי
 בין זין לתיו אכילו הכי אינו אלא אמת מדלא כתיב שני מוות הילכך למדנו שאין צריך לקבוע מוות אלא
 עבר אמת * נקטינן דהכא כפ' שניע מו'ות כתיב חסר ואו קדמאה ומלא וואו תניא וכן כתבו הר"ף
 ורמב"ם וכו"נ והרמ"ה והמאירי וכל וכן כמא' בכל הכפרים וכן משניות המסרות וכן עיקר ובכפרי
 פכור הדפוסים כפ' צעות כופר בזה ותו לא מ'די * ז' כי יביאך סתומה * תמס המית נק' ז' לנד *
 כי דאס כה במאריך לא בשופר * מונסתיים חסר ואו * לאתניכס שוכר ישר נבית * ענותו ספר יוד
 כתיב וקרי ממותו * לעשותם מלא והתימה על המדפיס שהוא עגמוו משר כן בכרסה זו כסוק ויקרא
 משה * כבר כתנתי כפ' יתרו הסעמים השייכים בדברות לקורא ביחד והטעמים השייכים לקורא בנכור
 ולא אנטרך לכתוב פה רק כ' פסוקים שנשתנו פה *

ואלו לקורא בנכור

אלו לימיר

שִׁמּוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ כַּאֲשֶׁר צִוְּיָהּ יְיָ אֱלֹהֶיךָ: שֵׁשֶׁת יָמִים עָבַדְתָּ וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיֹּצִיאֲךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֵרוע נְטוּיָה	שִׁמּוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ כַּאֲשֶׁר צִוְּיָהּ יְיָ אֱלֹהֶיךָ: שֵׁשֶׁת יָמִים עָבַדְתָּ וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיֹּצִיאֲךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֵרוע נְטוּיָה

עקב פתוסה * וינהרך אין יוד בין ריש לכפ' * שגר בייקף לא בשוכר * הונאך ספר * ד' * ח
 ארץ וית ארץ בייקף וית בלא עיקף * במכנת התו רכה * ירבה לך הליד דנושה * והיא
 אס שסכ כתומה * ט' ואלסכס חסר יוד געת ההיא הוא כתיב גואו * אתו בכספ' * ברנע אין
 בטון פסס * לאמר בוקף קטן * ומרים אין המס וישראל את דארנשים בשוכר ישר לא במקף והאלף בלדי *
 יוד את הדמרים ככ"ס האלא באלף לא בכה: עלת העין נקח' לנד * יא' את דכל מעשה ברוב
 הכפרים בתגיד לא בייקף והאלף בגרי * כי הארץ סתומה * והיה אס שניע סתומה * אמר * יכסס
 שושכ הייתי שלא לכתוב מאומה על מלת טוטפות כיון שהספרים אשר אני מגיה לא הוקינתי לכן להיות
 שנאו על כנון אכן בראותי בכפרי קצת הפוכים דברים מושגים את הדעת ראיתי להעיר עליהם ואמר
 כי בכפר ידאס דק' ט' כתוב הכי גריסין לטוטפות לטטפת וכו' זה שנוש גמור * ונס' ידאס כתיב יר
 יב' זתי ה' ל' לטטפת לטטפת לטוטפות ונס' זה שנוש כמו שיתבאר בע"ה: ומש' ה' ג' ל' בביתא דרבי
 ישמעאל הובאה בכנהדרין דק' ד' ובמנחות דק' ל' ד' * גס' אני העורי בריש הלכות תפלין כתב ת' ל' לטטפת
 לטטפת לטטפות ונס' זה שנוש כי כבר העירו התוכפות ובעל התרומה דלא כתיב ואו בין פא לתיו פסס
 אשד מכס * והש"י ול' כתב בכנהדרין וז' ל' כפ' קדש' ונס' * כי יביאך כתיב לטטפת ספר ואו נכפ' שניע אכל
 בזה אס שניע כתיב לטטפות מלא עכ' ל' והוא וילא קושיות עגמות מרא דנכרש' קדש לא כתיב טוטפות
 כלל * ויש דכס' כי יביאך כתיב ולטוטפת מלא וואו קדמאה * ותו דנכר' והיה אס שניע לא כתיב זין

פ' לתיו ותו דאס כן פשו לכו שוטפות וכבר תורה עליו בעל התרומה וז' דרים הלכות תפילין וגם שם
כתב לשון הנריצא בלה נטעות אבל נכרים הדמים שטעות סופר הוא כי מתוך דברי המפרש ז"ל נראה
בהדיא שהיו עוסקים אל האמת והתבוננות נמנחות יהיה ש' דרים הלכות קטנות כתבו כי נשע ונהיה
אם שיע כתיבלטסת זכרואה או ענהה היא ספרת בתי יוסף ורש"י ז"ל הכתובה שם דרים הלכות קטנות
שאורו תרין מסרין ומד מלא וגם זאת הסברה ליתא כי בהסך הוא תרין מלאין ומד מסר ורש"י ז"ל
פיר' כתובות דואו שמונית של ולטסת שנקרשת והיה כי יביאך הוא דקא דרים וזה דומק ועוד כי לשון
המלא מורה שהלוי הוא הכהן לשון רבים לא הראשון וכדאיתא במיתם כנסהדרין קרנת קרנת
קרנת נכסת נכסת נכסות אלא שבגמרת הדפוס נכל טעות סופר נגיהסת קרנת קרנת קרנות דכית
הלל ונהיה או שכתתי ב' מסר והל' ולא כיו' נמחא כתיבת יד ובמדרש הר"ן ובהר"ה ז"ל * עוד קשה
לדברי ר' נ' שאמר אי הוה אחרין גורעין ומוסיפין ודורשין כחא משיע שהוא סופר שהשי' מסרין והאמר
מלא וכן השיד עליו רבינו יוחנן ז"ל נדך קת' ובהכי כחא ליה דאור הנמחא הרי כאן ארבע וכבר
כתבתי כי בהפוך הוא ב' מלאין ומד חזר והל' לא כחא * והרמ"ה ז"ל כתב וז"ל ולסיפסת דבא אל פרעה
מלא ואוקדזה ודכ תיה דוהיה אם שיע ומד לטענת דשע ספר דשקר הכי כתיב כלהו נוכחי
דיקי דאנו לרין והכי נמחא ביוכורתא יולי קשיא דהנה ד' ישיעאל הרי כאן ארבע דשיע דתרין מכהון
סרין איבא לפרוש דהכי קא דרים ב' מלאין ומד ספר הא חמש דל מד לנפיה פשו להו ארבע לייבאל ואף
פלבב דואו דתי' טתין ל' מוש וע רבוי אם אינו ענין לדוכתיה תבהו ענין בין פא לתיו דיש יע לשון רבים
והאי ללא כתיבה כד כתיב בין פא לתיו דאס כן כיון דהוא חמש וע בין ל' וקרא בין ליוכורת לשון רבים הוה
אויבא אפילו נתון כד' עורות כמו ולי ממש דכתיב ולזכרון דשיע מד הוה אימיאל אורחיה דקרא הוא
אי כתי ד' עבר מד שיע דתי' ולי עבד ד' ספיר ד' כתיבה רפויאל לואו בין תרין טתין דשיע כמו לשון
יחד לעבב ולמפיק כד' עורות דלא * וכ' אס כן לכתביה מסר לנמורי דשיע מד אי כתב הכי הוה
אויבא אפילו כתי' חסד כמו דיש אם לנסורת ולא למקרא כתיבה רפויאל מלא וואו קדיאה דשיע לשון
רבים מדידה וואו ומשע לשון יחד מלא כתיבה נדוכתיה לא זועיין דרזיתן נד' תיש בעור אחד ואס
שנה פסל עכ"ל * וגם הוא לא כילט מן הקיש' מדא כי טבע כקודת קולס לכל אחריו ואו נהא ו"א"כ ואו ו
סבין הטיצן ענין וענין הוא בזקומו ואין לומר עליו אם אינו ענין ותי שעתובות הוכיחו שאי אפשר
לומר דואו ענין הטיצן קא דרים ותו דאס כן לא הוי דואו דקרנת קרנת קרנות נכסת נכסת נכסות
שהראשונים ספרים והשלישי מלא ותו דאס איתא דהכי קא דרים לזה הוה שיעק ישיה הנמחא והוה
נפרש ליה כדפרש ה'ס נכסת נכסת נכסות הא איתא דל מד לנפיה פשו להו ג' וכ' * וכל' דרבי
יש ועאל הכי קא דרים ולטופסת דוהיה כי יביאך מד חס יכן ליה דאע" דכתיב דואו בין תרין טתין כיון
דישיה דקרא והיה מד משע * לטענת דפ' שיע כמו מד חזיבין ליה דאע" דכתיב והו כיון דלית גיש
ואו כלל מד ישיע * אלא לטופסת דוהיה אם שיע כיון דכתיב וואו בין תרין טתין וכתיב כמו דתי' ערי
משע הרי כאן ארבע והשתא אתי שפיר דהאל שי הוא הכהן לשון רבים והוי דומיא דקרנות ונכסות *
איכתי הכי קאמר כדאמר כל האותיות שבאלפת הטופפות הכתובות בשאלפת הפרשיות יהיה בהם כד' ב'
לטענת מסרין לנמורי ולי לטופסת מלא ד' ולא והרי כאן ארבע כי ואו דבין הטיצן לא משיע רבוי ואין
ג' לא הוה השמונית דלא קשיבין לה * ואין לומר לכתוב דחזא מד ואו למ דה דוכה שדבא לה בין טתין
ולא משעיין מיכה עדי אבל השתא דכתיב כ' ויין על כרמך מדא גין פא לתיו ומשע תרין * כללא דמילתא
דוהיה כי יביאך מלא וואו קדמאה ונכסי כמו וואו דרים תיבה דשיע ספר דוהיה אם שיע מלא וואו קדמאה
כן כמא כלל השפדים וכן משידות המסדות וכ' רעמ' וס' ג' ועל התרומה והרפ"ה והמאירי זכ"ל וכן

אין תורה

עיקר • בניתך אין נתיב פשט •

תורה • הנהגת חכר • יב שיהי השין לנפשה • אשר ד נקד השני נכ"ס במוקף לא נאלול •
ויעשר השין נשאל לנדר • ובתך אין נתיב פשט • ידך דנושלת חכר יוד • נתיבך חכר יוד
ואכלת נפש לא נבדור • מוק נבדור לא במוקף קטן • כל דעשבת רפה • גס רפה • יב
לומר הדלת רפה • בן רפה • נקש הבית רפה • וכל ישראל נכ"ס האולול כבוד לא נכף • כי במוקף לא
נשחר • נכ"ס זרפז נשחר בראש ברביע ואין בס האולול גרים • יר העומים אין גו שופר • כנשים
ננוש וכל כנשים • ודין חכר וואו • נרה השני והשלישי הגימל רפה • והדיה הדלת דנושה • לא דתאכל
נשחר לא במוקף • כל רפה • מעשר העין נשנה לנדר • ואכלת שס השין דנושה • וניתך אין יוד ודין
מוקף • מקנה שלש שנים בתנועה • טו לא יהיה נך מלת לא במוקף ודין נה מקף יהיה במוקף
ואז יתשל נך הבית דנושה • גוים הגימל דנושה • לו רפה • די נדנש • כליל הבית רפה • וינדרך
תתל דנושה • ומיקך הבית רפה • בשלמך הטעם בימין הכף לא בשמאלה כי אינו פשט אלא אולול •

הנה העין ננוש • תאכלנו התיר רפה • בן בשמון הבית רפה • תעשה לך אין בלוד דנש • בכל
נאלול ונשחר הקוד לא נק ין ומוקף • כל רפה • יגמר המית נקיון • הככות מלא וואו תניח •
דיקס חכר יוד תניח • יז מעך דנר הדלת רפה • ידס נכסק • ואל השפט נכ"ס
האולול בה לא באלף • תכפון כתוב נקריית חכר שהוא חכר שני וויין יוד ושעית חופר
אין כי נקריית חכר אשר מנתי שאינו חכר אלא וואו ראשונה יוד וזהו האמת וכן הוא בכל הככרס וכן
הנהגתו • ז' • מלפני נטרף הכהנים במוקף הלויים הלמוד רפה • יח נקרכ הבית דנושה •

שנים

לפי החזקו • ז' • כתובות מלא עכ"ל ונדלא קאמר מלא הראשונה ופסד השניה כמו שכתב לנושה בסמוך
חשש ש'ל שהוא מלא שני וויין ושנוש הוא כי בכל הככרס כתובות חכר וואו שניה וכ"כ הרמ"ה ז' וכן
עיקר • משני במוקף לא בתניר • תיניס אין התיר דבתא • כי הגוים האלה אין בו פיסקא • דברי
הדלת רפה כפיו הבית דנושה • האיש נפשט • לא דברו הדלת רפה • יט נעריהם הבית רפה •
תתול הפי מלא • ויפפת באלול לא נפשט • וכעדת דס הדלת רפה • תתול המית נפתח • כי יקוס
אין בו פיסקא • עיקר אין יוד בין גון לכף • ב אינך אין יוד בין בית לכף • והכרוי הוין דנושה •
לפשה התיר נקין לנדר • כתב המאירי ז'ל עושה מלא ונכסר מדויק חסר עכ"ל והרמ"ה ז'ל כתב שהוא
הכרוי הוא בכל הספרים וכן עיקר • כא ויודדו הדלת נשאל וכתח • בעל חכר וואו בכל הכפרים
וכ"כ הרמ"ה ז'ל ועינתה על המאירי ז'ל שלא הזכירו • לעיך הטעם בימין הכף לא בשמאלה כי אינו
פשט אלא אולול •

בי חזק

בתנוה • כתב בעל הסודים ז'ל כי על אינך חכר יוד ובחמילה לא דק כי מה שאמר
בשכרה כי תנא למלמטה על אינך חכר יוד לא על זה אמרו אלא על כי תנא קדמאה
דיינו אותו שכרצת שופטים אכל זה מלא יוד הוא בכל הספרים חדשים גס ישנים אש"פ שמלת ונתנו גס
מלת שני מורים לשון יסוד וכן כתבו הרמ"ה והמאירי ז'ל • ואצ"ל לפניך דברי הרעה ז'ל יען ראיתם
ספרים זה את זה ז'ל אינך ב' חכר יוד בתו' וכי' ב' תנא למלמטה על אינך קדמאה • אשר יען לך אינך
הואכלת פרי בטןך ושאר אורית' מלא וקד כתב' לא יוד בלשון יסוד על אינך דאשת יפת תאר ע"כ לשונו
הוא נכסר קטין אמת ב' חכר יוד בתורה ושא' דתנא מלאים יוד אלתא ועבדת את אינך אשר ישלמנו
ב' תנא יוד כתב' אימא סיפא וקד בלשון יסוד בלשון יסוד וכו' אלמא את אינך דאשר ישלמנו י' כך
הוא כתב' דהא ישלמנו לשון יסוד הוא • והאמת כי ב' כתיבי מלאין יוד בלשון יסוד בתורה וביעבה
כי בלשון יסוד על אינך עיניא • יתנך י' כנף לפני אינך נדרך חכר תנא אליו • ועבדת את אינך
אשר

אשר ילמנו • בניית בית ראשונה דנוסה • הככר הבית דנוסה • כב קרוב מלא ומלת לא הסמוכה
 אליו בלא יוקף • נווהר בוק פרשת מקת איצו כי אתו דוד דרש ארץ מלא אך בכל הכתובים הוא חסר
 וכ"כ הרמ"ה ו'ל' וכן עיקר • תועבת התורה רפה • המלה הינה בשבא ופתח • העיר השליש מליל •
 הכף הכף רפה כי הא של מזה שרשית ואין לו דין אחי ירמיק • הרמ"ה ו'ל' הארץ לתוך קושיא הוקשהלו
 מהא דאיתא פ' אלו נערו דף מ' ופ' נערה דף מ"ד אמר ריש לקיש המוניא שם רש על הקטנה פטור סב'
 ונתנו לאני הנערה נערה מלא דבר הכתוב וכ' ולפי שהאיתי דבריו פשוטי וכלולים בדברי רש"י בכתובות
 דף מ"ד לא התיקנים גם כפי פשט הגמרא קושיא מועיקרא ליכא • לאשה השני נרביע לא בוקף קטן •
 כב דכה נהא כתיב בכל כ"ס וכ"כ הרמ"ה ו'ל' ותוהתי על המאירי ו'ל' שלא הוכירו אבל נב' קדמונים
 מנאית דכא באלף ונב' מהם משור בהדיא ו'כ' ציני א' • לקללך הלשד השניה בשבא ופתח • לך הלמוד
 דנוסה • שמה השין דנוסה • לא פניא ארין בו פיקחא • בר דה • לא יוכל ארין בו פיקחא •
 בעלה השין בשבא לנד • שלמה הלמוד דנוסה • נשא את נפשו כתב המאירי ו'ל' שהוא מלא אך בכל הכתובים
 הוא חסר וכ"כ הרמ"ה ו'ל' וכן עיקר • לא יוזתו כרשה סתומה היא וטעה המדפנים שלא עשה בה פיקחא •
 תחבל הבית רפה • כדרך הבית רפה • בה בו במאריך לא בתביר • השערה השין בשבא לנד •

בי תבא

קוקים הוין דנוסה • יסדו הדלת דנוסה • עיך ארין יוד גין טון לכך • זכור פתומה •
 פתומה • בו אשר בפשט • בה דנוס • ויוצאו מלא ואו וחסר יוד • נבל הבית
 רפה • בלני הבית רפה • השקופה הפ' רפה • קדדך הקוף בשבא לנד • בו
 בעברס השין בשבא לנד • ואלת פס השין דנוסה • באר הבית נפתח • כהל הכא רפה • נעשה
 בתביר לא במאריך • מטה הטית כבנול • כתב המאירי ו'ל' לפי קצת תקובין ארור מטה משפט וארור
 שוכב עם אשת אביו הם שתי פתומות אך בתקון הרמזים ונכספר הרמ"ה שנייה פרשה אשת ואני בוויך על
 הדעת הראשון עכ"ל • ואני רואה לכוונך על הדעת השני כי אע"פ שהדעת הראשון כברה דעת רמזים
 וסרמ"ה ו'ל' קבלה והיא העיקר בדברים אלו גם כ"ס ארין פיקחא כלל בארור שכב עם אשת אביו ולא עוד
 אלא שבאחד משוני פ"ס מנאית בגליון כתוב בהדיא לא בתומה ולא פתומה ולזה הסכים מהר"י קארן ו'ל'
 ונב' ספרים קדמונים היא סתומה • כח והיה אם שמוע פתומה • והסיגך הנימול רפה • פרי
 הפא דנוסה • והלויית בשני פשטין • וכתבך הטעם בימין הכף כי הוא אזול ואינו פשט • והיה אם לא
 תשמוע פתומה • עשוק בשין ימנית • יאלל הטעם בכף והוא מלרע • קדקדך קוף ראשונה בקיץ לנד •
 קללל הנד השניה בפתח • מעלה השני השין בשבא ופתח • איך דואכלת חסר ואו יוד • והענפ
 סנימל דנוסה • יעלם השין בשבא לנד • כי ביוקף ובלא יתיב • כתב המאירי ו'ל' לראותה מלא אך בכל
 הספרים הוא חסר וכן כתב הרמ"ה ו'ל' וכן עיקר •

כט נצבים

פתומה • בניכס בפשט לא באולא יוצביים ל'ל' כחוף ונבויים קרי • הכסתרת האולא
 כנון לא נהא • אופיות לנו ולנכיו כלן נקודות מלמעלה כקודה על כל אות ונס
 שין של ער • ל כי רפה • בקלו הבית רפה • באשר במקף לא במאריך • לנו הראשון והרביעי הלמוד
 דנוסה • ראה נתי פרשה סתומה היא וטעה המדפנים שלא עשה בה פיקחא • בו רפה •
 פתומה • ויכלל משה ארין בו פיקחא • האדמה שופר ישר נהא • ויאמר דהנך שוכב
 ארין בו פיקחא • נכר ביוקף • פני הפא רפה • וענתה ארין בתיו תלשא • בלויכס
 הבית רפה •

לא וילק

לב האות

פתומה • בענין נורת השירה הואת כתב הרמזים ו'ל' שכותבין אותה בששים ושנע
 שיחות וזה אהנם כפי מה שמנאית בשלשה רמזים כפינת יד וכפי מה שכתב רבי דוד

אלא שגראה שלא וכד הרב לתקן גס השיטות של מטה ונשאר כשהיו וכבר כצנתי מהו השיקך בכל פרטי
נורת סירה זו ודף גס זאת ראוי לספור בששת השיטין של מעלה והשירה והרמז מעט האותיות שיעור
כלתי מורגש ליעני תהיינה שיטות השירה מרווחות כל גרעין וכן מצאתי בירושלמיים הכל

כתב הר"ן ז"ל בסוף פ"ק דמונ"ל כי שירת האזינו דומה לעמוד הנר של בני העון דהיינו זאת זאת שהו'
שנה משני צדדיו וכן זו עמודיה שזין וזאת תמימה העיני האכזבים ינקר והלא עינינו הרואות
כי כל עמוד מצד א' שיטה כנכתב ושיטה יונאה ואם מכני שונה נד האמר בלי השיטות שנות אס כן שירת היס
ושירת דבורה כמי בשני הנדדן המיוחסים כל השיטות שוות ומה שנתן טעם שבסוף נקומה בליטות אי
אפש להוסיף עליה ולסוקה אפי אומר ומה כדך אס הקומה עשויה בכל תקוף מבעה ראשונה אינה נריכה
בליטות ולתוכפת אדרבה מכה כל בנין קשוב להיות הקומה שיה באכני גיית גלי בליטה כלל ונאמת דמי
שיניה דמר כדלא סור בנינה ושינוא דמלתא : מהנה הנזרים לשום ארים ע"ג לנינה ולנינה ע"ג
ארים כזה וזה הננין מתקיים כי כיון שאין הכדקים מכוונים זה כנגד זה אין הקומה

ננקטת כי כל תלקיה נאמרים זה בזה אבל כשיושם ארים על בני ארים ולנינה ע"ג לנינה כזה
כיון שהסדקי מכוונים זה כנגד זה הנה הקומה מוככת לפורענות ולא יעברו ימים מועטים עד שבמקום
הכדקים תבקע הקומה מלמעלה למטה ותכול וזהו שאמר בירושלמי דמגלה דף ע"ד בני העון ומלכי בשן
נכתבים ארים ע"ג ארים ולנינה ע"ג לנינה דכל בנין דכן לא קאיש

עוד בתנ"ש הר"ן ז"ל כי בשירת האזינו אין אריסין כלל ואפי אומר אדרבה כולה אריסין ואין כה
לנינה כלל ועתה שא בא עיניך וראה ששת השיטין של מעלה והשירה והששה שתחתיה מן הק"ו
אל הקצה של דף הן כדמיינן הלבניות השלימות וכל שיטות השירה שהן קנאי שיטין כדמיינן הארים ושהן פני
לנינה וזה מבורר בעצמו גס נקדושי מנהל למכס אחר ונכרובאל תלמוד רבינו מרדכי ז"ל מצאתי בלשון
הזה כל השיטות כלן ארים ע"ג לנינה וכו' ואת והא שירה דהאזינו שהיא ארים ע"ג ארים וי"ל דהכא מן
השירות שכתברו על הכס קאמר כגון שירת היס ודבורה ודוהך דמגלת אסתה אבל דהאזינו לאו על גס
נאמרה ע"כ וזאת ראייה אחרת שיש לכתוב שירה זו בע' שיטות כילכותין אותה בע' שיטות הנה
צקנת וקומות ממנה יצא ארים ע"ג לנינה ולנינה ע"ג ארים וכן לא יעשה ומצתה אתחיל בהנה

תול הוין דנושה הנה המאריך בבית והוא מלרע הגור אין הנדי רבתא והתימה על המדפיס שפאל
עגמו מסר על צופיו שורים לית כותיה נדי רבתא גס נריש בראשית ונריש ד"ה לא יכנה נדי של הגור עם
אותיות גדולות כי הכף דנושה לא הלמד דנושה אמר מנחם מצאתי בע"מ הלוי תיבה א'
במסרת א' ומשניהם כתוב בזה הלשון לכוראיה לוי כתיב לנהרדעאי ה"י למערבאי ה"י
מלה חדא ונשנים משונים אחרים מצאתי כך הלוי מלה עדא כתיב בתורה רב יהודה בר יוחנן אל
הל"י וכווראיה לוי ונשפרים אחרים הלוי כמדא ע"כ והיה נראה לגזור אומר לכתבו בע"מ תיגה
אסת לשלשה כמות הא' מכנה כי באמת שתי הכמות האקרו ורות מאלד וכן קוז מן הדיקס אבל סברה
זו מתישנת על הל"י הכ' להיות כלל צידדיו כל היכא דפ"ג מדינכאי ומערבאי לכהונ כמערבאי וכבר
כתבתי שבמצא בייסרה למערבאי מלה חדא הנ' כיון שכך נמצא בע"מ הוודייקים גס המסרה השניה
שכתבתי יורה באנג"ס כך אבל מה אעשה ואין כן דעת גדולי ישראל וחקיני סכמיהם לא כלס בא' אומרים ה'
למוד לוי למוד וז"ל הרמ"ה ז"ל בא דהלוי' תגמלו זאת באכפי כפשה כתיבא בכלהו כוכפי שתקי ודיקי ה'
למוד לוי למוד ע"כ לשינו והראב"ע ז"ל כתב בספר מאוניה דף ר"ו ז"ל אחר רבי שמואל הנביא ז"ל כי
נתברר אלנו שהא דהלוי' תגמלו זאת לכהו והיא מלה זרה וה' והא יגלה לנו סוד גדול והוא שההאל
תעבן נהיטו נכאס וסתם כי אין יכולת בחדס לקרא שאל נע אס לא היה אות אחרת על כן יהיה ההא נכאס

אחד תורה

בדרך הדין התחבין וידוע כי תחת הלמד יהיה שכל נע כמשפט כל למד כוכף כיוו ליעקב ואל תשיש
 לך לקריאה שאנו קוראים כי מורכבו להכין הלמד שהוא נע בעבור היות שכל נע תחת חלק ארון וכו'
 פ"ל * ויש לינו ה' קושיות גדולות הן' ע"ה מקום לדבריה הראשונים שאמר שההא לא יתכן להיות בשכל
 ופתחו' בשלח אילו היה הלמד בקוד בשפת כיון שאז היתה ההא ראויה בשכל ופתח כמו הלומים תעשה
 שלא השלים לו היה מקום לראש' לומר לנו כי כיון שזאת ההא לבדה לא יכלה לבא כמשפט אבל כיון שהלמד
 נקוד בשכל הנה משפט ההא נפתח כמו הלהרבי אתה אויור הלימין למלך הלאל תדברו עולה וא"כ זאת
 ההא לא נפתח על נד ההכרחי אלא כי כן דיכה * ה' ר"ח לשוכו משמע שההא נשתנית בהכרח וסופו
 משמע שהיא בהכרח * ה' מ"ש וידוע כי תחת הלמד יהיה שכל וכו' ואזי אומר השכל נלמד הזאת גורית
 הכתוב היא אבל כפי דעתו ידוע שהיתה ראויה נפתח כמו וישתחו ליי' כיחול ליי' * ה' נ"ח כ"י
 המרכבו להכין הלמד שהוא נע בעבור היות שכל נע תחת חלק ארון וכו' ואזי אומר ולמה נהוודו ליי' כי טוב
 לא המרכבו להכין הלמד וכיון שתקבו קריאתה נפתח למה לא תקבו כן גם פה אצל ראש' מתחכם להכב
 נקוד שם המפורש ואזי מתחין שלא יודע רק בקבלה * החמישית לקמן תמצאה ולפי דרכו הולדנו
 שרפת הנגיד ודעת ראש' ע"ז שגריך לכתוב ה' למוד ליי' למוד גם רד"ק ז"ל כתב במכלול דף י"ד וז"ל
 שליי' תמלנו וזאת ההא נפתח והלמד בשכל נח והאף בשכל ופתח והיה ראוי ההא בשכל ופתח והלמד נפתח
 והאלף נדה לא נשתנית לענין נעלם ולכן יש כתיבה זו שגוי אחר שלא כיונא בזולתה שההא ככתבה יסדה
 פ"ל * ונוס' שופרים פ"ט ה' דהלי' גריך להיות פשוט מכל הא שהיא תיבה בפני עצמה ע"כ * וכתבנו
 דפוס מנעונה הלי' תמלנו וזאת ההא רחוקה מן השם שהיא פיוס שתימתו של משה קח ראשי תיבות של
 פסוקים מן האויכו עד ה' דהלי' ותמצ' עולין בנימטריא משה וזו היא שתימתו כהרם שוויכיים ספרו ומותם
 שמו ולכן ה' רחוקה מהשם ע"כ * ונתה מן אישוא הוא המעתיק הרים אשר יערב את לבו לחלוק
 עם כל סמי ישראל אשר נקצו בשמות האוורים שההא נכתבת לבדה ונוסף על זה אני מעיד שנדקתי בשני
 ספרים ירושלמיים ישנים הלי' תק"ו שנה והשני ישן נושן מומנו מאד ובשניהם ההא כתובה לבדה *
 ועדין נשאר עלי' לבאר דבר אחר בענין כתיבת וזאת ההא והוא שכתב הרב המאירי ז"ל שהיא נכתבת
 מעט למטה מן הלמד גם הרב הגדול רבינו דוד כוכבי ז"ל כתב בספר בית אל גריך לכתוב הא
 של הלי' תמלנו וזאת למטה מארכובתו של למד ע"כ לשנו' והווינו זה מהא דאמר בירושלמי דונלה דף ע"א
 גריך לכתוב הא למטה מארכובתו של לוי' תמלנו וזאת הא ליי' תמלנו וזאת ע"כ * והנה אלה הסכמים
 שיניהם כראשו של מאוור זה נבדד ולכן העתיקו הדברים כהויתן וכפשוטן ואזי נעניי אראה מה אחרתו
 של מאמר זה ונלמד שאלו היתה כותבו מה שהבינו הסכמים הנזכרים הא תו למה לי לכן אני אויור שסוף
 שאמר זה מורה היות הכונה בו למה שביארנו לעיל שההא נכתבת לבדה וכיון שאיכה המוכה ללמד למטה
 מתנה קרי לה כדכתיב ועליו מטה וינכה וימתרגמינן ודמיכיין עלוהי ויודשמוין בקרא ומעלה הרסוק נקרא
 מטה ובראין דברי מדבריהם אף כי על הורית הראשון שכל בואת ההא אנו מנסערים ואלה באים להוסיף
 לה ודתי שבי וזה גם כי ההא הזאת רבתא ואם נאמר לה שפילה למטה יעשו רנלי' עד השיע שיתתיה
 לכן במטו מרגנן הנו ללא לוסיף עליה עד כאן כתבתי כפי הפשט אבל כפי הסוד נ"ל ודאי כי בואת ההא
 תרתי נעיין הרשקה והשפלה הרחקה כבוד איכה ישנה נדד והשפלה כבוד כפלה לא תיכסף קום זוהו שגיו
 היכוון בנאמי' תמלנו וזאת כי וזאת היא השכיכה שכתב ר' יונה ותגולו ענין פירוד כי לכן התינוק שהפרידוהו
 מסד אמו נקרא נחול ככתוב גמלי' משלב עתיקי משדים * ולענין קריאת מלה זו ורואה אני דעת
 באש' ורד"ק שולה זו נכתבת שתיים ונקראת אחת שהרי אמרו שהלמד נקרא בשכל נח וידוע שאי אפשר
 לשכל כשגראש תיב' ותמיה אני וכן להם שיש לקרותה בשכל נח ולא בשכל נע כמשפטה ואם מפני ראותנו

שעולם נוכחין כן אין זה כלום כי לבי שמאזנה בתוכה נפשיים שלה אחת נס הם קראים מלה ישת אבל חכמי
 שהוכחנו שכתבת ג' עינות מסתמא ככתבתה כך קריאתה וכל המשנה ידו על השתתותה ועליו להניח
 ראה כי נאמת כיון שגודית מלך היא לכתבה צ'מלין הקורא אותה מלה מלא כמלא מחשיש הכתוב אף כי
 יש לסדרתם עוד קושיא סיקה מלא והיא שאליו היה הדבר כן היו נגוס מלה וו עם ש' מלך דכתיבי
 תרין וקריין חד שכתבר בימנס בדברי הימים ב' סימן ל'ד * לכן אמרתי שמשע לי אמוה דפי אף אפי
 וכלע"ד שהלמד הזאת נקראת בשנא בע כדן כל שנא שבראש תיבה והאלף נקראת בפתח לנד וכאף דברי
 מדבריהם אף אילולא היה קשה עליהם מה שהקשית לפי שהם אמרו לקרוא שנא בראש תיבה כש וזה לא
 כיונא בכל המקרא והוא בעגמו כמנע אבל אני שאמרתי לקרוא האלף בפתח לנד אפי' שדיכה בשנא ופתח
 אינו מן התימה כלל כי כל המקרא מלאה שאין בעין נקראין בעמדה ע"י נשיא כיון שהכלי אין קבצים
 וכתב רבי' יונה שהיה בפתח לנד וכתב על ורד"ק בתלמוד דף ט'ו תימה אם הסעוה הקריאה שהוא נקרא
 בפתח לנד מפני הנשיא וכו' ע"ש ואף איתא אל תתמה על האלף הזאת אם נקראכה בפתח לנד דומה למה
 שכתבו בהשנים מסדך כיון בשנים אף כאן לארזי כיון לאדני אלהינו הרשמים * ועוד כל ואראך דומתו
 להפרכס את בריתי היה ראוי להפירכס ובהפך הלמד בשנא בע והוא בפתח לנד אף כאן היה ראוי כיון
 לארזי האדונים ובהפך הלמד בשנא בע והאלף בפתח לנד ככל' ופי' ראוי לקיים דברי הראשונים ולעור
 שאפי' שהיה ככתבת בפני ענמה עכ"ז אין לה דין תיבה אחת שהיא אין לך בכל המקרא אות אחת שתהיה
 תיבה בפני ענמה הילכך הלוי' תיבה א' הוא אלא שהיה ככתבה כך לכוד הנוכר * הלוי' הלמד בשנא *
 קנן אין בו יוד והקוף דנושה * ימות מלא * ויגדך הנימל כדרי * ימאזנה בשני פשטין * ישמן מסר
 דושר * ירכבו הנדי דנושה * כנשר הפשט הראשון כיון * ירסק הסית כדרי * כמותי ואו כתיב כין
 מס לתיו * וינקה השופר בקוף * וינעט העין בקיץ * יקאזנה מסר דמכר * שפרוס בשין שואלית *
 עשי היוד ועירא * כי גורם הכף דנושה * כי דמנפן במקף ונשיא לא בשופר והנימל דנושה * ומשדמות
 בשין ימנית * עכבי במקף לא בשופר * הלא מסר ואו * באונרתי ונלא ואו ראשונה * גוים הנימל רפה *
 וינא משה פתושה * דבר הדלת רפה * הזה כדביע * עלה בשין בשנא ופתח *
 פתושה * אשדת כתיב מלה מלא וקרי תרתי והדלת כמחץ * כידך כאתנא * וללוי
 אמר פתושה * עם כמחץ * כאפך הכיית דנושה * ולקדקד קוף ראשונה כקיץ לנד *
 ושפני בשין שואלית * ויתא כפשט האחרון ללנד והוא מלרע ווו דעת כן אשר * יונק הכון דנושה * ולכתיב
 אף נו פיקא * לר כשנעתי אין ככית תלשא * ככי הכיית רפה * האתת האולא כהא לא כנאף *

בילאו בנרץ ואני'

תס ונטלס

